

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Hidegvér.

Ludapest, június 10.

(v.) Komoly napokat élünk, de nem válságosakat. Válság Magyarországon nincs és szinte kizártnak kell mondanunk, hogy ezentul legyen. A mi szénánk rendben van. Kormányunk erős, birja a többség bizalmát s ami e pillanatban kettős súlylyal esik a lábta: birja teljes mértékben a korona bizalmát is. Ez a kettős bizalom a kormány erejének s így az ország erejének is egyik forrása. Másik forrása pedig az a becsületesszándék, hogy Ausztriával komolyan és lojálisan akarunk egyezkedni s a mi részünkről semmi olyas nem történt, ami a kiegyezés kilátásait bármilyen irányban és bármilyen mértékben viciálhatná. Mi nem dulakodunk, nem köpjük a markunkat, nem fenyegetőzünk, fegyverünket nem csörtetjük, senkit a másik akuvó félre nem uszítunk. Mi hidegvérűek vagyunk. Tudunk magunkon uralkodni s magunkba fojtjuk a szót, mikor ellenünk rikoltoznak és lebirunk sok mindenféle kísértést, mikor velünk ingerkednek.

Ez a higgadtság nagyon értékes tulajdonság a mai helyzetben. Szinte kiszámíthatatlan a politikai becse, nemcsak mi reánk, hanem a monárkiára nézve is. Koerber urnak, úgy látszik, nem imponál ez a rendületlen méltóságunk. De talán ő az egyetlen ember a világon, akinek nem imponál. Nekünk pedig nem az a becsvágyunk, hogy az ő hódoló elismerését kivivjuk. Már mi csak belenyugszunk abba a keserves tudatba, hogy Koerber urnak csupán Kiofacék tudnak imponálni, akik a Reichsrathban ma is össze-vissza szidalmazták a német császárt s olyan botrányt csaptak, amely Ausztriát a mivelt világ felfogásában a botokud nemzett mögé fogja helyezni. A minap Koerber ur azzal dicsekedett egy berlini

ujtság hasábjain, hogy ellenünk intézett kirohanásaival sikerült a csehek elismerését is megnyernie. Hát a mai nap megmutatta, hogy milyen értékes elem az üvöltő dervisek ama hada, amelynek kedvéért Koerber ur orvul nekünk támadt. Aki a Kiofac ur megelégedésére pályázik, annak persze a magyar nemzet méltóságos hidegvéré nem fog imponálni.

Hanem Koerber ur talán nem is sejtí, hogy ő nem csupán azt az egy csodát mivelte, amelylyel eldicsekedett. Az ő utolsó harcias beszéde nemcsak az egységes Ausztriát teremtette meg, hanem létrehozott még valamit: az egész magyar nemzet egységes állásfoglalását is. Mert azt az egyet e pillanatban helyes és hasznos konstatálni, hogy Magyarországon ezidőszert a kiegyezés tekintetében véleménykülönbségek, sőt még árnyalatkülönbségek sem léteznek. Kormánypart és ellenzék mind tisztában van azzal, hogy a Széll Kálmán állásfoglalása az ország legvitalisabb érdekeit védi olyan igényekkel szemben, amelyek ellenkezésben vannak a józan észszel, a gazdasági méltánossággal és a politikai lojálissal. Az egész közvéleményt az a meggyőződés hatja át, hogy a magyar kormány olyan követeléseknek áll ellent, amelyek hazánk anyagi létfeltételeit sértik s nemzeti önérzetünket sebzik. A Koerber ur beszédei és ujságcikkei a kiegyezés kulisszatitkaiból eleget árultak el, hogy ez a közfélegás keletkezék s ez a hangulat támadjon a magyar lelkekben. Az osztrák sajtó, midőn hazug válsághireit világgá bocsátotta, a szabadelvűpart belső állapotára is célzott. Meghasonlásokot költött, hogy visszavonást szuggeráljon. Hát vegyék tudomásul Ausztriában, hogy a szabadelvűpart egysége igazán csak most tömörült meg, az ellenünk intézett oktalan támadások hatása alatt. Ha voltak egy vagy más részletkérdésre nézve eltérő

vélemények a többségben, még ezek a lényegtelen differenciák is elenyésztek. A nemzeti önvédelem teljesen áttért feladatra összerasztotta a szabadelvűpartot. Koerber ur első-rangu kovácsnak bizonyult; addig ütötte pörölyével Magyarországot, amíg acéllá kovacsoltunk. S csak tekintsenek az osztrák szomszédok az ellenzéki magyar sajtóra s ennek még ama lapjaira is, melyek személyi okokból eddig a legélesebben támadták a kormányelnököt. Néhány nap óta ők is Széll Kálmán mellett állanak reménylyel, bizalommal és hazafias támogatással. Az egységes Ausztriával szemben, amelyet Koerber ur megteremteni vélt, létrejött ime csakugyan a magyar közélet reális egysége. És ezt a csodát nem kellett amugy mesterséges uton megcsinálni. Magától keletkezett az a nemzeti erőök önkéntes sorakozása révén. Nem a magyar miniszterelnök volt az, aki harcias beszédekkel tüzelte fel a szellemeket. Nem ő volt az, aki égő kanóccal turkált a lappangó indulatok puszkaporos hordóiban. Nálunk nem szólította titkos intés csatasorba a lereskedelmi kamarákat. Nálunk nem üvöltöttek a gazdasági érdekeltségek kórust miniszterelnöki hadizenetekhez. Nálunk nem uszította semmiféle felsőbb hatalom a tömegek szenvedélyeit a monárkia másik államára. Mindez nem minálunk történt, hanem Ausztriában. A magyar kormány megőrizte mindvégig nyugodtságát. A kisujját sem mozgatta meg, hogy manifesztációkat váltson ki maga mellett és ellenfele ellen. Ha jól tudjuk, megkinálták Széll Kálmánt is amolyan tüntetésekkel, aminőktől egy idő óta visszhangzik egész Ausztria. S ha e demonstrációk elmaradtak, nyilván felsőbb kívánságra maradtak el. Pedig egyetlen intés elég lett volna, hogy a magyar közvélemény talpra álljon s hogy parlament, sajtó, törvényhatóságok, iparka-

TÁRCA.

UJ VILÁG.

— Történelmi regény. —

Írta: JÓKAI MÓR.

Ez éppen arravaló volt, hogy Natália tudni-vágyát felfokozza.

Egy merész tervet gondolt ki, de azt nem közölte mással, mint Katkával.

— A Buddha-templomba csak férfiakat bocsátanak be. No hát mi ketten felöltözünk férfiaknak s úgy lojpkuk be magunkat a pénteki Buddha-ünnepélybe.

— De hol veszszük hozzá a férfruhát?

— Itt van a Sztankó bácsi, a volt színházi szabó és öltöztető. Azt itt tartottuk kegyelemkenyéren a házunknál, ahol mindig akad a számára dolog. Az készít nekünk titokban egész öltözetet. Paróka, alhajusz, szakáll maradt itt a színházi cókmoókbul elég. Olyan szépen elaléáz bennünket, hogy magunk sem ismerünk magunkra. Te belöled derék juhászgazda lesz, én meg leszek a fiad, nyalka eszmadia-legény. Majd meglátod, hogy belonddá teszszük a világot.

Katka belement ebbe a bolondos tervbe. Csak az öreg színházi szabó volt még beleavatva, de az is csak a felöltöztetésig, hogy aztán mi akar történni, arról nem értesült senki. Lyubisz-

szának sem szóltak róla, se Negrotinnak, se Aramiacsnak.

Sztankó bácsi azonban nem aztért volt egész életén át öltöztető a színházaknál (de még milyen színházaknál!), hogy ne sejtett volna valamit. Az egész terv titokban hajtatott végre.

Mikor egy péntek este a vendég urak Tihamér vezetése mellett elvonultak a kastélyból a Buddha-templomba, egy óra mulva a kastély oldalajtaján még két férfialak távozott el. Az egyik egy peckes eszmadia-legény, hegyesen lépkedő, mintha tojásokon járna, kipedert bajusza, felhodalaku pofaszakállja, haja felkunkorítva a báránybőr-süveg alá. Magyaros öltözetet felett az ismeretes felleghajtó köpönyeg, mely nélkül eszmadia-legény nem képzelhető. Nagyobb igazság kedvéért kurtaszáru selmezi pipa a szájában. A sallangos kosbor-dohányzsacsokó a sujtásos nadrág-hasítékban. — A másik egy ködmönös gazdaember volt, vastag, lelógó, szürke bajusszal, sűrű szemöldökkel, somfabot a kezében; a haja csimbókba kötözve, régi gányó-divat szerint. Olyan jól voltak álcázva, hogy az utéan találkozó asszonyok elnézték az urasági sajtosnak a gazdát s úgy köszöntgettek Pista bácsinak, azt is mondták: „ej de megnőtt a Laci fia!”

„Nem a kutyák gondja!” — dörögő az öreg, az ifju pedig olyan hegyeset tudott köpni a fogai közül, mint egy igazi eszszkő. Senki sem hitte volna, hogy ezek asszonynepek.

Természetesen gyalog kellett menniök a kastélytól a Buddha-templomig.

Este volt már s lámpás nem égett sehol a környéken.

Őr nem állott a templom előtt.

Egy-egy köpönyegbe burkolt alak surrant be a hajdani sekrestye mellékajtaján; gyanakodó széttekintgetéssel. Megtudták, hogy hol a bejárat.

Natália nagy szivszorongatást érzett, mikor e végzetes lépésre elszánta magát: lelkében hangzott Negrotin óvó szava: „a nőnek legjobb oltalma a nemtudás.”

Megtörtént, benyitották a szögekkel kiveret ajtót.

Katka lépett be elől, utána Natália (a eszmadia-legény).

A hajdani sekrestyét egy, a boltozatról lelóggó argandi lámpa világította be.

Egy asztal volt a középen, azon volt egy fényernyő, mely az asztal mellett ülő alakot eltakarta. Az asztalon volt egy vasládikó, mely melől egy revolver esőve kandikált ki.

De Natáliát sem a vasláda, sem a forgópisztoly nem lepte meg, hanem inkább az alak, aki a fényernyő mögül előbukkant.

Férfinak volt szánya, bajusszal, szakállal, de a hozzávaló termet gyanussá tette. Nagyon domboru volt rajta minden, a miről lerít a férfiuinya. De meg ilyen tokát sem viselnek a himnemű emberek.

Natália az első tekintetre ráismert. Hisz ez Lyubissza!

Első gondolatja az volt, hogy visszafusson. Nem lehetett, ezzel elárulta volna magát.

marák és gazdasági egyesületek a segítségére siessenek annak a nemzeti érdekek, amelynek védelmére a kormány vállalkozott. És mégis csend van a magyar berkekben. De ez a csend nem az alétság jele, hanem az edzett férfierő rendíthetetlen higgadságáról tanuskodik. És vallomást teszen nemcsak a nemzet politikai fölényéről, hanem arról is, hogy az egész ország tömör egységben sorakozik kormány védelmére.

Hazafias örömmel iktatjuk a nap krónikájába ezt a helyes, okos, méltóságos állásfoglalást. Nagy garanciája van ebben a nemzeti ügy sikerének, az ellenünk intézett ortadámasok diadalmas visszaverésének. Vajha ezental is így lenne. Mi ne dulakodjunk, ne fenyegetőzzünk, fegyverünket ne csőrössük, senki indulatát a másik alkuvőfére ne uszítsuk. Örizzük meg hidegvérünket. Most még szükségünk van rá.

BELFÖLD.

A képviselőház ülése. A t. Ház ma már nemcsak formális ülést tartott: napirendje is volt az ülésnek. A napirenddel azonban gyorsabban végezték, mint a napirend előtti dolgokkal. Nagy esemő jelentés és előterjesztés gyűlt össze s azt mind le kellett érölni. Az előterjesztések közt legfontosabb volt Széll Kálmán miniszterelnöké, aki a t. Ház sokszor kifejezett óhajátának tett eleget, mikor a volt horvát reinkoláris bizottság összes jegyzőkönyveit és váltott üzeneteit letette a törvényhozás asztalára. Ugyanek az miniszterelnök két határszéli község határvitájáról is terjesztett be jelentést, melyet a közüzemügyi bizottságnak adtak ki. A pénzügyminiszter a közüzemügyi pótkiadásokról nyújtotta be a szakosas javaslatot, aztán sorra következtek a bizottsági előadók, akik a tárgyalásra előkészített javaslatokról adták be jelentéseiket s végül még az állandó igazoló-bizottság előadója jelentette, hogy a kereskedelmi miniszter eszozi mandátuma rendben van, ellenben a zirci kerületben megválasztott Udvary Ferenc megbízó-levelét formahiba miatt a bíráló-bizottsághoz kell utasítani. Ezeket a jelentéseket és előterjesztéseket kívül volt még a napirend előtt egy kis esetepaté, inkább csak félreértésből. A t. Ház elnökének figyelmézetésére ugyanis Szent-iványi Árpád, mint az állandó igazoló-bizottság elnöke, bejelentette a törvényhozásnak, hogy a bizottság legutóbb nem volt határozatképes számban együtt s így még nem is tehet előterjesztést a megsemmisített tópi mandátum ügyében. Ezt azért volt szükséges bejelenteni, mert megtörténhetik, hogy a bizottság holnapután, mikor a szabályszerű terminus lejár, még nem tudná meghozni határozatát, jó tehát előre kérni a

törvényhozást, hogy adja meg a szükséges haladékot. Szederkényi Nándor azonban félreértette a bizottság elnökének kérését s arra magyarázta, hogy a bizottság tagjai nem teljesítették köteleosságukat, holott csak azért nem jöhettek össze határozatképes számban, mert a szünet alatt nem voltak a fővárosban. Mikor a félreértés Műnlich Aurél felvilágosító megjegyzéseiből kiderült, a esetepaté be is fejeződött. A t. Ház aztán minden vita nélkül elintézte napirendjét és pedig: tudomásul vette a mentelmi-bizottság jelentését, hogy Horváth Gyula mentelmi jogán a szolnoki választás alkalmával nem esett sérelem, s elfogadta az 1893 : IV. törvények 14. szakaszának kiegészítéséről szóló javaslatot, magáévá tette a pénzügyminiszter jelentését a Sopron városnak adott házadómentesség dolgában s végül a miniszterelnök jelentését a konzuli illetékekről szóló törvény életbeleptése dolgában. Holnap a miniszterek válaszólni fognak a még elintézetlen interpellációkra. Számszerint huszonegy ilyen interpelláció van s azért valószínű, hogy még a csütörtöki ülés is a válaszóknak lesz szentelve.

Kihallgatás. A király ma délután Bécsben hosszabb magánkihallgatáson fogadta gróf Széchenyi Gyulát, a személye körüli minisztert.

A válság, amely nincs. Széll Kálmán miniszterelnök ma reggel hazaérkezett Bécsből és délelőt megjelent a képviselőház ülésén. Nagyon természetes, hogy megrohanták kérdézősködésekkel a tegnapi válsághír dolgában, noha valótepp nem az érdekelte az embereket, hogy mi igaz a hírből — mert ezt egy pillanatig sem hitte senki —, hanem inkább az, hogy mit szól hozzá a miniszterelnök. A miniszterelnök pedig jókedvűen mosolygott. Ebből aztán siettek némelyek következtetni, hogy a válsághír nem igaz. A mire Széll Kálmán megjegyezte:

— Jókedvem van és nem megyek. De ha majd megyek, még sokkal jobb kedvem lesz.

Az alarmhírről tehát ma forma szerint is meg van állapítva, hogy híján volt minden komolyságnak. Mindössze az lehetett igaz, hogy a két miniszterelnök tegnap nem értekezett egymással, de erről azok, akik a helyzetet ismerik, azt tartják, hogy sokféle oka lehetett, csak éppen az nem, hogy a Széll Kálmán álláspontja gyengült. Egyébként egy értesülünk, hogy itthon, parlamenti körökben manifesztációra készültek, de erről a legilletékesebb részen nyilvánult óhajlásra, még pedig nyomatékos óhajlásra lemondottak.

A Neue Freie Presse mai estilapja hosszabb tudósítást közöl, amely szerint a helyzet ugyan komoly, de Magyarországra néve nem válságos.

Megcáfóliák a válságot félhivatalosan is a következő kommunikékben:

A Magyar Távirati Iroda jelent: Az állítólagos miniszterválságról szóló hírek, mint jól értesült helyről jelentik, teljesen alaptalanok.

A szintén félhivatalos **Magyar Nemzet** ezt írja az ugyanevezett válságról:

Nincs válság: — e két szó kijelentésével egyszerűen elmondottuk mindazt, amit egyes bécsi lapok válsághíreire mondani szükségesnek és lehetnek tartunk. Nem is fűzünk hozzá semmi kommentárt, csupán újól is konstatáljuk, hogy mindazok a hírek, amelyek kormányválságról szólnak, egyszerűen alaptalanok.

Tisztelegés a kereskedelemügyi miniszternél. Láng Lajos kereskedelmi miniszternél ma délben a budapesti városi villamos vasut egy küldöttsége tisztelegte, hogy a vasut igazgatósága nevében a minisztert üdvözölje.

A küldöttség vezetője dr. Falk Miksa elnök, tagjai Császár Jenő, Lukács József és Kohner Ágost voltak. A városi villamos vasut igazgatósága — ugyanold Falk — kedves kötelességet mialtszótól volna el, ha nem adna annak kifejezést, hogy teljes szívöből csatlakozik a bizalom és remény mindazon nyilatkozataihoz, amelyek a legutóbbi időben a miniszter hivatalbalépése alkalmával elhangzottak. Az igazgatóság egy mint eddig, ezental is igyekezni fog a társaság érdekeit a közérdekek mindenkori összeegyeztetési és reményli, hogy számathat a miniszter jóakarataira. A kereskedelmi miniszter válaszóban hangsúlyozta, hogy kötelességének fogja tartani, hogy a társaság érdekében, amely eddig is oly kitünő sikerrel működött, mindazt megtegye, amit a közérdek megkíván.

Közüzemügyi új póthitelek. Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház mai ülésén törvényjavaslatot nyújtott be az 1899. évi közüzemügyi zárszámadásra alapított végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutakozó tartozás fedezéséről, továbbá az 1897., 1900. és 1901. évi közüzemügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről. A javaslat szerint a pénzügyminiszter felhatalmazatik, hogy az 1899. évi közüzemügyi zárszámadásra alapított végleges leszámolás folytán a magyar korona országaira eső tartozás kiegyenlítésére pótlólag 3,468,229 forint 17/4 krt, vagyis 6,986,458 K. 35 fillért, továbbá a közüzemügyi tárgyalására kiküldött országos bizottsággal által az 1897. 1900. és 1901. évi póthitelek megvásárolt 65,000 forintból. 27,727 K. 64 fillérből és 108,500 K.-ból a magyar korona országait terhelő részként 20,410 forintot, vagyis 40,820 koronát 9538 K. 31 fillért és 35,604 K.-t, összesen tehát 85,962 K. 31 fillért rízhessen a közös pénzügyminiszternek. Ez az egész összeg a pénztári készletekből fedezendő.

A pénzügyminiszter üdvözlése. Selmezbányáról táviratozzák: Selmezb- és Bólabánya törvényhatóság-

Jó szerenese, hogy a Buddha-templom öre elébb Katkát látta meg. Ötöt is megcsalta az álcázott hasonlatossággal.

— No hát, Pista bácsi, kend is elhozta a fiacskáját? — mondá mély, erőltetett hangon.

— Hát neki is itt a helye, dörmögé borizü rekedtséggel a Katka.

— Nyalka kölyök. No hát neszo a bárcád!

Ezzel a vasládát felnyitva, kivett belöle Lyubissza egy négylevelü zöld-zománcos rézlóherét, fekete zsinórra kötve. A ládában egy halom banjegy is volt.

— Vedd el, amit adnak, sugá Katka Natália fulébe.

(Folytatása következik.)

N y á r .

Oh ez a nyár! Napfénye, bujasága

Izzó, piros rózsáit hinti szét,

Mikor a föld öröklött, ősi lángja

Életre kelti a mezök rögét.

Oh ez a nyár! nines szolid, méla csöndje,

Csak forrósága: tikkasztó, heves.

Egő tüzével a szívedbe törve

Vadul hajszol, hogy csak szeress, szeress.

Oh ez a nyár! A távol ég a földdel

Nagy, szent, ujjongó frigyben egyesül,

Minden zúgot élet, szín, pompa tölt el

S a vágy: szeretni egyes-egyedül! . . .

Mint mikor két szerelmes ifju élet,

Kit idő, sors egymástól elcsodor,

Váratlanul egymás karjába téved

S ajkuk szótlán sorvasztó esökba forr.

Oh ez a nyár! . . . Csak rekkenő lehellet . . .

Szomjas vágygyal egymásra omlanak.

Hiába minden! Végzetük betellett.

Bár ez a esök örökös volna csak!

Beléolvad e forró pillanatba

Minden virágnak méze, illata,

A napnak minden lángja és hatalma . . .

. . . Ez a nyár izzó, hangtalan dala!

Pásztor Árpád.

Uri gyilkos.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Feszli Géza.

A büntető igazságnak derülten pompázó palotájában vagyunk. Freskók, aranysegélyek, ornamentumok díszítik a falakat. Így is kell. Mert a modern juszticia többé nem mocorva hatalom. Mosolyogva tárgyal, nem is zárja ki az enyelgő humor szelidebb formáit, csupán a durva kacagást utasítja el. Nem is haragszik, amikor lesújt és az abszolút komolyság ábrázatát csupán akkor ölti fel magára, mikor a végeredményre kerül a sor. Ekkor mindenki föáll — tiszteletből az íránt, akinek nevében az ítélet elhangzik.

Két teremben folyik a tárgyalás.

Itt is, ott is egy-egy gyilkos áll a bírái előtt.

Az egyik emberitő gazdag, a másik szegény.

Az egyik előkelő ur, a másik közönséges paraszt.

Amaz szabadon védekezik, emez máris rabkosztón él.

Amannak aréán büszke nyugalom honol, ennek szemében rémület cikázik, arca vonásait a buntudat — vagy talán az övéi miatt átszenvedett meddő gond rútiája el.

Hírreves, gavalléros megjelenésü, esinos, fiatal ügyvéd védelmezi amazt; kabátja gomblyu-

kaban egy fosló rózsabimbó virit diskkrét elegáncsiával.

Az elnök észre sem veszi.

De a hölgyközönség előtt nem marad észrevétlen ez a sikkes dísz, a fekete háttérből bátran és kacéran kikandikáló piros pötty, mely egyént és álláspontot egyaránt jellemez.

Nevtelen, mogorva, öreges védő képviseli a gyilkos paraszt érdekeit. Mintha csak a vidékről ideszakadt elavult és kivészett típus volna, nyersnek és őszintének látszik. Szürke kabátjának a gomblyukába, — talán azért, hogy szimbolizálja az elválalt missziókat, a védelemnek alapvető gondolatát — egy buzakalász van tűzve. Még csak nem is buzavirág, hanem maga a díztelen és igénytelen külsejü növény, a kalász. Lehet, hogy a profán életszükségletek szépséghiányát akarja jelképezni. Lehet, hogy a vádolt élethivatására, a földet mívelő parasztra céloz, aki megfeji a természet emlíöt és az emberiséget — az anyafölddel együttesen dajkálja, táplálja . . . Bármire eözzön is, annyi bizonyos, hogy a modern dekoráció. Epp úgy sérti a műizlést, mint ahogy az igazság nyers kifakadása rendszeren megsérti a konvencionális — kép-mutatást.

Az előkelő gyilkossal két és fél órai tárgyalás után végeztek.

Fölmentették.

Nem is történhetett másként. Hiszen csak a feleségét ölte meg, akit — nem is szeretett. Nem szerette ugyan, de becsülte, mint háza urnőjét és születendő örökösének anyját. Igaz, az örökösök eddig kéték és ezental a „közbejött akadály“, az anyakandidátus érzékos halála folytán végleg lemaradtak a családfőről. De azért nincs baj. Eppen csak ez a vérvégvétel maradt el. Csak az asszony került a föld alá, de a címer még nem fordult fel. Hisz . . . „majd talál Azó újra nőt . . .“

A parasztgyilkos ügyében késő éjjel hang-

ának mai közgyűlése Lukács László pénzügyminiszterhez abból az alkalomból, hogy az állami adósságok konvertálásával oly lényes sikert ért el és ezzel az ország hitelét emelte, üdvözlő feliratot intézett.

A magyar delegáció záró-ülése. A magyar delegáció ma délután négy órakor tartotta záró-ülését gróf Andrássy Gyula elnöklése alatt, melynek egyetlen tárgya az összegegyeztető hetes albizottság jelentése volt arról, hogy a magyar és az osztrák delegáció határozatai ugyanazok. A jelentés tudomásulvétele után Kállay Béni közös pénzügyminiszter a király és a közös kormány nevében köszönetet fejezte ki a delegációnak az odaadó működéséért és támogatásáért. Gróf Andrássy Gyula elnök ezután rövid beszédben visszapillantást vetett a delegáció tárgyalásaira, kiemelte a főbb momentumokat, különösen hangsúlyozva, hogy az ország érdekeit igyekezett a delegáció mindig szem előtt tartani. Végül köszönetet fejezte ki a delegációnak, a tisztikárnak buzgó, kötelelességérzettel áthatott működéséért, a közös kormánynak pedig az előzékeny felvilágosításokért. Beszédét a király éltetésével fejezte be, amit hatalmas éljenzés követett. A delegátusok nevében Hódossy Imro mondott köszönetet az elnöknek a tanácskozásokat tapintatos, pártatlan vezetéséért, a tisztikárnak pedig odaadó működéséért. Gróf Andrássy Gyula elnök meghatva mondott köszönetet, majd az ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után a delegáció ülészákat bezártnak jelentette ki.

Német lap a pángermán mozgalom ellen. Németország egyik legtekintélyesebb lapja, a berlini *Post* igen érdekes budapesti levelet közöl a magyarországi alldeutsch-mozgalomról. A levél írja kiemeli, hogy Berlinben az alldeutsch-mozgalommal szemben hűséggel ragaszkodnak ahhoz a törekvéshez, hogy a jó viszony a szövetséges monarchiával zavartalan maradjon. Ami az alldeutsch-agitáció jelentőségét illeti, kétségtelen, hogy az a német birodalom érdekeivel is ellenkezik. Németországban jól tudják, hogy a hármasszövetségnek, különösen a benső szövetségnek Németországgal, nincsenek őszintébb hívei a magyaroknál. *Andrássy* vivta ki 1870–71-ben Auszria-Magyarország semlegességét is és eredményezte az immár 28 év óta fennálló szövetséget. Emlékezett azután a levél a nagy és megérdemelt megtiszteltetésre, melyben Vilmos császár a magyar nemzetet híres budavári felkötőjével részesítette. Az alldeutsch-mozgalom azonban odairányul, hogy gyengítse Magyarországnak, Németországnak és szövetséges barátjának erejét. Ha sikerülne a magyarországi németek hűségét megrendíteni, a többi nemzetiségi annál könnyebben egyesíthetnénk és miután ezek a hármasszövetségnek nem barátjai, az alldeutsch-agitáció sikere az lenne, hogy megrendülne a szövetség egyik legerősebb bástyája. A hármasszövetségnek érdekében áll, hogy Magyarország az állami egységesség politikáját folytassa, és Németország érdekeivel

határozottan ellenkezik, ha a német kormány Magyarországot a politikájában zavarja. A hazafias németeket különben nem lehet tovább félrevezetni és legkevésbé lehet velük elhitetni, hogy az alldeutsch-agitációnak nagyobb a jelentősége Németország valódi érdekeivel.

Uj mandátumok. A képviselőház állandó igazoló-bizottsága ma délután megvizsgálta és rendben találta Láng Lajos csaczi és gróf Thoroczkay Miklós ásvai mandátumát, s a két új képviselőt a szokásos 30 napi fenntartással igazolta is. *Uváry* Ferenc ásvai mandátumát nem találta rendben a bizottság; több fontos adat hiányzik a megbízó-levélből, amelyet az első bíráló-bizottsághoz utasítanak. *Enyedi* Lukács megsemmisített mandátumával is foglalkozott a bizottság, amelynek el kellett döntenie, oly nagy volt-e a vesztegetés Tápén, hogy a kerület képviselőküldési jogát is föl kell függeszteni? *Beltits* Béni előadó indítványára elhalasztott ennek az ügynek a tárgyalását, mert a Kuria ítéletével együtt nem küldte el a képviselőháznak sem a petíciót, sem az ellenkérvényt, sem a vizsgálati jegyzőkönyvet.

Iparosok állami megbízatása.

Budapest, június 10.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután *Falk* Miksa elnökkel ülést tartott. A kormányt Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, báró Fehérvéry és Darányi miniszterek, Gromon Dezső államtitkár, Kvassay és Faragó miniszteri tanácsosok és Pap Elek osztálytanácsos képviselték.

A bizottság először az 1899-iki közösügyi lezárolásról szóló javaslatot vette tárgyalás alá, amelyet *Hegedűs* Loránt előadó ismertett. *Szederkényi* Nándor és *Komjáthy* Béla nem fogadják el a javaslatot. Lukács László pénzügyminiszter felvilágosításai után a bizottság a javaslatot megsavazta.

Második tárgya az ülésnek a honvédelmi miniszternek a népfelkészség számára beszerzendő 56.000 ismételt puskáról szóló javaslatát volt, melyet *Szabó* György rejtett. *Szederkényi* Nándor szerint a mai válságos idő nem alkalmas ilyen költségesekre. *Neményi* Ambrus utal arra, hogy a pénzügyi bizottság már az 1902. évi költségvetésről szóló jelentésében feljegyezte a kormánynak azt a nyilatkozatot, mely szerint nagyobb szabású beruházásokat készít elő. Azóta, hogy a kormány részéről ez a nyilatkozat megtörtént, a magyar ipar helyzete nemcsak hogy nem javult, hanem sok tekintetben még súlyosabba fordult. Az iparos munkásoknak kivándorlása megdöbbentő, nehogy ez a folyamat megfokozódjék, szükséges hogy a kormány nagyobb beruházásokkal lépjen közebe. A törvényhozás a szünetet közelebb megkezdje, minél előbb a beruházási javaslat csak késő ősszel kerülhet a törvényhozás elé. Ezért helyénvaló volna, ha a kormány erről a kérdéssel a bizottságot és a bizottság után a közönséget már most tájékoztatná. Kivánatos, hogy a kormány bizalmas uton tájékozassa legalább az iparosköröket a beruházások tekintetében. Lukács László pénzügyminiszter *Neményi* kérdésére azt válaszolja, hogy a jelen törvényjavaslathoz is megvan ugyan az ipar szempontjából a maga jelentősége, de azért ezt a javaslatot nem sorolta a szorosan vett beruházások közé. Kijelenti a kormány nevében, hogy az ősi hónapokban nagyobb szabású beruházásoknak tervével fog a törvényhozás elé lépni. Ezek a beruházások részint a

közlekedésügyre, részint a földművelésre, részint a belligy tárca szükségleteire vonatkoznak. Legfontosabb része a beruházásoknak természetesen a kereskedelmi minisztériumra esik és csak az ezen minisztérium körében történt személyválozások okozta, hogy a beruházási program eddig véglegesen el nem készült és a ház elé terjesztett még nem volt. A miniszter azonban szívesen jelenti ki készségét és úgy hiszi, ezt miniszterterási nevében is ki lehet tenni, hogy mielőtt a kormány a beruházási programmal a maga részéről elkészült, az iparosköröket is figyelembe vegye és tájékoztatói jogja az iránt, hogy mire készüljenek, ennél fogva az illetők megtehetik az előmunkálatokat úgy, hogy a munkák keresztülviteléhez hozzájárulnak, mielőtt a törvényhozás a javaslatokat megsavazta. A kormány különben kérni fogja, hogy az országgyűlés lehetőleg az ősi ülészakaszt megnyitása után azonnal vegye tárgyalás alá a kormány javaslatát, amely több évre terjedő munkaprogramot jog tartalmazni.

Komjáthy Béla helyesli *Neményi* fejtegetését, de a nézet szerint a pénzügyminiszter álláspontjáról a bajokat nem lehet segíteni. *Szederkényi* felszólalása után báró *Fehérvéry* honvédelmi miniszter a kérdésnek katonai szempontból való megvilágítására szorítkozik. Már 1863-ban szó volt a népfelkészségről s ez éppen úgy, mint a honvédségről a magyar állam külön ügye és külön költsége; így van ez törvényekben is. Takarékosabbá halasztotta eddig a ügyre beszerzését, de lehetetlenség a népfelkészséget kitenni annak, hogy tegyveretlenül álljanak. *Komjáthy* viszonytalanul a *Fehérvéry* miniszter felvilágosításokat adott a népfelkészség szervezéséről.

Szél Kálmán miniszterelnök a külföldi szerződések felmondása tekintetében kijelenti, hogy e nagyszabású kérdések foglalkoztatják őt. E szerződéseink ügye komplikált Ausztriával való viszonyunk folytán. A kormány törekvése az, hogy a rendes vámszövetség állapotára menjünk át. Nem egészen bizonyos, hogy mikor kerülhet a sor a külföldi szerződések tárgyalására, mert a külföldi államokban sincs meg a megállapodás. Erre is tekintettel kell lenni. A kormány kebelében most folyik a tárgyalások a felmondás gyakorlása vagy nem gyakorlása tekintetében. A kormánynak természetesen győlembre kell vennie a külföldön a kereskedelmi politika terén most olyó eseményeket és tekintettel kell hogy legyen különösen Németországra. Mindezeket a körülményeket együttesen vizsgálja a kormány és nagy felelősséggel teljes tudatában, mindenesetre azonban az ország érdekeinek sérelme nélkül fog e nagy kérdésekben határozni.

Komjáthy elvárja, hogy a kormány az ország érdekében fog eljárni. A honvédelmi miniszter javaslatát ezután elfogadja, miután a miniszter még kijelentette, hogy a népfelkészség főleggyerkezése ezzel be van fejezve.

A Béga-csatornáról szóló javaslatot *Papp* Géza szakszerien ismertette, míg a vízügyi bizottság jelentésében *Józsi* József mutatta be. *Hieronymi* Károly kifejté, hogy a víz-szerkezetet eredetileg elrontották s e természetellenes állapotban ma már igen nehéz változtatni, annál is inkább, mert a temes-bégyai társulat is győződen látott a munkához. Báró *Dániel* a társulat aggodalmait hozza szóba, *Komjáthy* Béla Hieronymi érveit tette magáévá. *Darányi* miniszter kijelenti, hogy a Hieronymi által felhozottakra figyelemmel lesz, báró *Dániel* aggodalmait nem oszthatja. A hajózás teljesítésének fontosságát ismeri s igyekeznék, hogy tokozatosan keresztülvigyük vizutaink hajózatává tételét. Uj szakaszt indítva-

zolt el a verdikt. Az esküdtek bünöseknek találták s a törvényszék, figyelembe véve az enyhítő körülményeket, csak nyolcévi börtönrre ítélte.

Ha a két ügyvéd vagy a két eset konkurált egymással, úgy az igazságszeretett versenyarnokában a rózsabimbó ismét legyőzte a buzakalászt. Különben igaz, hogy a bimbós védő meg is érdemelte a diadalt. Remek eleganciával szedte elő azt a sok lényes és divatos argumentumot, melyet házasságtörések ötletéből a francia demimonde nagy gondolkodói egyrészt szenzációs regényekben, másrészt oly szindarabokban írtak meg, melyek hatásadását tekintetében valóságos remekművei az emberi szellemnek.

„Egy élet és egy becsület”, ez volt a bekezdés mottója. Azután ügyes számítással aposztrofálta azokat, akiknek a földi javakból és élvezetekből kevesebb jutott, mint a vádlottnak. Figyelmeztette őket, hogy ne hallgassanak az irigység démonára és ne tekintsek e szomorú ügyet kedvező alkalomnak az elszámolásra és a társadalmi differenciák kiegyenlítésére.

(Csupós volt a célzás és ezáltal sikerült az esküdtekre küssé rájésztetni.)

— Jólét és szerencse, anyagi, szellemi és testi előnyök, rang, kellem és előkelőség — így folytatta tovább — ne legyenek súlyosító körülményei a vádlottnak. Hiszen nem a hiúság versenyéről van itt szó, melyet az irigység rendez, hanem bírói tisztiról; tizenkét gentleman itél a tizenharmadik ügyében. (Ez viszont nagyon hízelt az esküdteknek, különösen a jobbmódu iparosoknak köztük.)

Mikor ezzel a círogatással elkészült, akkor kimutatta a rózsabimbós ügyvéd, hogy a büntető kódex a dolog természeténél fogva nem emelkedhetik föl ama eszményi magaslátra, amelyen a gentlemannek becsületérete mozog.

— Aki egy gentleman társadalmi becsületét megszorítja — szölte az előzáró védő — az megrabolja őt legrágább klenódiájától, melyet

többre tart és féltékenyebben őriz, mint magát az életet. Az a szerencsétlen érzélgős asszony, akinek pillanatnyi gyöngesége az első és az egyetlen bűn a szeméket elött elvonult családi tragédiájában! — halálos bűnéért életét lelakot. Mert az asszony bűne ellenében nincs mentesség, nincs enyhítő körülmény, nincs bünbocsánat, csupán: pallosjog. A férjet, ha gentleman, megilleti ez a jog. Aki pedig jogot gyakorol, annak büntetlennek kell maradnia, különben öszedől és abszurdummá változik a jogrend. Hogy a férj — amint ez a szerencsétlen asszonnyal visszamaradt és itt felvolvasott leveleiből kitetszik — elhanyagolta a feleségét?... Meglehet! Hogy szeretőket tartott? Nem kutatom! Hogy ritka vendége volt az otthonának, de viszont otthonosan érezte magát idegen hölgyek budorjaiban? Nem felelek reá! Gazdag volt mindig, nevet és vagyont örökölt, így tehát élvezte a lét édes mámorát. Aki ezért követ dob reá, azzal nem vitázom, mert elítélő szavának magyarzata egy szó: irigység. (Ezáltal ismét keményen lotorkolta az ügyvéd az esetleg ébredő ellenvéleményt.)

— Megengedem, hogy az a szerencsétlen asszony, aki viselkedése által fegyvert adott a férje kezébe, csak a véletlen öszzejátszó körülményeinek és egy győne pillanatnak lett a martaléka. Megengedem azt is, hogy hosszú martirium előzte meg azt a peret, melyben a hitvesi hűség Vesztalángja kialudt. De végre is kialudt! És ezáltal a családi élet szentélyére sűrű köd, elfátyolozott titokzatosság, fekete sötétség borult. Amde ne feledjék, uraim — szölte emelbél hangon a rózsabimbós ügyvéd, — hogy ez a sötétség a kivánságok toladokó sugarainak váratlan és véletlen behatása által minden percben földerülhetett! És miféle kép bontakozik ki a sötét háttérből, ha az elfátyolozott titok nyílt botránnyá vedlik át? Egy büszke férfunak, egy irigvelt gentlemannek alakja válik prédájává a profán szemlélődésnek, aki méltósága jelvényét, öné-

zetének koronáját nem a homlokán viseli, nem, nem a homlokán — és itt magas tenörba tört az ügyvéd hangja — mert agancsra akasztotta azt a feleséget! (Es a bator fordulat céltudatosan dramatizálta az érintett komikumot.) És ha ez bekövetkezik, ha nyilvánosságra jut az asszony bűne, gondolják meg, uraim, hogy mi történik akkor? A legborzasztóbb ami nobilis férfit érhet! Neveltségessé lett volna a férj, neveltségessé — egy gentleman! (Es az ügyvéd szigorúan járatta végig szeméit az esküdteken, hogy a neveltségesség lehetőségének borzasztóságát és e borzasztóságnak törvénytapodásra jogosító privilégiumát meg a mimikájával is magyarázza és szuggérálja.)

— Nos hát, uraim! — esondult meg a pillanatnyi műpauza után a magas tenör még nagyobb erélyvel — vérbe kellett fojtani ezt a lehetőséget, vérbe kellett fojtani a neveltségesség esélyeit: a bűnös asszony véérébe. Így kellett! Nem lehetett másként! Mert gentleman-felfogás szerint a nő az ő bűnlása által maga rendel meg a saját halálát. A férj nem tesz semmi egyebet — csupán végrehajtja ezt a megrendelést... A családi élet részletei fátoly takarja, nem bolygatom tovább. A bűnös asszony megbűnhődött, legyen neki könnyű a föld! Az önk előtt álló gentleman pedig, aki önévelmet gyakorolt, amennyiben megtámadott becsületét védelmezte, mikor lesújtott, önk bizonyára fel fogják menteni, mert hiszen önk is — gentlemanek.

— Így kívánja ezt az az igazság, — és itt az ügyvéd szíve tájékára mutatván, kezével a rózsabimbót érintette — amely innen kiárad... Az uri gyilkos felmentését zugó éljennel fogadta a közönség. Távozófélben barátainak gratulációit fogadta.

A gyilkos paraszt ügyében a tárgyalás még tart. A buzakalászos ügyvéd még csak ezután jut szóhoz.

nyoz, amelynek értelmében a Béga hajózhatóvá tétele tekintetében az állam kötelezettsége fennmarad. A javaslatot ezután elfogadták s Hieronymi észrevételeit a jelentésbe illesztették. — A szünidő előtti utolsó ülés az elnök életével ért véget.

KÜLFÖLD.

Porosz miniszterválság. A berlini *Nationalzeitung* ma a következőt jelent: Megbízható forrásból azt a hírt kapjuk, hogy *Thielen* közmunkaügyi miniszternek eltökélt szándéka, hogy az országgyűlési ülés-szak berekesztése után *rogtán nyugatomba vonul*. A hír hitelességéről még nem győződhetünk meg, de a forrásra való tekintettel sajnálatunkra *igaznak kell tartanunk*. Egy magánátiratunk megerősíti a berlini lap közlését és hozzáteszi, hogy *Thielen* visszalépésének oka aggkora és megrongált egészsége.

A franciák a diktatura megszüntetéséről. A franciák honfui érzelmeit fájdalmasan érinti az, hogy a német kormány *Elzasz-Lotharingiában* eltörölte a diktatura-paragrafust. Ez az intézkedés — hiába! — azt bizonyítja, hogy a két tartomány lakossága már megbékült a német uralommal s nem vágyakozik többé vissza Franciaország kebelébe. Különösen *Bülow* birodalmi kancellár beszéde, melyben a diktatura megszüntetését kommentálta, esett nagyon zokon Franciaországban, mint a sajtó elkeseredett hangjából ki is érezhető.

Egyes franciák — írja a *Figaro* — abban reménykednek, hogy Franciaország azzal, hogy Európán kívül elégtételt kaphat Németországgal, hasonló értékű elégtételt kaphat Európában. Ez a remény *úllós* volt. De ha bizonyos emberek még ragaszkodnak hozzá, *Bülow* nem akarja, hogy bárki is tévedésben legyen erre nézve. Hála *Bülow*-nak, a helyzet német részről összehasonlíthatatlanul tisztább. Ami minket illet, nekünk sincs okunk azt elhomályosítani. Mi meg vagyunk elégedve azzal a korrekciós viszonytal, amelyben szomszédunkkal vagyunk. Készek vagyunk azt az udvariasságot, amelynek jeleit ismételtén láttuk, ugyanígy viszonzni. Mi épp úgy, mint a németek, a béke házában lakunk, amelynek lakói, amit a birodalmi kancellár legutóbb a *Figaro* egyik munkatársával folytatott beszélgetésében mondotta, az időhöz és helyhez képest több-kévesebb kényelmesen érik magukat. De ha Németországnak nehezére esik, hogy egyetlen győzelméről lemondjon, nekünk még inkább lehetetlen, hogy lemondjunk emlékeink örökeiről és minthogy azon a területen kívül, amelyre Németország menni nem akar, semmit sem követelhetünk tőle, a jó szomszédviszonyban, amelyet az idő Franciaország és Németország között teremtett, tovább is pontos és kielégítő kifejezését fogjuk találni annak, amit az általános békéről és a saját érdekeink megővésétől való gondoskodás a helyes politikától követel.

Az *Avore* azt írja *Bülow* beszédéről: Ez a beszéd azt bizonyítja, hogy *Elzasz-Lotharingia* germanizációja befejezett dolog. Mik ezzel a ténnyel szemben a *revanche*-hősök nagyhangú mondásai? Nem gratulálunk a németeknek ehhez a viszonyhoz, de ki róhatná meg érte az elzasz-lotharingiaiakat?

Ferdinand fejedelem a cárnál. *Ferdinand* fejedelem utban van *Péterhof* felé s tegnap fogadta a cár hadsegődét Varsóban. A fejedelem látogatásáról több pétérvári lap meleg hangú cikkeiben emlékezik meg, a *Journal de St. Petersburg* pedig a következőket írja: A bolgár fejedelem kedden *Péterhofba* érkezik, ahol a cár vendége lesz. Korábbi látogatásai alkalmával *Ferdinand* fejedelem legszívesebb fogadásban részesült a cári udvarnál. Oroszországban nagyon méltányolják állandó látározását, amelyivel fenntartani és megerősíteni igyekszik azokat a szoros kapcsolatokat, amelyek Bulgáriát az orosz néppel egyesítik. E kapcsolat megerősítéséhez hozzájárult az egész történelmi múlt, továbbá a faj és a vallás közössége. *Ferdinand* fejedelemnek újra alkalma lesz konstatálnia, hogy megvannak még azok az érzelmeik, amelyeket személye Oroszországban kelt és azok az érzelmeik, amelyeket az orosz nép Bulgária iránt táplál, amelynek jólétét és virágzását szívólv kívánja.

Az anarkisták ellen. Nyomban *Mac Kinley* meggyilkolása után az amerikai kormány hozzáfogott az anarkisták ellen irányuló törvényjavaslat elkészítéséhez. A javaslat tegnap került a washingtoni ház asztalára. A képviselőház 175 szavazattal 33 ellenében elfogadta a törvényjavaslatot. Az ellenzék azt a változtatást kívánta, hogy az idegen követek meggyilkolásáért ne járjon halálbüntetés. A többség azonban megtartotta a javaslatot e pontját is.

A szerb király konstantinápolyi útja. *Sándor* király konstantinápolyi útjának híre, mely az utóbbi napokban ismételtén megújult, arra vezethető vissza, hogy a szultán egy évvel ezelőtt formális meghívást intézett a királyhoz. *Sándor* király nemrég elhatározta magát az utra, melyet valószínűleg a Firmilián-ügy végleges befejezése után fog megtenni.

A Combes-kormány programja. Tegnap este az új Combes-kormány minisztertanácsot tartott, amelyen megállapította a képviselőházban elmondandó kormánynyilatkozat szövegét. Hogy körülbelül mit fog ez tartalmazni, arra egy beszégetésből következtethetünk, amelyet *Combes* miniszterelnök egy újságíróval folytatott. E szerint az új kormány programja a következő négy pontban csuesosodik ki: 1. A kongregációs törvény toganatosítása; 2. a Falloux-féle iskolatörvény megszüntetése; 3. a kétévi katonai szolgálat behozatala; 4. az általános jövedelmi adó reformja. *Combes* kijelentette, hogy programjának minden erejével védelmére fog kelni és nem fog inrikálni azért, hogy állásában megmaradhasson, annál kevésbé, mert nem találkodott ebbe az állásba.

A *Matin* egyik munkatársának, aki felhozta neki, hogy *Jaurès* szocialista képviselő legalább négy évi időt jósolt az új kabinetnek, *Combes* így felelt:

— On megijeszt. Négy évig maradnak miniszterelnök, holott *Waldeck-Rousseau*hoz utolsó szavam ez volt: — *On visszavonul, mert járadt. Ha majd kiphente magát, ne felejtse el nekem hírt adni.* De azért bizonyára semmit sem fogok tenni, hogy hamarosan elhagyjam helyemet. Ez átlás lenne. Nekem programom van, amelyet minden buzgalommal meg fogok védeni.

A radikális lapok rosszalják, hogy *Vallé* igazságügyi miniszter — amint egy nacionalista lap tudósítója előt állítolag kijelentette — *Bulot* idállamügyészt a *Humbert*-ügyben való szerepébe miatt nem fogja meghagyni állásában. A *Radical* kiemeli, hogy *Bulot* leplezte le az államtörvényeszk által elítelt összeesküvék üzemeltet, eljárt az asszumpcionistaik ellen és a kongregációkról szóló törvény végrehajtása is nagyrészt az ő vállain nyugszik. Ilyen embereket kiszolgáltatni nagy hiba lenne.

Az orosz kormányköröknek a francia kabinet-változásról való fellegását a félhivatalos *Journal de Saint-Petersbourg* a következőkben fejezi ki:

Franciaország bejelöltikáta tehát az az utat fogja követni, amelyet a nagy népszavazás eredménye kijelölt. Ami a külpolitikát illeti, ez megtartja állandóságát *Delcassé*nek az új kabinetben való megmaradásával. Ennek az államférfiúnak kiváló pozíciója, a tekintélye, amelyet politikai éleslátásával szerzett, biztos záloga annak, hogy Franciaország külviszonyait erős kéz vezeti és hogy azok az elvek, amelyeken a francia politika nyugszik, nem változnak.

A délafrikai béke. A Londonban közzétett hivatalos veszteséglistákból kiténik, hogy még e hó 4-én is voltak kisebb-nagyobb észleltközések Dél-Afrikában. Így *Vereeniging* és *Athole* mellett egy tisz e/essett, egy megsebesült s négy katona harcélptelenlét.

Schalk-Burger felhívása következtében, mely a koncentrációs táborokban levő burgherekhez intézett, eddig 7000 boer adta meg magát.

Az új helyzettel szemben az Európában élő boer delegátusok és *Krüger* még egyre nem tudják, mily állást foglaljanak el. A brüsszeli *Petit Bleu* erre vonatkozólag a következő közleményt adta ki: A boer delegátusok csakis angol közlések alapján ismerik a békefeltételeket. Amíg a mellékkörülményekről és az engedmények horderejéről nem kapnak értesítést azoktól, akik őt a mandátumokkal járulézták, addig minden nyilatkozattól tartózkodni fognak és *Botha* megerkézéseig megtartják hivatalukat.

Utrechttól jelentik, hogy *Krüger* levette *viládjáról* a *transvaali* és *oranjei* lobogót és így látszólag elismerte Anglia szuverenitását a köztársaságok ígűtt. *Krüger* szivrosulás győtri és orvosai tanácsára alógya leködött. A *Kölnische Zeitung* értesülése szerint *Krüger* elhatározta, hogy visszatér Délafrikába.

Egyes angol lapok most állítják össze a délafrikai háború hozzátvetőleges mérlegét. A hivatalos jelentések szerint angol részről 1069 tisz és 20.897 katona, tehát összesen 21.966 ember esett el a csataterén, 22.829 a sebesültek száma, akik közül 617 belehalt sebeibe, 9553 ember fogságba került és elűnt. 75.430 embert mint rokkantat szállítottak vissza Angliába és ezek közül 5550 egyszer s mindenkorra szolgálatra képtelen lett. A háború eddig Angliának 154.407.000 font sterlingjébe (2.396.954.000 korona) került, amihez még körülbelül 110 millió évi kamatot járul.

A boerok veszteségéről nagyon nehéz biztos adatokat gyűjteni. Az angolok kalkulációja szerint a há-

boru kitörésétől 1901 április 30-áig körülbelül 7000 boer esett el, gebesült meg és esett fogságba. Ezután kezdődtek meg *lord Kitchener* hetijelentései, amelyek egybevetésével a boerok összes vesztesége halottakban és foglyokban 21.866 ember.

Világraszóló botrány.

— A német császár szialalmazása a *Reichsrathban*. —

Budapest, június 10.

Az osztrák képviselőházban ma olyan szavak hangoztak el, amelyek ott nem is tartoznak a ritkaságok közé s figyelmet sem igen keltenének, ha azokat a szemetlen szedett frázisokat a jó urak, mint rendszeren szokták, egymásnak, vagy a minisztereknek, vagy az elnököknek a fejébe vagdosták volna. De most külön fejet szemeltek ki szennyes lövedékek célpontjává, Európa egyik leghatalmasabb államának fejét, az Ausztria-Magyarországgal szövetségben álló német császárt, királyunknak s az ő császárjoknak személyes, kedves barátját. Hogy az efféle fröltség hova fog vezetetni, az beláthatatlan, de hogy ez megtorlatlanul nem maradhat, az több, mint kétségtelen.

A gyalázatos ülés részleteiről a következő jelentést küldi bécsi tudósítónk:

Bécs, június 10.

Klofac cseh nyelven írott interpellációt nyújtott be a német császár marienburgi beszéde tárgyában. Az interpellációban, amely németre fordítva került leolvasásra, azt kérdezi, vajjon hajlandó-e a miniszterelnök megfelelő módon reagálni a német császár ismeretes beszédére, amely *provokáció*, nemcsak a lengyelekkel, hanem az összes szláv népekkel szemben is, mert hiszen a német császár *riadót ívavolt* a szlávok ellen, még Németország határain túl is.

Az ülés végén *Klofac* szót kért és a következők mondotta: A német császár, aki nagyon szeret beszélni, ez alkalommal nyíltan élére állott az alldéutsch propagandának és olyan kifejezéseket használt, amelyeket eddigelő csak *koecmai agitáló szónokoktól* lehetett hallani. Ha egyszerű polgárember beszél *lengyel szemtelenségről* és *szármata vakmerőségről*, azzal csak arról adott bizonyítékot, hogy *foyyaltékos a képzettsége*. De ha az a császár beszél így, akinek dinasztiajárt Szedánnyal patakokban ömlött a lengyelek vére, ezzel azt bizonyította be, hogy a szemtelenség és a *rakonedátlankodás* valahol másutt keressendő és hogy a német császár nemcsak *janatikus német* a *legatanúsabó* *jaftából*, de mint ember teljesen *hnyán van a tapintatnak*.

A német császár ez alkalommal nemcsak a lengyelekről szót, hanem egy előelő osztrák méltóságot viselő személyiség jelenlétében Németország határain túl is közdelemre tüzelt a szlávok ellen. Itt meg kell szünnie minden kiméltességnek. Egyszer már be kell bizonyítanunk a világ előtt, vajjon vezérő államférfiaink képesek-e szembeállani az ilyen *porosz szemtelenségekkel*. A kormányban nemcsak a német nemzetiségek érdekében, hanem első sorban a saját maga érdekében erőlyesen fel kell lépnie. Felkérjük az elnök urat, kegyeskedjék kérdésünkre figyelmeztetni a miniszter urat, mi pedig a német császárnak *marienburgi szemtelenségére* ezzel az egy szóval felelünk: *Pfuj!*

Klofac beszéde közben a cseh agráriusok és a cseh nemzeti szocialisták folyvást *szidták a német császárt*. Mikor *Klofac* először ejtette ki azt a szót: szemtelenség, az elnök *rendreutasította* érte. Erre a csehek zuvva, kórusban kiáltották:

— *Pfuj II. Vilmos!*

Fresel: *Ilyen pimaszságot nem fogunk tűrni!*

Valaki a csehek között ezt kiáltotta:

— *A német császár részeg volt, ha azt mondta!*

Mikor *Klofac* másodsor is azt mondotta, hogy a marienburgi beszéd szemtelenség volt, az elnök *újbol* *rendreutasította* és *Klofac*ól, párteleinek zajos tiltakozása közepette, *megvonta a szót*.

Nagy látma támadt. A csehek a legéktelenebbül szidták a német császárt.

Fresel: *Pfuj II. Vilmos!*

Egy hang a csehek padjain:

— *Merénylet fogja kioltani életét!*

— *Bolond!*

— *Méltó társ Ottó bajor királynak!*

Schönerer: *Ne remegjenek olyan nagyon! Ha a német császár nevét hallják, elájulnak lélelmükben!*

Fresel: *A kormánytól gyávaság ilyesmit eltűrni és nem reagálni reá!*

Tsochook (*Fresel*hez): *Maguk rabszolgái a német császárnak! Tűrik, hogy a német császár a fejükre piszkoljon!*

Nagy zajban zárta be az ülést az elnök. A csehek még *azután is szidták a német császárt*.

HIREK.

Budapest, június 10.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Június 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásukkal megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **József főherceg szemléltje.** József főherceg ma délután 1 óra 50 perckor *Libits* kormányzó és báró *Vécsey* huszárkapitány kíséretében Alesuthról Budapestre érkezett s 2 óra 40 perckor *Braun* alezredes és báró *Vécsey* társaságában Szabadkára utazott. A főherceg szombat este tért vissza a fővárosba, ahonnan még aznap Alesuthra utazik.

— **Erzsébet főhercegnő tanítónője.** Bécsben ma meghalt *Touset* Eugenia kisasszony, Erzsébet főhercegnőnek, *Windischgütz* Ottó herceg feleségének első tanítónője. *Touset* Eugenia tanította a főhercegnőt irni és olvasni, majd utóbb a francia nyelvben oktatta. Az agg tanítónő — 75 éves volt — véglgyengülésben halt meg.

— **A belga királyné betegsége.** Brüsszelből egy félhivatalos távirat jelenti, hogy *Mária Henrietta* királyné nagyon elfajult szívbajban szenved. A királyné állapota egyelőre nem veszélyes, de mindenesetre komoly.

— **Vilmos császár és a lengyelek.** Közöltük azt a heves beszédet, amelyet *Vilmos* császár Marienburgban a lengyelek ellen mondott. Csak hogy ez a beszéd felette szelídített kiadása vala annak, amelyet a császár akkor mondott. A sajtóiroda szépen megkefélté, megfésülte, nyihitette. A különbség az eredeti és a nyilvánosságra jutott szöveg közt ugyancsak nagy. A világ úgy értesült, hogy a császár ezt a kifejezést használta: *lengyel vakmerőség*. Most kitudódott, hogy az igazi szöveg egészen másmilyen volt. *Vilmos* császár ezt a felette erős kifejezést használta: *lengyel szemtelenség és szármáta vakmerőség*. Ez idézte elő a *Ketchrath* máj ülésén azt a *hallatlan botrányt*, amelyhez fogható alig van a parlamentek történetében. Az erről szóló tudósítás lapunk más helyén található.

— **A közoktatásügyi miniszter köszönete.** A budapesti kereskedelmi akadémiáma végzett tanulóinak szövetsége második rendes közgyűléséről üdvözölő táviratot intézett *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A miniszter erre a következő levelet intézte *Bogyó* Samu tanárhoz, a szövetség elnökéhez:

Igen tisztelt tanár ur! Nagyon köszönöm a végzett kereskedelmi akadémiái hallgatók nevében küldött távirati szives üdvözlőket. Kívülről példakömből ismerve a végzett hallgatók szövetkezésének nagy gyakorlati jelentőségét, magam is nagy súlyt helyezek a hazai szövetség működésére. Kitünő tisztelettel *Wlassics*.

— **Albert szász király betegsége.** Sibyllenhortból táviratozzák: A király a tegnapi napot jól töltötte, szivarozott, jó étvágyal evett és jókedvűen beszélgetett környezetével, de még nagyon gyöngye és a királyi család tagjai még együtt maradnak. Az orvosok aggasztóan mondják, hogy a király, aki éjjel jól aludt, nappal is minduntalan álomba merül. Ma reggel 7 órakor a király állapotáról a következő jelentést adták ki:

A király az éjjel több óra hosszág aludt; reggel gyengébb volt, mint tegnap. A szív működése általában kielégítő. A légzési nehézség csak időnkint tapasztalható, gyorsan elmúlik. A táplálkozás teljesen kielégítő.

A király gyóntatója, *Maar* prelátus ma reggel Drezdából Sibyllenhortba érkezett.

Déli 1 órától a következők jelentik Drezdából: A király állapotában dél óta nincs észrevehető változás. A légzési nehézségek csillapodtak. A király többször fogadta *György* herceget. — Délután 3 órától jelentik: A király éppen most 100 kg-nyi kérvényt írt alá. *György* herceg nem fogja folytatni szemléltjét.

— **Az angol gazdák köszönete.** *Edward A. Fish*, a nálunk járt angol gazdák kiránduló társaságának vezetője levelet írt a *Times*hez, amelyben egyebek közt ezt mondja:

Hálás köszönetet mondunk azért a vendégszerető fogadatlásért, melyben Magyarországon részünk volt. Ahogy bennünket a földművelésügyi miniszter, a Gazdasági Egyesület, a vidéki gazdasági egyesületek és magángazdák fogadtak, az meghaladta minden várakozásunkat, s mélyszégyenbenomást keltett lelünkben az a barátság, melyet a magyarok éreznek az angol nemzet iránt.

— **Brassó — A Petőfi-háznak.** A *Petőfi-Társaság* brassói felolvasó-ülésének közönsége, melyben a zászlony is örvedetesen szép számmal szerepeltek, az alacsony helyárak mellett is 313 korona és 40 fillérrel járult hozzá a *Petőfi-ház* alap növeléséhez. Ezt az összeget *Rombauer* Emil, a rendező-bizottság burgó elnöke tegnap küldte be a *Petőfi-Társaság* elnökségének.

— **A boer-lobogó utolsó halottja.** Ha a felnőttek úgy tudnának lelkesedni, mint a gyermekek! Csak hát soha sem vesztenének, minden eszme diadalra jutna s soha lobogót nem lehetne sárba tiporni! Valami mérhetetlen igazatlanság van abban, hogy a gyermekek karja gyöngébb, mint a szíve. Ha valaha a természet férfiarokát és igazi gyermekszívet adna valakinek, bizonyosan az lenne a leghatalmasabb ember ezen a világon. A gyermek hősiesség e tehetetlenségének halottja van ma. A kis fiút, aki ma revolverrel agyonlőtte magát Bécsben, *Winkler* Lipótnak hívják. Beteges, rajongó gyermek volt, mint minden hős és tehetetlen, erőtlén, mint minden gyermek. Tizenhárom éves aggyal a szabadság örökkévalóságát bízott és azt hitte, hogy a szabadságért küzdő boer népet eltiporni lehetetlen. Ami tette való készség hiányzott az európai népektől, az talán mind ő belé szorult s kis tanuló társaival együtt megalapította a *Hűség a boer-lobogóhoz* című egyesületet, melynek persze ő maga lett a vezetője és szervezője. A kis egyesület minden tagja igen komolyan megesküdt, hogy egy napon elmennek a csatamezőre s a boerok pártjára állanak. Az esküt tett követte s a hadsereg el is ment — *Schwechátig*. Ott már nem nagyon sima az országot, föltöri a lábat. A hadsereg el is fáradt, éhes is lett s szegényeszmere tért vissza Bécsbe. Az első vereség demoralizálta a sereget. A katonaság lassanként megszokta, nem veit részt többé a titkos tanácskozáson s elfeledte esküjét. Csak a fővezér szívében lobogott még a harci vágy s csak ő nézett még reménykedve a lobogóra. Ekkor jött a hír, hogy a boerok aláírták a békeszerződést. *Winkler* Lipót megingott. Ezt nem várta. Eszébe jutott, hogy ő esküt tett a boer lobogóra s az életét kötötte annak diadalához. Agyonlőtte tehát magát. Vajon hány felnőt ember lötte már agyon magát az utolsó húsz év alatt egy eszméért? Vagy talán éppen ebben van a gyerekség?

— **A sziámi trónörökös és Mária Terézia infánsnő.** A triestzi *Piccolo* az új század legközelebbi kacsáját eresztette világra: a maga jövőtől összeboronálta a sziámi trónörökös *Mária Terézia* infánsnővel. A derék triestzi lap így formálta a maga nagy újságát: *Alfonso* király nagykorúsításá ünnepevényén a sziámi királyt a trónörökös képviselte, aki szeretetreméltósággal valósgágot elragadta az udvari körökét. A kreolarcu trónörökös különösen *Mária Terézia* infánsnő, a régenskirályné hajdon leánya iránt érdeklődött és a Madridban töltött néhány nap elegendő volt arra, hogy a *kis trónörökös jülig szerelmes legyen a királyi hercegnőbe, aki szintén szerelmre gyuladt a távol Kelet fia iránt*. A trónörökös még mindig Madridban időzik és mint a *Piccolo* levelezője egy előkelő udvari embertől értesül, rövid időn belül, mihelyt a dolog egyházi részét kedvezően elintézték, *megtörténik az eljegyzés*. A trónörökös budhista vallású és el sem képzelhető másképp ez a házasság, ha csak át nem tér a római katolikus hitre.

Válcsinú, hogy a szóbanforgó udvari ember egy spanyol élelap szerkesztője volt.

— **A tüdőoltó-szövetség gyűlése.** Az országos tüdőoltó-szövetség központi választánya tegnap dr. *Ódvári* Ferenc országgyűlési képviselő, elnök elnöklete alatt a városbanaz ülést tartott, amelyen tizenkét vármegyei tüdőoltó-szövetség és tizenhat választmányi tag jelent meg. Az évi jelentés tudomásul vétele után elioadott dr. *Kék* Lajosnak az elnöki tisztről való lemondását és érdemeit jegyzőkönyvben örökítették meg. Az alapszabályok módosítását a napirendről levetették, ellenben a csendőrségnek a tüdőoltásban való kiképzésére a felhatalmazást megadták. A *Tünderőrség* című tankönyv irónak 600 korona tiszteletdíjat szavaztak meg. Végül az egri országos-tüdőoltó-gyűlés megtartására í. évi augusztus 15-ikét tűzték ki. Az ülés végén dr. *Szilj* József titkár lemondott, de lemondását nem fogadták el és föltekért állásának megtartására.

— **Jubliáló tanfelügyelő.** A pestmegyei általános tanfelügyelő e hó 14-én, délelőtt tíz órakor ünnepl a vármegyeház dísztermében *Tóth* József tanfelügyelőnek a vármegyében eltöltött 25 éves tanfelügyelői működését. Az ünneplés díszkönyves keretében történik, *Bentczky* Ferenc főispán díszelnökésével. A díszkönyv tartalmát a következők: Előnköi megnyitó. Bizottság kiküldése a díszelnökért. A díszelnöki megnyitó. Bizottság kiküldése az ünneplőtért. Üdvözlések. A küldöttségek tisztelegése. A díszgyűlés berekesztése. Délután 2 órakor díszbezd az *Andrássy*-ut 43-ik száma alatt levő vendéglőhelyiségben.

— **Budapest—Belgrád—Szófia.** *Zágrádból* jelentik, hogy *Ujvidék—Belgrád—Szófia* között nemsokára kiépítik a telefont. Így aztán Budapestnek egyenes telefonösszeköttetése lesz Belgráddal és Szófiával.

— **Hatvanéves találkozó.** *Gánóczy* Flóris székeshérvári királyi közjegyző felkéri azon iskolatársait, akik vele 1842. június 22-ikén Egerben a VIII. osztályt végeztek és ezeltől tíz évvel, vagyis 50 év után *Garam-Szent-Keresztes* történet összejövetelük alkalmával megígérték, hogy ez évi június 22-ikén ismét összeönnék, sziveskedjenek őt vagy *Bende* Imre püspököt értesíteni arról, hogy július 22-ikén

Moesonokon *Bende* Imre nyitrai püspök nyaralójában megjelennek-e.

— **Sőrasszóra.** Ily című cikkünkre illetékes helyről a következő felvilágosítást kaptuk: A helybeli sörgyárak közt olyan kartell, mely a sör árát fel akarná emelni, sem eddig nem volt, sem most nem készül. Megállapodás csak egy van köztük, de ennek egyetlen célja a káros hitelnyújtás korlátozása. Egy helybeli lap ma *Glück* Frigyes és *Gundel* János urakról azt írja, hogy a szállodások és vendéglősök ipartestületének képviselőitében vesznek részt a részvény-sűrűzde igazgatóságában. Ez az adat abszolte téves. Mindkét uri ember egyedül részvénybirtokos címen foglal helyet amaz igazgatóságban. Ami pedig taniémm-jövedelmüket illeti, köztudomásu, hogy ennél jóval nagyobb összegeket fordítanak évente jótékony célokra.

— **A diszkvalifikált halott.** Az osztrák delegáció szombati ülésén azt a nevezetes és nagyon is különös esetet panaszlta föl a hadügyminiszternek egy delegátus, hogy a katonai becsületbírósg egy tisztet a halála után megfosztott a tisztí rangjától. A pedantéria és a vaskalaposság beleszólt tehát még a jövő élet dolgaiba is. A tiszt információt vizs az Atyaisten elé a becsületbírósgtól s ennek az alapján dül el az üdvösség dolga. Valahogy ilyenformán gondolkodhatnak katonáknál, mert máskülönbén mirevaló volna az itélkezés egy elföldelt ember felett... A hadügyminiszter kijelentette, hogy nem tud az esetről semmit s nem is hiszi, hogy a hadseregben megtörténhetet volna ilyesmi. Pedig hát megtörtént a dolog s a tisztet nemcsak hogy diszkvalifikálták a halála után, hanem a mult szombatn már vissza is kapta a rangját. Komikus a dolog és szörnyen jellemző. Ime különben az eset:

Az osztrák *Landwehr* 4-ik dzsáds ezredében tartalékos hadnagy volt az eset hőse. Megesett vele, hogy a feleségét elcsábította a család egyik jó barátja. Mivel kissé botránysan ütték a szerelmesek a házasságörést a hadnagy közérkönlenség ellen elkövetett vétség miatt följelentette őket. A bíróság az urat s a hőlyget száz-száz korona pénzbüntetésre ítélte. A szerelmesek bosszújukban följelentették az ezredparancsnoknál a férjet, aki a neje csábítójától nem lovagias uton, hanem a bíróság előtt kért elégtételt. A becsületbírósg eljárás megindult, de e közben a férj meghalt. Ezt bejelentették az ezrednek is, melynek becsületbírósga a haláieset után nyolc hónap mulva a vádolt hadnagyot csakugyan meg is fosztotta tisztí rangjától. Az elhunyt-nak család át hónapokig zaklatta a katonai hatóság, hogy adja vissza a degradált halott tisztí kinevezését, a család azonban erre nem volt hajlandó. Az elhunyt-nak az öccse, aki szintén tartalékos hadnagy, tovább firtatta az ügyet; kieszközölte, hogy újabb vizsgálatot indítsanak s bebizonyította, hogy a katonai szabályok szerint az elhunyt nem is kérhetet lovagias elégtételt feleségének a csábítójától. Erre az ezred becsületbírósga megmásította régi határozatát s május 7-én, 1902—725. szám alatt kelt ítéletével visszaadta az elhunyt-nak a tisztí rangját. Az ítélet tehát éppen azon a napon kelt, amikor a közös hadügyminiszter kijelentette, hogy nem tud az esetről semmit s hogy ilyesmi a közös hadseregben nem történhetik.

— **A magyar testőrkapitány esküje.** Az új magyar testőrkapitány esküteléről a félhivatos *Budapesti Tudósító* ezt jelenti:

Némely lap azon kérdésével szemben, hogy az új magyar testőrkapitány esküteléről mi történt, közölte, hogy herceg *Esterházy* Alajos magyar testőrkapitány esküteléről az osztrák miniszterelnök nem küldött közre, hanem közreműködtek *Szell* Kálmán magyar miniszterelnök és gróf *Szechenyi* Gyula, mint magyar fölővasszester és az eskümtánt az ő felsége körüli magyar miniszter helyettese, *Vértessy* Géza miniszteri tanácsos olvasta. E magyar közjogi tényről egészen külön áll a titkos tanácsosnak, mint tisztán udvari méltóságnak eskütelére, amely a külügyminiszternek, mint a császári és királyi ház miniszterének segédlete mellett történik. A külügyminiszter akadályoztatása esetére helyetteséről gondoskodik, még pedig Budapestén a magyar. Bécsben a közös vagy az osztrák kormány egy tagját kérté írté, el, mely a kikérés idején nem is sejtnete, hogy ugyanebben az időben a magyar kormányelnök is Bécsben lesz. Egyébiránt megjegyeztük, hogy a titkos tanácsosi esküt is, régi szokás szerint, latin nyelvben teszik le.

— **Köszönetnyilvánítás.** *Zempléni* P. Gyula özevege a következő sorok közlésére kért írt bennünket:

Felédhetetlen férjemnek, *Zempléni* P. Gyulának a halála széles körben keltett mély részvétet s anyai óbarattól, kedves ösmerőstől kaptam nagy gyászomban irásbeli vizsgálatot, hogy mendeigyikre külön nem bírok válaszni. Fogadjak tehát mindazok, akik hozzám e nehéz napjaimban közt voltak ez uton nyilvánított hálás köszönetemet. Isten adja meg a nemeslelkű résztvevőket. Özeveg *Zempléni* P. Gyuláné.

— **Az eperjesi vulkán.** Néhány eperjesi diák pár nappal ezelőtt kirándulásra ment. A tarisznyában púta cipő, szalonna s ezzel a a készséggel — megmászta a Strázsa. A Strázsa ott sülkolt Eperjes mellett, kopasz, vén katoná, tömegtelen kapitulációt kiszolgált már. A diákok a hegy tetején tüzet raktak, megsütötték a szalonnát s míg a szalonna zsírját a kenyérrre csöpögtették s közben tüzet elgáretták füstöltek, el se képzeltek, hogy napokig ez a kis tűz és ez a kis füst lesz a világ szenzációja. Híre ment tudniillik annak, hogy a Strázsa tetején tüzet is láttak, füstöt is — és a Strázsa hamarosan vulkán csinált a fáma. A külföldet is bejárta a hír, hogy az északi Kárpátokban működő vulkán van s remélt szállotta meg a jámbor tőtokat, akik a néplapló tudomást szereztek arról, hogy mi történt Martinique szigetén és semmi hajlandóságot se éreztek magukban arra, hogy látványt gázojanak. A földmívelési miniszter dr. Papp Károly geológus küldte ki, hogy vizsgálja meg a hegyet. A tudós geológus három napig tanulmányozta a Strázsa geológiai összetételét s terjedelmes jelentésben számolt be megbízóának arról, hogy a Strázsa minden egyéb, csak nem vulkán.

— **A martiniquei áldozatokért.** A martiniqueiek felszólítására a *Budapesti Újságírók Egyesületéhez* ma a következő adományok érkeztek: Széll Kálmán miniszterelnök 200 korona, gróf Andrássy Tivadar 100 kor. Várady Gyula Munkácsról 20 korona, Velics Haynald Teréz Nagy-Szecsényiből 5 korona, dr. Hezauer Gyula Liptó-Szent-Miklósról 15 korona. A mai gyűjtés eredménye 340 korona, hozzáadva a tegnapi kimutatott 1085 koronát, az eddigi gyűjtés eredménye 1425 korona.

A martiniquei segélybizottság egy küldöttsége ma délelőtt tiszteltet Halmos János polgármesternél. A küldöttség tagjai voltak: Vészi József, az *Újságírók Egyesület* elnöke, Gerbeaud Emil, Csiklay Lajos és dr. Kovács Jenő. A küldöttség kérésére Halmos János polgármester megígérte, hogy már a holnaputáni tanácsülésen indítványozni fogja, hogy a főváros megfélelő összeggel vegyen részt a segélyakcióban. Az indítvány a tanács azzal a megokolással fogja a legközelebbi közgyűlés el térszerjenti, hogy az adomány nemcsak az emberbaráti érzelm sugallja, de az őszinte vonalom is, mely a magyar és francia nemzet közötti hagyományosan iennál s a hálaérzet azért a nagylelkűségért, melyet Franciaország a szegedi katasztrófa alkalmával tanusított.

A martiniquei nyári ünnepélyrendező bizottság gróf Szapáry Pál elnöklete alatt ma ülést tartott. Elhatározta, hogy a Gerbeaud-féle városi régi helyiségben tartandó nagy nyári ünnepély e hó 19-én lesz. A műsor nagyon változatos lesz. Szó van róla, hogy a filharmonikusok előadják a Berlioz-féle *Rákóczy-áttartat* a leghíresebb francia karmester, a nagynevű *Colonne* vezése alatt. A program egyik fénypontja miss *Duncan* fellépése lesz, aki a Rákóczy-indulólt fogja eltanácolni. A bizottság tervbeveti egy irodalmi eseményt: a magyar költők dalomversenyét, mely szenzációs sikert fog aratni. A hangversenyt egy epizód, egy francia alkalmi költemény lejezi be. A budapesti színházak starjai mind részvesznek ezen a nyári ünnepen amelyen az egész főváros részéről társadalmá együtt lesz. Az arisztokrácia részéről számos előjegyzés történt a páholyokra, a páholyokat 35–20 forint között vették. Előjegyzéseket elfogadnak a *Budapesti Újságírók Egyesületében* (Kerespet ut 17. szám.), Gerbeaud Emil Gizella-téri cukrászdájában és a *Harmonia* Váci-utcai kereskedésében.

— **Házasság.** Weisz Konrád Gusztáv gyógy-szerész. Weisz Konrád nyugalmazott vasuti főfelügyelő, a fogaskerekli-vasut igazgatójának fia, ma délelőtt tartotta esküvőjét Berkes Marcellával, Berkes Antal pénzügyi főtanácsos leányával.

— **A Frúschoppen alkonya.** *Frúschoppen* alatt Németországban olyasmi értendő, amit nálunk villás-reggelinek mondanak. Csak hogy a *Frúschoppen* hatalmas sörözéssel jár s különösen diákkörökben főléer egy dárálóval. Mivelhogy a német egyetemi ifúság élénkebb része a *Frúschoppen* alkalmával nem csak temérdek sört pusztít, hanem pénzt is, időt is, komolyabb egyházi körök nagyon felbosszankodának a frúschoppenezés ellen és most egybegyűlekezvén, gyógyszer keresének az ifúság e tulkapásai ellen. Az egyházi körök különösen azért busznak, mert a *Frúschoppen* következtében alig látható a vasárnap délelőtti istentiszteleten egy árva diák. Nemsokára pragmatikusan megvitatták az egyházi körök a tennivalókat s legalább elvileg ráborították a legalkonyodóbb alkonyt az ősi *Frúschoppenre*. Valószínű azonban, hogy az egyházi körök kénytelenek lesznek az elvi határozatnál tovább nem menni, mert a berlini diákok szomjával megküzdeni képtelen lesz a legkiválóbb konzilium is.

— **Elpusztult léghajós.** Párisból jelentik, hogy a haditengerészet léghajózási osztályának szabad lég-gömbje tegnap *Baudic* tengerészhadnagy kormány-

zásá mellett két torpedónaszád által kisérv erős szélben felszállt. A léghajó a tenger felett valószínűleg felrobbant s *Baudic* hadnagy a tengerbe esett s belefuladt a vízbe.

— **Közétség pusztulása.** A nyitramegyei *Verbőcz* hivatalos peesétjével szomorú jelentést kaptunk. A jelentés a közétség pusztulásáról szól és a közétség segítségért eszedik a következőkben:

Egy súlyos és kiheverhetetlen csapás viruló közétségünket természetlen, kietlen pusztává varázsolta és lakosait ködusbotra juttatta. Folyó hó 5-én délelőtt erős dörgés és villámlás közepett tojás-nagyságú jég esett, mely sok helyütt két méter magasságot is elért és még másnap is ott feküdt a mezőkön és szántóföldeken, melyeknek természet teljesen töröktelte. Ez azonban még csak a veszedelem előjele volt, mert ezután óriási felhőszakadás keletkezett és a hegyekről lezuhanó árnagával sodorta az embereket, állatokat, utakat, házakat, szántóföldeket, mindent, ami útjában állott, szóval a lakosság egész vagyonyát. Szerencsésnek vallhatta magát az, ki valamely erős, magas fába kapaszkodhatott, vagy pedig még idejében valamely magasabban fekvő épületbe menekült, hol derékig vízben több órát állva, legalább életet mentette meg. Még szerencsésről beszélhetünk, hogy a csapás nappal történt, mert ellenesetben közéségünk 4.000 lakosa menthetlenül odavész. Így is több emberélet esett áldozatul és csak a lakosság, különösen egy Marosok György nevű parasztlégyen haláltmegvető bátorságának, ki saját élete veszélyeztetésével mentette ki a rohanó árban uszó embereket, köszönhető, hogy az áldozatok száma a veszély nagyságához mértén aránylag csekély. A kár *százeczerre rug*; az országúton a közlekedés megszűnt, mivel a hidakat mind elsodorta az ár. A postaforgalom is két napig szünetelt és ma is még gyalogposta közvetíti a küldeményeket. A *lakosság nyomora leírhatatlan*. Megfosztva hajléktól, állataitól, földtől melyeket most közet borít, kénytelen lesz kezbe venni a vándorbotot és az amugy is tömeges kivándorlást roppant számmal gyarapítani. A nyomorban sanyidók számai esedeznek, hogy a közétség a nyomor részbeni enyhítésére *Verbőcz közétség előjárósága* címre küldjön valamely segítséget.

Szeniczen és a környéken nagy pusztítást vitt véghez a vízáradás. Kétezer hold répa és a gabonavetés került víz alá. Aratásról itt szó sem lehet. Különösen nagy pusztítást vitt véghez a *víz Szobost* és *Kunó* közésegében, ahol az áradat a szó szoros értelmében elpusztított mindent, ami útjába akadt. *Kunó* közésegben egy emberélet is áldozatul esett. *Iza-Szacsat* máramarosmegyei közésegben e hó 7-én délután tíz támadt, mely 14 lakóházat, 29 meliöképületet és 22 óriási kazal szénát pusztított el. Egyetlen épület sem volt biztosítva. A vármegye hatósága a vármegyei szegényalpból 400 koronát utalványozott ki rögtöni segélyezésre.

— **A párbajellenes liga Franciaországban.** Mikor tavaly a Tacoli marquis és gróf Ledochowski becsületbeli ügye olyan nagy port vert fel Ausztriában, Orosz-, Német- és Franciaországban sűrűn alakultak olyan szövetségek, melyek a párbaj megszüntetését tűzték ki célul. Főleg Bourbon Alfonz, a spanyol infáns buzgólkodott nagyon, hogy a párbajellenes akciónak sikere legyen.

Most egy *Maroles* nevű ember érdekes füzetet írt, melyben a franciaországi párbajellenes mozgalom eredményeit ismerteti.

A füzet a párbaj történetével foglalkozik s adataiból különösen érdekes az, hogy Franciaországban 1598-tól 1608-ig nyolcezer ember vesztette életét párvadaban. Ujabbán Lajos Fülöp uralkodása alatt lett népszerűvé a párbaj s azóta verekednek az emberek olyan nagy hévvel.

A mi a mai franciaországi viszonyokat illeti, a szerző alig mond el vaani olyant, amit nagyobb eredménynek lehetne tekinteni. Beszél arról a párbajellenes ligáról, melynek Broglie herceg, Bussy, Casagnac, gróf Cuverville a tagjai s amely azt tűzte feladatául, hogy becsületbeli konfliktusokat békés uton intéz el. Ez a liga azonban csak akkor intézheti el a dolgokat, ha mindkét fél hozzáfordul ítéletért. Ha csak a *sértett* fél kér döntést, a liga a sértés természetét kikutatja, megállapítja az elégtétel formáját s támogatja a sértettet abban, hogy lojális elégtételt adhasson. Ha a *sértő* fél fordul a ligához, akkor a liga szintén megállapítja a tényállást s íparokidit olyan elégtételt szerzeni a sértetnek, hogy a sértő lovagiassága se szenvedjen csorbát. Végül annak a meggyőződésének ad kifejezést a füzet szerzője, hogy a huszadik század folyamán a párbajt el fogják törölni. Hogy miképp, azt nem mondja meg.

— **Utabfult kis leány.** *Szilágyi* János munkás ötvenes Mariska nevű leánya tegnap délután a Szigetvári-utca 75. számú házban egy nyitott kutba esett és beleulladt. A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy

a szerencsétlenségnek gondatlanság az oka. A régi kut ugyanis a ház folyosójának a végén van. Az oldalait lehordatták, a nyílásokat pedig rothadt fadestékával főttek be, amelyre homokot hordtak, hogy eltűnjenek a kutat. A kis leány gyantulanul játszott a kut felett, amikor az alatta beszakadt. A ház *Homonnay* István kocsifényező tulajdon. Szigorú vizsgálat folyik az iránt, hogy kiderítsék, ki a felelős a szerencsétlenségért.

— **A Humbert-ügy.** Az új francia kormány, ugy-látszik, egyik főfeladatának tekinti, hogy azokat a személyeket, akik a Humbert-éle szédelgésben hivatalos kötelességeiket elhanyagolták és megelégedtek becsületükéről, szigorúan megbüntesse, s szigorú vizsgálat tárgyává tette azokat a vádakat, melyeket a magas állású bírósi személyek, mint Perivier, Bulot, Jaquin, du Buit és Lanquet ellen emeltek. Ugy látszik, hogy a minisztérium nem törődik azzal, hogy ezek az urak, milyen politikai pártokhoz tartoznak s nem veszi tekintetbe azt sem, hogy a vádlottak mögött a befolyásos barátok egész serege áll. Bulot például erős köztársasági ember, de azért a radikális Vallé igazságügy-miniszter kemény szavakkal itéli el Bulot urat, aki kijelentette hogy Humberték nem ismerték ugyan, de eismerte, hogy testvéröknek Humberté építőmestere volt. Vallé igazságügy-miniszter egy lapudósító előtt így nyilatkozott a dolgról:

Nem akarják rám bízni az igazságügy-miniszteri tárcát, mert ügyvédi hivatásomat teljesítve, a Humbert-ügygel is foglalkoztam. Pedig ez hibás felteggás. Mint a felperesek ügyvéde, alaposan ismerem az ügyet s főként nekem is köszönhető, hogy a csalás nap'nyire került. Ki is jelentettem Combes kollégámnak, hogy csak az igazságügyi tárcára reflektálok, mire aznap dé után értesítettek, hogy Chaumié a kultuszárcaát vállalta el s nekem az igazságügyi jut.

Vallé ezután elmesélte, hogy a nagy pörben Laitaninak Humbert-né egyik bítelezőjének volt ügyvéde. Humbert-né uszora miatt fejlelentést tett Laitani ellen, mire Laitani viszonvádat emelt. A tárgyalásokon Humbert-né Jacquin államtanácsos kíséretében jelent meg. Leydet bírő felintőn barátságosan és udvariasan bánt vele, míg hitelezőjével szemben úgy viselkedett, mint a közétségűs gonosztevőkkel. Végül kijelentette az igazságügy-miniszter, hogy Humberték elogatása érdekében mindent el fog követni és Bulot-t feltétlenül elmozdítja hivatalából.

— **Éltűnt uriaszony.** Nagy feltűnést kelt most a fővárosban egy uriaszonynak titokzatos eltűnése. Egy hónapja már, hogy az illető uriaszony eltűnt hazuról tiszteztendő leányával együtt s azóta teljesen nyoma veszett mindkettőjüknek. A rendőrség hibába igyekszik valami nyomot találni, nem sikerül neki s az uriaszony leányával együtt úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. *Szavoszt* Emil terménymagykereskedőnek a felesége, született *Finály* Ilona az éltűnt uriaszony. A Nefelejts-utca 45-ik szám alatt lévő házban laktak Szavoszték, míg a férjnek az üzlete az Eötvös-tér 2. szám alatt lévő házban van. Szavoszt Emil ezelőtt 12 esztendővel nősült újra. Első felesége üngyilkossá lett, felakasztotta magát. Nem sokkal ezután feleségül vette Finály Ilonát, Perottinát, a híres operanékesnek az unokahugát. Házasságukból két gyermek származott, a tiszteztendő *Ilma* és a nyolc-éves *Gyuri*. Május 10-én valami differencia támadt a házastelen között, aminek az lett a következtése, hogy Szavoszt elhagyta a férje lakását. Dél felé történt az eset. Szavoszt-né elment a Deák-téri evangélikus iskolába, ahova kis leánya járt s a kis Ilmát kihívatta az iskolából s magával vitte. A Király-utca 30-ik számú házba ment ezután egy fiatalkori barátánőjéhez s az éjszakát is ott töltötte. Másnap, május 11-én reggel kis leányával együtt elment a Király-utca 30-ik szám alól s azóta senki sem látta őket. A rendőrségnek bejelentették Szavoszt Emilné eltűnését s szinte tüvé tették utána a fővárost a detektívek, de nem tudtak még nyomára sem akadni. A család atól tart, hogy Szavoszt-né kis leányával együtt üngyilkossá lett, mert sem pénzt, sem semmi-féle ruhát nem vitt magával. Az éltűnt uriaszony középtermű, sötétfelete hajú, pirosfoltos fehér arccal. Beszél magyarul, németül, franciául és olaszul.

— **Falb jóliata.** *Falb* Rudolf jelentése szerint e hónap elejétől kezdve valószínűleg több hétig tartó száraz időt remélhetünk, ilyenfajta száraz idő 1893-ban és 1894-ben volt már. Az 1893-iki március 21-én kezdődött és harminchat napig tartott s februárban szokatlanul nagy csapadék előzte meg. Március 17-én és 18-án egész Közép-Európában sűrű hó esett, sőt 20-án még Konstantinápolyban is havazott. Az 1894-iki szárazság március 18-án kezdődött és huszonegy napig tartott. Ezt is nagy csapadék előzte meg, különösen az Alpesok között, Szászországban és Sziléziában havazott. E két esetből az analógia szerint a mostani száraz idő is eltarthat még néhány hétig.

(*) **Ó-Buda rendezése.** Az óbudai kerületi vájastmány a székesfőváras tanácsánál a Tavasz-utónak a Lajos-utóig való meghosszabbítását kérelmezte. Nagy fontosságú nyer ne ez a szabályozás azzal, hogy az utca megbővítésével és meghosszabbításával Ó-Budának ezen a részén a közúti vasúti közlekedést véglegesen lehetne rendezni, amennyiben így a Vörösvári-ut és a temetői felé megtörténhetné a vasúti vonalak összekapcsolása. Mivel ebben az ügyben kiséjtítói munkák is szerepelni fognak, a tanács, amely utasítást adott a mérnöki hivatalnak a tervek elkészítésére, kihívta a mérnöki hivatalt, hogy a célszerűség kérdése mellett tartsa szem előtt az anyagiakat is.

SZÍNHÁZ, ZENE

**** Operaház.** *Isalberti* Silvano, fiatal olasz tenorista *Perotti* helyére pályázik. Az olasz és francia hőstenori szerepek tudniillik árva, amióta *Perottit* elvesztettük. Azok az énekesek, akik részint mint vendégek, részint mint rendes tagok *Raoul* vagy *Rhadames* kosztümjét öltötték magukra, nem pótolhaták a feledhetetlen művészt, akinek még az emléke is elkényeztetni közönségünket. Szükségünk van föltétlenül hőstenoristára, aki mint elsőrangú erő osziopa legyen az olasz és francia operának, amely jelentékeny és fontos részét alkotja műintézetünk repertóriumának. *Alberti* Werner organumának tüneményes magassága és átható ereje nem tudta jóvátenni az énekes egyéb fogyatékososságait aki többek között három év alatt még szegény műsorát se tudta kibővíteni. *Castellano* szerencsétlen vendégszereplése után ma este *Isalberti* Silvano lépett *Carmenben*, mint *Don José*, a dalnokverseny porondjára, hogy *Perotti* koszorujáért viaskodjék. A fiatal énekest, akik az *Operaház* vezetősége mai kommunikációjában igen rozkoszra mutat be, *Máder* *Raoul* fedezte föl Triesztben egy nem éppen elsőrangú sztagione-társulatnál. Véleményem szerint igen helytelenül választották ki a dalműveket az énekes tehetségének bemutatására. *Se Don José* se a szerencsétlen bajjázó nem alkalmas szerep arra, hogy egy olasz hőstenorista kvalitásaival megismertessen, helyesnek csupán az *dárcosbál* választást tarthatjuk. *Raoul*, *Rhadames*, *Masaniello*, vagy *Órád* *Robert* szerepében lépjen előnk az a tenorista, aki intetétünkkel szerződésre pályázik. *Isalberti*, akinek termete jóval nagyobb, mint *Alberti*, neve pedig egy szóttaggal hosszabb, fiatalos erejű tenorhangot hallatott, amely azonban, ha nem csalódom, inkább lírai jellegű. Tele van az olasz staggione-modorosság minden hibájával, nyitva énekel, akárcsak a boldog emlékeztető *Castellano*, játék dolgában pedig az átlagos tenoristák meghatározó ügyelenségét mutatja. A legnagyobb szolgálat, amit neki tehetünk, hogy kiváncsian tekintünk *Ricardó*ja elé. (G)

**** A Vígyszínház a Népszínházban.** A Vígyszínházak vendégjátékának mai második estjére, melyen *Az órnagy urat* adták, szufolásiáig megtelt a *Népszínház* nézőtere, ami azt bizonyítja hogy a pikantéria a szezonvégen is van legalább is olyan keresett színpadi cikk, mint a pathetikus dráma a haute-saisonban. A bohózat pikantéria különben közeli vérokonságot tart az operettel és lehet, hogy ez is oka volt annak, hogy *Az órnagy urra* nem maradt úres hely a nézőtérben. A *Vígyszínház* művészgárdáján ma sem lehetett észrevenni, hogy idegen és nem a minden zugában ismert saját színpadon játszik s az előadás stílusban, időben és hangulatban egészen *vígyszínházi* volt. Igazi bravurral játszották szerepeiket *Varsányi Irén*, *Nikó Lina*, *Nógrády Jolán*, *Hegedűs*, *Tapolczai Góth*, *Szerémi Vendrei*, *Fenyvesi Tanai* és az összes szereplők. Hogy *Varsányi Irén* kedves énekproduktóit, a *Rózsabimbó* és a *méh* románát négyeszer is megismételtették, az csak természetes egy operett-színházban. A berlini színészvendégek közül többen nézték az előadást.

(M-s.)

A *Vígyszínház* személyzete szerdán, a hónap 11-én *Ocskay brigadéros*, *Hercegy* Ferenc nagyhatású történelmi drámáját játszza a *Népszínházban*. A népszerű színművet a *Vígyszínház* lényeg diszleteivel és jelmezeivel adják elő, még pedig elsőrendű szereposztásban. A címszerepet *Ocskay* szerepének kreálójá, *Fenyvesi* játszza. *Tisza Ilonát Csillag Teréz* adja, aki az egész estét betöltő darabban ez alkalommal lép fel először a *Népszínházban*. A többi főszerep *Hegedűs*, *Góth*, *Szerémi*, *Balassa*, *Tapolczay* és *Péchy* kezében van.

**** Fedóra.** Az Operaházban holnap, szerdán lép fel utolszor *Burrián* nyári szabadsága előtt, s ez alkalommal megismétlik a *Fedóra* előadását. Az előadást bérletfolyamban tartják és 7 1/2 órák kezdik.

**** Blaha Lujza Nagyváránod.** *Blaha* Lujza, mielőtt nyári szabadságára, *Lalaton-Füredre* vonulna, három estén a nagyváradi *Szigeti-Színház*nak volt

vendége. Mindhárom estén szulolt ház előtt játszott kiváló népszínmű-szerepeiben s a nagyváradi közönség a legnagyobb ünnepelekedben részesítette.

**** Yvette.** A Nemzeti Színház holnapi ujdonságából *Guy de Maupassant* *Yvette*jéből ma délelőtt tartották meg a főpróbát teljes díszlettel és világítással. Minthogy a darab cselekményének színtere igen változatos, sok új díszletet festettek hozzá, s általában nagy fényvel állították ki az egész darabot. Az öt képből teljesen új díszletek készültek a következőkhöz: *Obardi* marquisé szalonja, a *Békás-sziget*, *Obardiné* nyaralója, *Yvette* hálszobája; A *Békás-sziget* nagy mozgalmass népi jelenetében előforduló népies táncot *Müller* *Katica*, az *Opera* volt első táncosnője tanította be. Ugyanő tanította be táncára *Török* *Imrát* is, aki a címszerepet játszza. A holnapi első előadás 7 órák kezdődik.

**** Utazás Dél-Afrikába.** *Hopp* Ferenc a világot már kétszer körülutazta, négyeszer volt Amerikában, húszer telt nagyobb utat Afrikában s gyűjtögette muzeumába a természet ritkaságait és az exotikus műtárgyakat. Az Uránia-színházban ma este a *Kongó* vidékén tett legutóbbi utjáról érdekes csevegést hallottunk, melyhez mintegy másfélszáz színesen vetített képet csatoltak, egytől-egyig *Hopp* Ferenc eredeti felvételeit *Afrika* legvadabb vidékeiről. Negyedélve indult erre az utjára *Fiumón*, *Genován* és a *Gibraltári* szoroson keresztül a *Kanári-szigetek* mellett a *Kongó* vidékére. *Hopp* Ferencnek ez utjáról szóló leírását kedvsége teszi az a humor, a mivel az utazás kisebb-nagyobb kellemetlenségeit elmondja. Így csak *Senegal* városánál tudta meg, hogy a hajó, melyel utazott, 47.000 hordó lóport vizet. *Libériában* partjának bennszülöttjeit fogadtak, hogy *Afrika* nyugati partjainak erős hullámverését leküzdhesse. *Hopp* Ferenc már 230.000 kilométert tett meg a tengeren, de olyan hullámteressel sehol sem küzdött, mint itt. Ahol kiszállt, a négerek mindenütt csak öt csodálják. Később vette észre, hogy azért bánták, mert fehér embert fehér ősz szakkal nem láttak még ott, ahová csak férfirkok legjobban erőiben jutnak a fehérek. Számos apró történetet beszélt el még és mutatott be festett képeken a kitűnő szerző, akinek mai darabja sokszor fog még kedves estét szerezni az Uránia közönségének.

**** A berlini Deutsches Theater a Vígyszínházban.** A *Vígyszínházban* vendégszereplő berlini színész műsorának egyik legkiválóbb darabja szerdán, a hónap 11-ikén kerül színpadra. Még emlékeztetés az a párját ritkító siker, melyet a *Deutsches Theater* művészei *Hauptmann* e művének tavalyi előadásával elérték. Különösen nagy sikere volt *Hanne* szerepében *Lehmann* *Elzának*, aki ezzel az a-akításával alapította meg nálunk hírnevét, amelyet azóta minden egyes fellépéssel csak gyarapított. *Hanne-t* holnap is *Lehmann* aszszony adja. Növeli az előadás érdekességét, hogy a címszerepet, amelyet tavaly *Winterstein* játszott, ezúttal *Rittner*, *Henschel* fuvaros első berlini ábrázolója játszza. Felsőp még holnap *Sauer*, *Reinhardt*, *Kayssler* és *Hoffmeister* is.

**** Saint-Saëns új dalművének bemutatója.** *Saint-Saëns*, a hírneves francia zeneszerző *Parysatis* című dalművének augusztus 17-ikén lesz a bemutatója a *beziers-i* arénában. A francia *Bayreuth*-nek ez a bemutatója nagy zeneti eseményszámba megy Franciaországban.

**** Német Wagner-előadások Párisban.** Ami még alig két-három évvel ezelőtt teljes képtelenségnek tűnt volna, az a héten megtörtént a párisi *Chateau d'Eau*-színházban. *Wagner* *Rikard* két dalművét, a *Tristán* és *Isoldét* és az *Istenek alkonyát* német nyelven adták elő. Az énekesek egy része francia volt, aki a dalmű szövegét németül tanulta be. A *Tristán* és *Isoldét*, *Carlott*, az *Istenek alkonyát* *Richter* dirigálta. Mindkét előadásnak óriási volt a sikere s a párisi sajtó nagy elismeréssel ír róla.

**** Maeterlinck új drámája a Burgszínházban.** A bécsi Burg-színház a jövő évadban elő fogja adni *Maeterlinck*nek, a hírneves belga szimbolista-dramáiról. *Monna Vanna* című drámáját. A darab azért is érdekességgel bír, mert *Maeterlinck* ebben az új színpadi művében teljesen szakít szimbolista irányával. A darab *Párisban* került először színpadra, ahol nagy sikere volt.

**** Új opera csillag.** A londoni *Coven-Garden* operában új csillag tűnt fel a *Lucia* dalmű legutóbbi előadásán. Neve *Paccini* *Regina* s az újságok egyhangulag írják, hogy az új énekesnőnek a régi *Patiria* emlékeztető nomenális hangja és enekudása van. Az új opera-csillag küljében is nagyban hasonlít *Patiria*ra.

**** Lengyel női szerző.** A bécsi *Deutsches Volks-theater* érdekes darabot fogadott elő előadásra. A darab címe *A lélek iskolája* és szerzője *Zapolska* *Gabriella* lengyel írónő, akinek egy előző drámája már rendkívül sikert aratott lengyel színpadon.

**** Sullivan hátrahagyott Tedeuma.** *Arthur Sullivan*, a *Mikado* hírneves, elhunyt szerzőjének a hagyatékában egy *Tedema* maradt, amely *Edvárd* király koronázási ünnepségei alatt fog előadásra kerülni a londoni *Szent-Pál* székesegyházban. A *Tedema*ot valószínűleg akkor adják elő, mikor a király közvetlenül megkoronázása után a székesegyházba megy.

**** A Cyrano de Bergerac plagium-ügye.** Ismeretes, hogy *Grosz* *Eberly* amerikai színműró a *washingtoni* bíróság előtt piággammal vádolta *Edward Rostand-t* az állította, hogy a *rancia* szerző *Cyrano de Bergerac*ot az ő darabjából tulajdonította el s arra kérte a bíróságot, hogy az összes amerikai színpadon tiltsa be a *Cyrano* előadásait, az eddigi előadások tantímeit pedig neki ítélje meg. A szenzációs színpadirománi ügyben a *washingtoni* törvényszék meghozta ítéletét s ez a lehető legsúlyosabb *Rostand*ra nézve. Az ítélet lényeges tartalmában a következők:

A *Cyrano de Bergerac* című versekben írt dráma határozott és tagadhatatlan piággamma *Eberly Grosz* *The Merchant Prince of Corneville* című darabjának, még pedig úgy fölépítését, mint berendezését és helyzetét illetőleg. Ugy jellem, mint ötletei. sőt kifejezései is a *Grosz*-féle darabomból vannak utalva, hogy meg kellett állapítani a panaszos szerző irdalmi jogainak súlyos megsértését. Ennek következtében a bíróság egyszer s mindenkorra betiltja a *Cyrano de Bergerac* minden további előadását és megállapítja a panaszos jogát, a darab eddigi jövedelmeinek egy részére.

A *Cyrano de Bergerac* amerikai színpadokon eddig közel két millió dollár jövedelmet hajtott és *Grosz* kártalanítását a bíróság a betiltás napjáig 300.000 dollárban állapította meg. Az amerikai író azonban ebből az összegből csak egy dollárt fogadott el jogának elismerése fejében, mert pürét, mint mondta, nem anyagi érdekből, hanem erkölcsi okokból indította. A *Cyrano* piággum-ügyhöz még csak azt jegyeztük meg, hogy *Grosz* az ő *The Merchant Prince of Corneville* című darabját *Coquelin*nek adta át kézírásban, akinek számára *Edmond Rostand* később a *Cyrano de Bergerac*ot írta.

**** Botrány egy színházban.** A milánói *Dal-Verme*-színház nagy botrány színhelye volt a napokban *Carmen* előadása alatt. A zenekar tagjai kévséssel az előadás megkezdése előtt elhagyták helyeiket és kijelentették, hogy nem játszanak, mert öt nap óta nem kaptak fizetést. A színház igazgatója tárgyalásba bocsátkozott a sztrákoló zenészekkel, a közönség pedig lármázni, ütünyli kezdett s a botrány olyan méreteket öltött, hogy a rendőrségnek kellett beavatkoznia.

**** A német császár elismerése.** A német császár a *La Fronde* című női újság szerkesztőjével nemrégiben folytatott beszélgetésben a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott gróf *Hochberg* intendantáról a *veszbuden* díszelőadások nagy sikere alkalmából. A császár elismerő szavait most az intendantus kitüntetésével követte. Gróf *Hochberg* ugyanis a *veszbuden* előadások második szerzet érdemeit a *Hohenzollern*-házi-rendjei második osztályát kapta.

**** Massenet új dalműve.** Megírjuk, hogy *Massenet*: *Parysatis* című dalműve augusztus közepén kerül bemutatásra a *beziers-i* arénában. A dalmű, melynek próbáit már megkezdtek, háromfelvonásos és *Susán*ban a királyok királyának páromelében játszik. A dalmű az antik tragédiához közeledik stílusában. A darab főszereplő prózában beszélnek, míg környezetük érzéseit kórusok és kórusvezetők énekekben fejezik ki.

**** Operaelőadás a Telefon Hírműködésben.** Elfizetnek s rákötésására ma este a Magyar Királyi Operaház előadását fogja közvetíteni a Telefon Hírműködés. Előadásra kerül a *Fedóra*, *Giordano* *Umberto* operája, mely teljes egészében tisztán lesz hallható a kagylókban keresztül. Az operaelőadás után az est folyamán érkezett ujdonságait olvastatja fel a beszélő újság, majd annak bevezetése 11 óráig még cigányzene lesz hallható a kagylókban keresztül, melyet az Elite és az Emke-kávéházból közvetít a Telefon Hírműködés.

MŰVÉSZET.

□ **Ajándék az Országos Képtárnak.** Az Országos Képtár ismét egy szép és értékes gyűjteménnyel gazdagodott. A magyar államnyomda igazgatósága ugyanis odaajándékozta az Osztrák-Magyar Monarchia című nagy munkának eredeti rajzeit. A gyűjtemény majd kétezer példányból áll és legkiválóbb magyar művészeknek a munkája. A razzokai *Téry* *Gábor*, a képtár igazgatója, most rendezti kiállítás alá.

□ **Metzethiállítás.** A *Francesco Goya*-féle metszethiállítás megnyitását az Országos Képtár igazgatósága az öszre halasztotta el. A kiállítás a művész eredeti metszeteiből, a képtárban levő eredeti olajképeiből és a Spanyolországban lévő olajfestmények reprodukcióiból fog állani.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Lejáró pályázatok.** A Magyar Tudományos Akadémiának ez év szeptember 30-ikán több pályázata jár le; ezek a következők: A gróf *Teleki József* 100 aranyas jutalmúja, melyet végülükra tüzték ki. A *Farkas-Raskó*-alapítvány 200 koronás jutalmúja, melyet hazafias költeményre tüzték ki. A *Dévény*-alap 1000 koronás jutalmúja, melyet *Kisfaludy* *Sándor* élete és munkáira tüzték ki. A *Gorove*-alapítvány 100 aranyas jutalmúja, melyet a komikum emlékére tüzték ki. A *Marciniányi*-alap 40 aranyas jutalmúja, melyet a magyar helyesírás története a legregiből írott emlékektől napjainkig című pályamunkákra tüzték ki. A

Lukács Krisztina alapítvány 2000 koronás jutalmódija a magyar lyrai költészet történetére, a legrégebb nyomokon kezdve 1807-ig. A művészettörténeti tanulmányokhoz bevezetőül szolgáló művészettörténeti kézikönyvre a *Bésán-léle* alaptól 2400 koronás jutalma. A *Pécsely-léle* 2000 aranykoronás alapítványi jutalmódija, melyet a rutին név történetére, a belepölcéstől a legújabb időkig, tüztek ki. A *Sztrókay*-alap 100 arany jutalmódija. Kifejtendő, hogy minő haidást tett a közigazgatás tudományára a XIX. század második felében! A *Vigyázó* Sándor-léle alapítvány 1200 koronás jutalmódija a magyar haditörténet valamely nevezetesebb eseményére. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság 1000 koronás jutalmódija és a *Vigyázó*-alap egy 100 koronás jutalmódija egy orvosi munkára.

○ **Ipari vészély.** Irta dr. Baumgarten Nándor budapesti ügyvéd, a kiváló jogi szakos, aki már több önálló műveléssel keletelt figyelmet szerző az ipari tevékenység kérdésében követett judikaturánkat taglalja és kimutatja, hogy a gyakorlat az 1898:XXVIII. törvények óta mind szigorúbbra fordult. A Kuria ideigvaló praxistól több, mint 30 eset beható fejtegetése tünteti fel. E mellett az osztrák judikatura köréből is érdekes példát dolgoz fel, mely mutatja, hogy az osztrák bíróságok a vétségességi elv magyarázatát szintén kiterjesztőleg kezelik. Majd áttér a szerző a polgári törvénykönyv tervezetének bírálataira, melynek 1782-86. §-ai a vészélyvel járó ipart üzöt felelőssé teszi minden kárért, amely e vészélyből származik. E szabály oly szigorú felelősséget állapít meg, amilyenre létezik a modern törvénykönyvek egyikében sem találniuk és eddigi bírói gyakorlatunknál nagyobb terhet ró az iparüzőre. E mellett nem tesz eleget a munkás érdekeinek sem, melyet a kötelező baleset-biztosítás jobban valósítana meg. Az iparüzőre pedig átháríthatlan és elháríthatlan megterhelés is, mely nemcsak a nagygyárost sújthatja igen érzékenyen, hanem gyakran a kisiparost is éri, akinek egész vagyoni erejét tönkre teheti. A tervezet szabálya tehát túlságosan tag körre terjed ki, mert erre a szigorú felelősségre legfeljebb csak a közönséget vészélyeztető nagyipari üzemmel szemben volna szükség. A szerző konklúziója az, hogy a tervezet 1782-1786. §-ai alapos revízióra szorulnak, melynek feladata, hogy az iparüzők jogos érdekeiket is kellő figyelembe vegye. A fűzet a *Grill*-féle könyvkereskedés bizományja és 60 fillérért kapható.

○ **A harmadosztályú kereseti adó.** E cím alatt dr. *Ódönyi Miksa* budapesti ügyvéd összefoglalta a harmadosztályú kereseti adóra vonatkozó törvényeket, rendelkezéseket és fontosabb elvi jelentőségű határozatokat. Hasznos szolgálatot tett a szerző ezzel az adózó polgároknak, mert e fűzetben megtalálja minctenki, mily alapon s helyesen van-e adója előírva. A fűzet ára egy korona s kapható minden könyvkereskedésben.

○ **A Magyar Könyvtár** most megjelent májusi sorozata értékes fűzetekkel gyarapította ezt a Radó Antal szerkesztette kiváló gyűjteményt. Első helyen említjük a 284. és a 285. számot. *Ambrus Zoltán Bercsényi báró és családja* címe alatt egybeolvasott kitünő szűriának első és második sorozatát. A *Magyar Könyvtár* egy francia íróknak hasonló genre-ü munkái is közli ez a sorozat. Ez az író *Jeanne Marni*, aki az utolsó években egyike lett Franciaország legnépszerűbb dialogistáinak. A 286. szám *Jeanne Marni Celles qu'on ignore* című kötetének legszebb beszélgetéseit közli *A kiskorú nem ir a krónika* címmel. *Marquis Giza* kitünő fordításában. — A modern irodalom e kiváló munkái mellett folytatja a *Magyar Könyvtár* a klasszikusok új fordításainak közzétételét is. Ezuttal Hutarohos Julius Caesarját adja, *Kacsovics Kálmán* jles fordításában.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Szünet a Kurian.** Szabó Miklós kuriai elnök nyári szünet alatt működő tanács tagjait a következőképpen állította össze: *Júliusban*: (július 6-tól augusztus 2-áig) elnök *Sebestyén Mihály* tanácselnök; bírák: *Adám András* (polgári), *Gyárfás Ferenc* (polgári), *Tóth Gerő* (büntető, fegyelmi), *Szent-Imrey Jenő* (büntető), *Zsigmondovics Mihály* (büntető), *Kovács Antal* (polgári), *Kovács Béla* (polgári, váltó), *Szeghő István* (büntető); jegyzők: *Vida Zoltán* albiró, *Eder István* albiró, *Zuna Gusztáv* joggyakornok, *Stadler Endre* joggyakornok. *Augusztusban*: (augusztus 3-tól 10-áig) elnök *Csathó Ferenc* tanácselnök; bírák: *Szelemey Lajos* (büntető), *Adám András* (polgári), *Nedeczky Ödön* (büntető), *Gyárfás Ferenc* (polgári, urbéri), *Tóth Gerő* (büntető, fegyelmi), *Kovács Béla* (polgári, váltó), *Pichler Lipót* (büntető); jegyzők: *Gaiger Miklós* törvényszéki bíró, *Sárossy Károly* tanácsjegyző, *Vida Zoltán* albiró és *Kozma Aladár* joggyakornok.

§§ **A sikló katasztrófa.** A Kurian ma tárgyalják annak a szerencsétlenségnek az epilógusát, mely a millenniumi kiállítás alkalmával a várhegyi gördeklőn történt. Az eset, mely még bizonyára mindennek élénk emlékezetében van, a következő: *Báró Jánffy* miniszterelnök estélyéről a vendégek éjeltáján hazafelé távozván, éppen akkor érkeztek a siklóhoz, midőn már az üzemet ott beszüntették. A még ott lévő fűtő, aki a gép kezeléséhez nem értett, több tás felszólítására mégis megindította a kocsikat s az a kocsí, mely az utasokkal lefelé haladt, a helytelen kezeléssel a következők egy erővel zuhant alá a lejtőn, hogy alatt a korláthoz ütődve teljesen összeuszodott s az utasok nagyrészt súlyos sérüléseket szenvedtek. Legsúlyosabban sérült meg *Prillsky* Károly fődüvvarmesteri hivatalnok, akinek mindkét lába eltört s aki emiatt több kártérítési keresetet indított a hegy-pálya-társaság ellen.

A törvényszék helyt adott a kártérítési keresetnek és a kártérítési összeget ezer korona évi járadékban állapította meg. A tábla az évi járadékot felemelte 2400 koronára. A Kuria ma *Németh Lajos* bíró előadása alapján a törvényszék által megállapított évi ezer koronát hagyta jóvá, azonkívül kötelezte a társaságot 1492 korona gyógykezelési költség megfizetésére.

§§ **Lóverseny és lútl.** Hatvanezer koronás sikkasztással vádolva állott a törvényszék előtt *Waltner Keresztély* és *Zsák Agoston*. Az volt a vád, hogy *Madarász Viktor* Arany János-utcai rézműrű-nygykereskedő üzletéből, ahol régi alkalmazottak voltak, elikkasztották ezt a jelentékeny összeget. Az egyik, *Waltner Keresztély* a lóversenyen játszott a el az elikkasztott pénzt, *Zsák* pedig osztályorsjegyekbe iektette bele. *Madarász Viktor*, a panaszos nagykereskedő előadta, hogy többször észrevette a rendeltenségeket, de a két alkalmazott azzal állt mindig elő, hogy egyes cégek fizetési halasztást vettek igénybe. Négy éven át folyt a bűnös manipuláció. *Waltner Keresztély*, akit ifjabb dr. *dombóvári Schulhof Géza* védett, a saját beismerése szerint 1874 óta egyetlen lóversenyről sem hiányzott. Már a rendőrség előtt is beismerte a sikkasztást s itt újból megerősítette előbbi vallomását, de azt mondta, hogy csak 16.000 koronát kezelt el a gazdája pénzéből. Ennek előadására is *Zsák Agoston* bírta rá. Azért játszott a lóversenyen, mert azt hitte, hogy így megtérítheti az elikkasztott összeget. *Zsák* a tárgyaláson tagadta, hogy csak egy krajcárt is elikkasztott volna. Csak azért adott *Madarásznak* írásos nyilatkozatot a sikkasztás beismeréséről, mert *Madarász* azt mondta neki, hogy ez javára fog szolgálni. *Zsák Agoston* védelmében ezután a védője tett terjedelmes előterjesztést a vizsgálat kiegészítése tárgyában. *Gruber* királyi ügyész az indítvány elutasítását kérte, mert a bíróság szempontjából lényegtelen az elikkasztott összeg pontos meghatározása, mert csak az az egyetlen döntő szempont, hogy bűntettnek, vagy vétségnek tekintendő-e a bűnoselekmény. Ifjabb dr. *dombóvári Schulhof Géza* ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a büntető törvény minden eselekmény pontos mérlegelését s a 98-ik §. ezenkívül az enyhítő és súlyosító körülmények méltatását is parancsolólag követeli. Ez pedig csak a védőtársa által proponált könyvszakértői vizsgálat után deríthető ki. A bíróság ezután elrendelte a vizsgálat kiegészítését a védelem által tett irányban.

§§ **Feldult házaset.** Az esküdtszék ma folytatta *Kramer* Rezső lakatossegéd bünygyének tárgyalását. A mai tanuk, a vádlott munkatársai, igen kedvezően nyilatkoztak *Kramerról*, akit szorgalmas, takarékos, józanéletű munkásnak ismertek. *Kramer* ezek előtt is panaszkodott boldogtalan házasete miatt s ezért ezek előtt is anyósát okolta. A bizonyítási eljárás befejezte után a délutáni tárgyaláson a vád és védelem képviselői terjesztették elő kérdéseiket, amelyeknek végleges szövegezése után Rónay elnök az idő előrehaladott voltára való tekintettel a tárgyalás folytatását holnap reggeli 9 órára halasztotta el.

§§ **Rablógyilkosság.** *Polyák György* kecskeméti napszámosa a vásárról hazatérő *Nagy Mihályné* azért, hogy tehenét elrabolhassa, meggyilkolta. A kecskeméti esküdtszék rablásnál párosult gyilkosságban mondotta ki vétkesnek és a törvényszék *Polyákot életfogytig tartó jégházra* ítélte.

§§ **Isgatás az iskolában.** *Aradról* táviratozza tudósítónk: *Mladin* Koriolán kavanai román tanító izgató iratokat osztott ki az iskolában, melyekben az olvasható, hogy a magyarokat ki kell irtani. A vármegye közigazgatási bizottság *Mladin* ellen megteszi a törvényes lépéseket.

Nyilttér.

A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás

Salvator kitünő sikerral használatik

vese-, húgyhólyag-, húgddara- és közszenyűbántalmak ellen, vizeleti nehezégeknél, továbbá a légző és emésztési szervek hirtelen bántalmánál.

Húgyhajtó hatása!

Vesematos! Könnyen emészthető! Csakramatos!
Kapható minden-áruházakban és minden-
Salvator-forrás igazgatóságánál. *Eperjesen*.
Budapestben, főraktár *Édeskutyi L. urnál*.

KRISTÁLY ASVANYVIZ

Vidékre pontosan szállít a Szt.-Lukácsfürdő-K-tvállalat, Budán.

Leghatásosabb arzenes

Guber Forrás vasas víz

vérzékenység, női betegségek, ideg- és bőrbetegségek stb. ellen.

Kapható az összes ésványvíz-tüzletokban, szegyszertár és drogeriákban.

Míg a legutóbbi időnkig egyetlen víz sem volt egészen biztosan adagolható

a vérköpésben, szivbajban és asthmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletekből kiderült, hogy ilyeneknek egyedül a

MARGIT

GYOGYFORRAS

„Margit-telep, — Bereg-megye“ vize ajánlatos fogyasztásra, a mely ezek mellett nemcsak a **hugyszervek** betegségeiben legjobb víz, hanem a **legkitünőbb borvíz**, és enyhén sós íze miatt mindenki, még a **legkisebb gyermekek is szívesen veszik magukhoz** a gyomor és légcső hurutos megbetegedéseknél.

Kapható minden gyógytár és fűszerkereskedésben. Országos főraktár:

EDESKUTI L. cs. és kir. udvari szállítónál, ésványvíz-nagykereskedő Budapesten.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER legújabb égványos

SAVANYU-KUT

Nyilatkozat.

Az **Esti Ujságban** egy foglalkozás nélküli ember bemonadására — aki ellen már két nappal ezelőt: **bűnvádi feljelentést tettem**, — alaptalan és a legképtelenebb inszinuációkkal spekelte hir jelent meg. Addig is, a míg a megindított sajtóber utján elégtételt kapok, a művelt közönség itéletére bízom azt a kvalifikálatlan eljárás, amikor egy lap egyoldalú nyilatkozat alapján egy orvos becsületében gázol.

Dr. Darvas Sándor.

A **„New-York“**

életbiztosító társaságnál

legutóbb többek között a következő lejárt 20 éves vegyes biztosítások kerültek kifizetésre:

Kötv.-sz.	Evi díj	Biztosított és kifizetett összeg	Kifizetett nyeremények
149.125	fr. 2474.50	fr. 50.000—	fr. 26.914.50
155.487-8	1958.80	40.000—	21.337.20
149.345	1455.90	30.000—	15.877.20
150.360	2437.00	50.000—	26.564.00
150.802	953.60	20.000—	10.441.00
159.686	2384.00	50.000—	26.102.50

Ezen kötvények a biztosításon kívül a befizetett díjaknak

4-4¹ | 8-4¹ | 4⁰ | 0-0S

kamatos kamatozását eredményezték.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK.

(Közgyűlések.) A *Pesti Első Bölcsőde Egylet* tegnapi délután tartotta gróf *Károlyi* Sándorné elnök akadályoztatása folytán *Adler Bancalari* Hedvig elnökösével az évi rendes közgyűlést. *Novák Lajos* helyettes igazgató évi jelentése szerint *Erszébet Mária* főhercegnő, az egyesület védnöke, díszes állásáról lemondott és helyette a védnökséget *Augusztia* főhercegnő vállalta el.

(A Viszhang asztaltársaság) vasárnap szépen sikerült jünális: rendezett. A táncmulatság a hajnali órákig tartott.

SPORT.

Díjlövészet. A budapesti polgári lövészegetésnek tartott díjlövészetén a következő céllövők nyertek díjat: I. 800 m. táv. mezeli céltáblán: Gravátsch Tivadar, Wirth Károly, Zintl János, Prohászka Henrik, Sziáray Ferenc Joht Márton és Kotschy Erich. II. 800 m. távolságu mezeli céltáblán középlövészekkel: Wirth Károly, Zintl János, Sziáray Ferenc, Joht Márton, Gravátsch Tivadar, Kotschy Erich. III. A pisztoly-céltáblán: Wirth Károly, Járjitz András, Gravátsch Tivadar, Kotschy Erich, Lederer János, Kormosch Gyula, Jakovits György. IV. A pisztoly-céltáblán középlövészekre: Járjitz András, Wirth Károly, Lederer János, Gravátsch Tivadar, Kotschy Erich. V. A vadász-céltáblán legtöbb szőr talált: Wirth Károly, Vándory József, Kotschy Erich, Joht Márton.

Bécsi löversenyek.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Bécs, június 10.

A mai nappal véget ért a derby-meeting, melylyel végeredményében meg lehet elégedve az osztrák szokó-klub. Az időjárás végig kedvező volt s ha más nem, a félrandult magyarok mindig gondoskodtak róla, hogy a látogatottság meg ne csappanjon. Az utolsó nap főszáma a Lady Patronesse-verseny volt, amelyben a nagy favorit Davensberg csak második tudott lenni Latourde mögött, sőt a második helyet is meg kellett osztania Lachigulval. Szép versenynyél lett a Beaten-Handicap, melyben Passe par tout 65 kilónyi óriási terhével is képes volt megverni ellenfeleit.

A versenyek részletes eredménye a következő: I. Lobau-verseny. Díj 2000 korona. Távolság 1800 méter. Báró Springer G. Forhapsja (Adams) első, gr. Festetics T. Dynamitja (Barker) második. Totalizátor: 10: 14.

II. Eladó handicap. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. Gróf Fries M. Anisetteje (Holmes) első, Krausz L. Tubioamja (Slack) második, Szemere M. Ne engedj (Bonta) harmadik. Aztán Sarkanytu, Allerwell fidel, Allotria, Pöörke, Product, Minta. Totalizátor: 10: 51. Helyrelogadások: I. 60: 101. II. 50: 105. III. 60: 115.

III. Lady Patronesse-verseny. Díj 6000 korona. Távolság 1000 méter. Báró Königswarter H. Latourdeje (Huxtable) első, Péchy A. Davensbergje (Taral), Lovag Wiener-Welten Lachigulja (Wilton) holtversenyben harmadik. Aztán Original. Totalizátor: 10: 28. Helyrelogadások: I. 60: 62. II. 50: 51. III. 50: 50.

IV. Beaten-handicap. Díj 4000 korona. Távolság 1600 méter. Báró Uchritz Zs. Passe-partutja (Taral) első, Eleonorenböfi-ménes Bésoje (Holmes) második, Dréher A. Retourja (Oleminson) harmadik. Aztán Garázda, Glory, Cavatina, Biztos, Babám, Baratore, Medicus, Szabász. Totalizátor: 10: 135. Helyrelogadások: I. 50: 150. II. 50: 85. III. 50: 164.

V. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Aresin Falton J. Ugyanasa (Bonta) első, Michlsetter F. Da cepoja (Smejdya) második, Mr. Redgery Charmantja (Maino) harmadik. Aztán Kalupri, Busento, Testőr. Totalizátor: 10: 19. Helyrelogadások: I. 60: 79. II. 50: 281.

VI. Gátverseny. (Handicap.) Díj 4000 korona. Távolság 2400 méter. Herceg Auersperg F. Fiorenzanja (Williamson) első, Mautner V. Puritanerje (Poole) második, gróf Chorinsky Fr. Allegroja (Fejes) harmadik. Aztán Brom, Kozma öcsöce, Taeskö. Totalizátor: 10: 81. Helyrelogadások: I. 50: 95. II. 50: 172.

VII. Zár-verseny. Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Taxis M. herceg Balladaja (Taral) első, gróf Bathány E. Jacobinusa (Huxtable) második, Capt. George Abukirja (Bonta) harmadik. Totalizátor: 10: 14.

VIII. Matsch. Gátverseny. Díj 2000 korona. Távolság 2000 méter. Mautner V. Jinsisteje (Poole) első, Mr. Barnett Philosophja (Lawton) második. Totalizátor: 10: 24.

TÁVIRATOK.

Bécs, június 10. A cseh klub elhatározta, hogy nem ellenzi a takarékpénztárak megadótatásáról szóló törvényjavaslatnak napirendre tűzését.

Bécs, június 10. A második kamara egyhangúlag elfogadja a Németországgal létrejött egyezményt az ázsiai gyarmatoknak a német hollandi társaság által építendő és üzemben tartandó kábelrel való összeköttetése tárgyában.

Az osztrák kereskedelemért.

Trieszt, június 10. Az osztrák Lloyd a kiviteli cégeknek, kereskedelmi kamaráknak stb. kéréseket küldött, amelyben véleményüket kéri a dél-afrikai hajóiratokra nézve. Ha a válaszok kedvezők, akkor

a Lloyd július végétől kezdve rendes gőzhajóiratokat indít Dél-Afrikába.

A karlócai kongresszus.

Karlóca június 10. A püspöki zsinat tegnapi ülése óta mély lehangoltság vehető észre. A kongresszus igazolóbizottsága ma befejezte munkálatait és valószínűleg hó nap tereszi jelentését a kongresszus plénuma elé és indítványozni fogja, hogy az összes radikális és független ellenzéki választásokat akadálytalanul igazolják. A bizottság indítványozza továbbá, hogy a kongresszus semmisítse meg a mérsékelt párt tiz mandátumát, hogy ezáltal a kongresszus mérsékelt pártja felére redukálódjék.

Combes bemutatkozása.

Páris, június 10. A kamara megválasztotta a végleges tisztikart. Bourgeois elnök erre elfogalta az elnöki széklet és beszédet mondott. Az elnök beszéde után Combes miniszterelnök felolvassa a miniszteri nyilatkozatot. A nyilatkozat konstatálja, hogy az általános szavazati jog helyeselte a lélepett kormány magatartását és erősebb többséget küldött a parlamentbe. A kormány apellál a többség egyetértésére, mely szükségesebb, mint valaha, hogy a védelem és a köztársasági tevékenység művét betegezzék és országának megadják azokat a reformokat, amelyeket vár. A nyilatkozat hangsúlyozza: A legnagyobb energiával küzdeni fogunk ama kísérlet ellen, melyek arra irányulnak, hogy a hadsereget egyetlen és nemes missziójától elvonják. A hadsereget távol fogjuk tartani a politikától és meg fogjuk akadályozni, hogy bűnös sugalmazásokra hallgasson. A pápaság egy része a katolikus egyház ügyét össze akarta keverni a vallásos kongregációk ügyével és a törvényhozás szellemével ellentétben leszállott a választási arénába. Ily eltvelyedéseket nem szabad tűrni. A reformok közt, melyeket az általános szavazati jog szükségessé tesz, az első egyike, hogy az adórendszert több méltányosságot és demokratia szellemmel vigyük, különösen a régi adók közt néhányat általános jövedelmi adóval helyettesítsünk. A kormány legközelebb törvényjavaslatot fog a szenátus elé terjeszteni a két éves katonai szolgálati idő behozatala iránt és a javaslatot a parlament előtt erősen támogatni fogja. A kormánynyilatkozat ezután kiemeli, hogy a katonai igazgatóságokat a modern jog elveivel összehangba kell hozni és foglalkozik a vasutak egy részének visszavásárlásával és a munkás-nyugdíjpenztárral. A nyilatkozat így végződik: Midőn soha sem tévesztjük szem elől az ország magasabb és állandó érdekeit, külpolitikánk továbbra is ragaszkodni fog ahhoz a szövetséghez, melynek jótékony hatását Franciaország és Oroszország egyaránt megbecsülik és melyben általánosan a világ egyensúlyának lényeges garanciáját látják. A polni fogja a viszonyokat és barátságokat, amelyek szerencsésen fejlődtek vagy megújultak és melyeket megkönyvit a származék közössége, a szomszédság, vagy az intézmények hasonlósága és egyuttal tiszteletben fogja tartani mások jogait. Feladatának fogja tartani, hogy csorbítatlanul fenntartsa Franciaország morális és anyagi örökét. A nyilatkozatot élénk tetszéssel fogadták és az ülést berekesztették.

A cukorkérdéshez.

Berlin, június 10. A birodalomgyűlés ma folytatta a cukoradótörvényjavaslat tárgyalását. Elnök bejelenti, hogy a kontingentálás kérdésében névszerint fognak szavazni. Speck jelentést tesz a bizottság tárgyalásairól. Richter szerint az ipar szempontjából semmi sem rosszabb a kontingentálásnál. Ugyanígy a vastermelést is lehetne kontingentálni. Ha a kontingentálást itt életbeléptetik, később csak a legnagyobb nehézséggel lehetne újra megszüntetni. A kontingentálás kérdése nincs arányban a nemzetközi megegyezés jelentőségével. (Helyeslés balról.) Dörksen a kontingentálás mellett fog szavazni. A gyárak tekintélyes része foglalt állást mellette. Schibbel elfogadásra ajánlja a kormány javaslatát. A kontingentálás szerinte illuzóriussá teszi az egyezményt. Becker bejelenti, hogy a centrum a kontingentálás mellett fog állást foglalni.

Firmilián fölszentelése.

Konstantinápoly, június 10. Firmiliának üszkübi püspökéé való fölszentelése ma történt meg Szalonikiban.

A német vámtarifa.

Berlin, június 10. A birodalomgyűlés vámtarifabizottsága ma megkezdte a robbanóanyagok, lövészek és gyújtóanyagok vámtételeinek tárgyalását. Elénk vita után a 361. tétel (kevesfűstű puskapor, lövőgyapot, kollódium-gyapot 20 márká) és a 362. tétel (más puskapor, robbantópor, dinamit és más robbanóanyagok 5 márká) elvetették és Gotheim indítványához képest a következő módosításokat iogadták el: 361. tétel lövőgyapot és kollódium-gyapot 3 márká és 362. tétel robbanópor és dinamit vátmén-

tes, töltényekben és gyutasokban 3 márká. A tárgyalást holnap folytatják.

A trieszti sztrájk.

Trieszt, június 10. A Stabiliténo Tecnico sztrájkoló szénhordói, kőfaragói és rézművesei tegnap este gyűléseket tartottak és elhatározták, hogy holnap újra munkába állnak. Csak a kőművesek és építőmunkások sztrájkolnak még, de itt is várható a sztrájk befejezése. Tegnap a Basevi-cégnél 60 kávé-munkásnéje hagyta abba a munkát.

Közgazdasági táviratok.

Bern, június 10. A nemzeti tanácsban Hanser tanácsos közölte, hogy a svájci ezüstváltópénz kontingensének jelentékeny jölemése tárgyában Párisban folytatott tárgyalások egyelőre befejezésükhez közelednek. Ha a többi államok várakozás ellenére megtagadnák Svájctól a kellő mennyiségét az ilyen pénzeknek, ugy Svájknek foglalkoznia kellene az érmeüniből való kilépés kérdésével. A rendek tanácsa az ökrök vámját a nemzeti tanács határozatához képest darabonként 50 frankban állapította meg.

New-York, június 10. (Terményföld.) (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 9³/₄ (9³/₄), Juniura 9.92 (9.85). Szeptemberre 10.19 (10.06). New-Orleansban helyben 9³/₄ (9³/₄). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 7.40 (7.40). Stand white Philadelphianban 7.35 (7.35). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.20 (1.20). — Zsir: Western steam 10.70 (10.70). Rohe és Brothers 10.90 (10.90). — Tengeri iránzata szilárd. — Juniura — (—). Juliura 67¹/₂ (67¹/₂). — Szeptemberre 68¹/₂ (68¹/₂). Bua iránzata szilárd. — Páros ósa helyben 79¹/₂ (79¹/₂). Juniura — (—). Juliura 77¹/₂ (77¹/₂). Szept.-re 75¹/₄ (75¹/₄). Dec.-re 77. — (76¹/₂). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1¹/₂ (1¹/₂). — Kávé: Jair Rio T. sz. 5¹/₄ (5¹/₄), Juniura 4.80 (4.85). Szeptemberre 4.95 (5.05). — Liszt: Spring Wheat clears 2.95 (2.95). — Cukor: 3. — (3. —). — On: 2970 (29.87). — Ríz: 12.30—12.60. — (12¹/₄—12.60). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 10. (Terményföld.) (Zárlat.) Bua

iránzata állandó. — Májusra 71¹/₂ (71¹/₂). — Juliura 71¹/₂ (71¹/₂). — Tengeri iránzata állandó. — Szept.-re 68¹/₄ (68¹/₄). — Zsir: Juliura 10.95 (10.92). — Szept.-re 10.40 (10.35). — Szalonna short clear 10.75 (10.60). — Sertéshús: Juliura 17.72 (17.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

B. M. A szerelem — háa Isten — kizárja azt, hogy egy nő ugyanolyan mély szerelmelel szeressen egy másik nőt, mint ahogy a nő a férfait szeretik. Sokan még azt is tagadják, hogy a nők őszinte szeretettel lehetnek egymás iránt. A szeretettől a szerelemig egypár napi járó-utó még van. Nem is értjük hogy az a kérdés hogy jutott eszébe Hallottunk ugyan olyan egyszerűségein szerelmekről, melyek két nő között fejlődtek de ezekből a pathológiák esetekből a világról sem szabad általános szabályt konstruálni. E kérdésnél sokkal érdekesebb az, hogy valjón-e a nő a férfinak szerelme? A nő nem akar meghódolni soha, azt akarja, hogy meghódítsák s hogy leggyöze vonuljon be annak a szívébe, aki kiűzött érte. Ez a tény megmagyarázza az ön kérdését is. Ak védi magát s akinek az a gyönyöre, hogy érezze levertetését, soha sem fogja önként bejelenteni, hogy lvan gyöze, legalább is szóval nem fogja bejelenteni, hanem mikor legyőzetésének boidog kinjait érzi, a fogja árulni azt önkéntelenül is, minden mozdulatával és minden pillantásával. Azt hisszük, hogy leány-nak soha sincsen alkalma, hogy szerelmet valljon. Még a felszemtű férfiak sem. Sőt talán a vak is meg látja, ha szeretik.

H. Sz. 1. A gimnázium igazgatóságától kérje értesítőt, abból megismerheti az intézet belső életét. Rendszerint az akadémia naggyűlésén szokták kihirdetni a pályázat eredményét. 3. Méltóságok Bar tók Lajoshoz, a Petőfi-Társaság alelnökéhez fordulni Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 22. sz.

Remény és szeretet. Levelet írunk. A beklüdtöt egy koronát, a válaszbélyeg levonásával az ingyen kenyér-egyesülethez küldjük.

Niobe. 1. Aznap, mikor a férfi életkorának 24 évét betölti, törvényszerűen nagykorúvá lesz. A gyámhatóság előbb is nagykorúsítja. 2. Ha nem nagykorú, szülői beleegyezés kell a házassághoz. Árvánál a gyámhatóság vagy gyám adja a beleegyezést. 3. Igen, összeadhatja. 4. Az egyházi esketés házám is végezhető.

S. V. Teregovna. 1. Olyan könyv magyarban még nem jelent meg. A Magyar Faipar szerkesztésében azonban megkaphatja a kívánt felvilágosításokat. 2. Saját gyára van.

Strasser-szálloda. Négy hétké volt Bécsben. Juhász. Nem szolgálhat államköltségén.

S. L. Budapest. 1. A vallás- és közoktatásügyi miniszterhez kell folyamodni, hogy szeptemberben magánvizsgát s utána mindjárt érettségizetebessen. 2. Még nem lehet tudni, hol lesznek megtartva. 3. Az engedélyt minden valószínűség szerint megkapja.

Fortuna. A nyolcadik osztály vizsgabizonyítvány alapján lehet önkéntes, de csak a saját költségén. Ha előbb akar szolgálni, minsem katonaköteles korba kerül, szülői beleegyezés és orvosi bizonyítvány alapján folyamodjék soroztatásért az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz. Ha alkalmasnak találják, már a legközelebbi októberben megkezdheti a szolgálatát s ha az önkéntesi tisztviszsgát letette, aktiválthatja magát a katonaságnál.

M. B. Temesvár. Szövőipari szakiskolák vannak Kassán, Sipos Andor mechanikai szövőgyárában; Késmárkon, Nagy-Disznódon, Nagy-Beckereken, Selmezbányán és Pozsonyban. Tankönyveik felől az iskolák igazgatóságainál tudakozódhatik. A tanfolyam két éves s a kilépő tanulókat úgy az iparosok, mint a gyárosok örömmel alkalmazzzák.

212.467. száma előfűtő. A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban most készítik elő az ügyet, méltóságok az intézkedéseket bevárni. Ugy tudjuk 1300—1400 koronát fog kapni az illető.

R. S. Csorna. 1. Nem tudunk róla, hogy a tanfolyamot megszüntették. 2. A pályázatokat rendszerint júliusban írja ki a kereskedelmi miniszterium s a folyamódásokat augusztus 15-ig kell beadni. Mellékelendők a születesi, tanulmányi és orvosi bizonyítványok. 3. Egy hónapra 2 K. 40 fillér.

B. J. Budapest. Általában a benszülőteket nevezik így. A főrendiház tagjainak javarésze tehát indigéna.

Sz. A. E. Budapest. Igen, szolgálhat, ha a cseléd-könyvet a budapesti államrendőrség cselédnyilvántartási osztálya jobbejegyezte.

H. J. Bodrog-Keresztúr. Igen, a pénzügyigazgatóságtól engedélyt kell kérni s rendszeres árujegyzéket vezetni.

Izzó. Nincsen annak sem a tisztesség, sem az illendőség részéről semmi akadály, hogy egy tisztességű nő egyedül menjen be a vendéglőbe uszonázni.

Z. K. E. N. H. A kereskedelmi iskolai végzettség nem elégséges, tengerészeti kereskedelmi képesítés is kell. Fizetése az egyes kereskedelmi vállalatok szerint különböző.

G. J. Buzsákháza. Júliusban nem lesznek a színházban előadások.

S. R. Igen, folyamodni kell a főigazgatósághoz, hogy a vizsgaengedély terminusát szeptemberre elhalasztassák.

S. S. Losonc. Olyan iródt a fővárosban nem ismerünk.

Kassa. 1. Igen, szócserinti szövegükben jelennek meg a hivatalos lapban. 2. A hivatalos lap (Budapesti Közlöny) kiadóhivatalában (VII. Kerepesi-ut 54.) megteudhatja. 3. Kapható, egyes szám ára 60 fillér.

Hadköteles 1891. 1. Miután már besorozták, aligha fog a kérelmezés eredményre vezetni, hogy a fiut a haditengerészhöz beosztassák. De azért tegye meg a lépéseket s folyamodjék a cs. és kir. hadügy-miniszterium tengerészeti osztályához (Marine-Abtheilung) 2. Előjegyztetetett a kiegészítő tartalékra. 3. Nem számítathat rá, ha csak időközben intelligenciája arra nem képesíti, hogy a kadét-vizsgát letegye.

Remeklőr. Olvassa Jókait, Jósikát, Mikszáthot, Bárony Istvánt, Herceget Ferencet, Tömörkényt stb.

Gimnázium. A „Magyarország tisztí cím- és névtára” című könyvben, középiskolai közt íel van sorolva valamennyi városok szerint, betűrendben.

B. S. 32.164. Jogyakornoki állásért csak az abszolutorium alapján folyamódhatik.

215.530. sz. előfűtő. Az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz kell folyamodni. Figyelemztetjük azonban, hogy az ilyen kéréseket csak nagyon nyomós okok alapján teljesítik.

KÜLÖNFÉLEK.

Ha te hazajönnél!...

Nem is szólna másról sohase az ének, Madarac az ágon arról zengenek: Hogy még néha-néha valósul az álom, Hogy milyen nagy lenne az én boldogságom, Ha te hazajönnél!

Szerelmetes szóval úgy marasztalnálak, Imádságos szívvel meg is áldanálak, Tudom, össetenné kis lányuk — az árva — Gyöngye kis kezét igaz imádságra, Ha te hazajönnél!

De te most is mindig kergeted az álmat, Ragyogó napfényben tűnő délibábot, S tudja a jó Isten, hogy mi is van benne: A szived — a szivem talán megrepedne, Ha te hazajönnél!

Horváth Elemér.

Páristól Buenos-Ayresig.

— A Chili fedélzetén május 23. —

Az Atlanti Óceán közepén vagyunk, messzi a láthatáron Kanári a szigetek körvonalai mosódnak el. Dakár felé hajóznunk, a honnan levelem remélhetőleg jókarban érkezik meg önökhöz. Férjemet kísérem Argentínába, ahol saját szemünkkel akarunk meggyőződni arról a haladásról, amelyet az ő vezetése alatt álló gyarmatok hat év alatt tettek.

Eddig utazásom elég gazdag volt előre nem látható eseményekben. Május 14-án indultunk el a francia fővárosból, s koosi-szakaszom tele volt a legszébb virágokbórtakkal, amelyekkel barátaink halmozták el buszozól. Délután már ott voltunk a Girondisták hajójában. Bordeaux előtt a vasut mentén hosszasan buzódnak el a híres szőlők, melyeknek nedve mint eceplőlyós rubint deríti jókedvre széles e világon az emberi sziveket. Szerdán este érkezünk Bordeauxba s pénteken délután tíz órakor kellett volna hajónknak indulnia. Még nem az óriási tengeri járműnek. banem egy jámbor kisebb kaliberű hajónak, a la Gerondenak, mely a Girondenon egész Pauliáig visz, ahol a nagy hajó, a Messagories Karizmés híres Chilije büszkén bimbáldozott a hullámokon. Nem voltunk tulságos nagy számban mert sokan inkább vasuton szeretnek Lisszabonig menni és csak ott hajóra szállni, de azért a társaság elég tarkának mutatkozott. Francia katonák, akik Airka beisejébe vannak kiküldve, apácák, akiket utjuk Pernambucoba visz és vagy ötven szegény kivándorló, akik tul az Óceánon akarnak szerencsét próbálni. Két óráig tartott ez az előkészítő hajózás és ennek az időnek a legnagyobb része a dejeunernek volt szentelve.

A „Chili” fedélzetére megérkezve, tudunkra adták, hogy a hajó a délelőtti dagályt elmulasztva, csak éjtelkor indul. Nem akarnám önböket bordeauxi emlékeimmel untatni, ambar a Girondisták nagyszabásu emlékszóbra, mely egy hatalmas téren emelkedik, megérdemelné a bővebb leírást, csak egy apróságot akarnék térjem tudtán kívül felemlíteni.

A városi muzeumot jártuk és a németalföldi képeket nézegetve, térjem az egyik kis képet szemügyre véve feltűnőnek találta, hogy egészen eltér attól a modortól, melyben a művész — Molinaer — akinek nevét a képen függő táblácskáról leolvastuk, festeni szokott. Eszre is vette, hogy a képen a korcsma aajtán lógó ödegen egy kis pápaszem látható és akkor már biztos volt abban, hogy a kép nem eredhet másról, mint Paulus Britól, aki minden képére az okularist (Brille) iestette. Férjem közölte rögtön véleményét a muzeumi őrel, aki a legnagyobb köszönettel vezette be a helyreigazítást a katalógusba.

Most térjünk vissza a hajónkra, amely éppen hat éves és száznegyvenöt méter hosszú. Valóságos elsórangu uszó hotel nagy kényelemmel, lényes, csaknem szigorúan stils-örök berendezéssel. Az ebédől, amelyben kétszáz vendégnek van helye, szép renaissance korabeli; a kandiáló gyönyörű ízaragott alakokkal, az oldalfalak panneux és virágfestményekkel ékítve. Két águ lépcső vezet a kokett szal'omba, mely tiszta Louis XVI. stílus.

Utazásunk két első napjában ugyancsak kevesen gyönyörködtek ebben a sok szép dologban, mert a hajó akkorárat táncolt jobbra-balra, e'óre-hátra, hogy szinte valamennyiünknek áldozni kellett a tenger kegyetlen isteneinek. Büszkén mondatom, hogy az én jó magyar természetem nem hagyta magát. Nem vagyok éppen babonas, de az első perctől kezdve bántott kissé, hogy pénteken indultunk utra. Volt is elég viszontagságunk. Mikor a Biscayi Golfon át és a Cap Finistère körül a spanyol vizekbe evezünk, hajónk mintha tisztára megbolondult volna, egy percig sem állhattunk meg a tedélzetén.

A kabinban a cipők, poharak, sőt a nehéz láskák csinos kis csárdást vittek véghez; a tenger moraja pedig Wagner zenéjére emlékeztetett. Végre a szárazföldhöz közeledünk és a spanyol északnyugati határon lekvó Villa Garcia városkával szemben horgonyt vetettünk. Itt ugyan nem valami sok utas csatlakozott hozzánk — mindössze egy tucat kis cseléd — mert innen a Galea tartományból, éppen mint nálunk a Székelyföldről leginkább eselődök vándorolnak ki Délamerikába. Aznap este a valóságos első stációra Vigoba érkezünk. (Villa Garciaiban először állott meg a hajó ez alkalommal.) Több órán át maradtunk a szép öbölben, mely kedves zöld halmokkal van körülvéve. Szemben velünk a város, mely éppen a fiatal király koronázását ünnepeite. Május 17-ike volt. A város magaslatán van egy régi híres kastély, amelyet lényesen kivilágították és melynek homlokzatáról hatalmas korona sugárzott.

A csendes éjszakában pompás látvány volt a tűzijáték.

Mikor hajónk megállt, legelőször a Santé látogatásán estünk át elég röviden, mivel senki sem szállt ki. Következett a vámbívatlanokok hajója, de még egy harmadik kis gőzös is közeledett komiszárosokkal, zsandárokkkal és hosszas tanácskozásra ültek össze a kapitányval. Csak később tudtuk meg ennek a látogatásnak a nyitját.

Piros pünkösöd hétfőjén délután két órakor érkezünk a híres Lissaboni öböbe, mely valóban elragadó. A híres Belemi torony mellett elhaladva, a hajó mindinkább közeledik a parthoz és a város, mely teraszszerűen emelkedik, mindjobban tárja ki szépségeit. Mindenki a kabinba siet öltözködni, hogy negyedélnapi tengeri nyugtalanság után megint szilárd öldre léphessen. De milyen eselődés ért bennünket. Alig állt meg a hajó, megérkezett rendőri kísérettel a francia konzul egész hivatai személyzetével és a kapitány kiadta a parancsot, hogy senki se hagyja oda a hajót újabb rendelkezésig.

Képzeltél, milyen morajjal fogadták az utasok ezt a kijelentést, Kint a parton sok utas, aki a hajóba akart szállni, dühösen várt felhalmozott máhái mellett. A kapitány megmagyarázza, hogy a portugáli policia a francia kormány ielkerésére a híres százmilliósi Humbertuót keresi és hogy e cseléből az egész hajót és minden utast meg kell vizsgálni. Csakugyan a nagy teremben kellett az I. osztályu utasoknak össze gyüni és egyenként a konzul mellett előfilirozni. Francia utiársaink íőleg a fiatalok kapva-kapnak az alkalmon, hogy egy kis párisi chahut rendezzenek és az inkvizíció valóságos komédiává lett. Persze, madame Humbertet nem találták, de mi megalkoitunk érte, mert nem volt szabad Lisszabonban kiszállanunk és hajónknak más nap hét óráig ott kellett vestegelnie. A vigóli komiszársus sokkal diszkréttebben írt el missziójában — mert ő is Humbertuót kereste — mint a francia konzul, akinek eljárása általános megbotránykozást szült. Az utasok protestáltak és a külömbféle konzuloknak küldtek üzenetet, hogy jöjjenek a hajóra, de pünkösödhető volt és az urak bizonyára a zöldben mulattak. Dakárhoz közeledünk, kiszállunk, hogy leveleinket feladhassuk. További é ményeimről legközelebbi levelemben számolok be.

Dr. Sonnenfeld Zsigmondné.

† A monakói herceg második felesége. A monakói hercegek válsaról ez idő szerint sokszor van szó. Albert Honoriusz Károly herceg második elvált feleségéről most érdekes dolgot közölnek. A kalandos multu asszony Heinonak, a költőnek család-jából származott, Amerikában született Uj-Orleansban, negyvennyégy évvel ezelőt. Duszagazd szülei Párisban neveltették, ahol már tizenhat éves korában nőül ment a szintén duszagazd Richelieu herceghöz. Hat évi házasság után meghalt a férje, s Heine Alice úvegyen maradt; egy öt éves és két éves gyermeke pedig árván. Már kilenc esztendő óta volt özvegy, amikor nőül vette Monakó uraikodó hercege. Házasságuk azonban nem lehetett boldog, mert a herceget csak a tudományos kutatás érdekli, mindig a tengeren jár, s néha hónapokig se látta a feleségét. A fiatal asszony szórakozást keresett s talált is. Londonban megismerkedett egy portugál muzsikussal, de Lara Izidorral, aki hir szerint sem nem De Lara, sem nem portugál. Kis emberke, de nagyon csinos és nagyon tüzes a szeme. A hercegné meghívta Monakóba, ahol a lehető legmesszebbmenő vendégszeretettel fogadta. Lara azonban nemcsak muzsikált, de komponált is, bár a műveit egy színházban se akarták előadni. A hercegné a montekarlói játékbankkal együtt színházat is építtetett tehát, amelyben Lara ostoba operáit mind előadták, pazar, lényes diszlekkel. A hercegné ki is nevezette Larát színházi intendánsnak, háromszáz ezer korona fizetéssel. A herceg végre megszokta a plety-

Budapesti Napló
részere
Apró hirdetések
és
Előfizetések

elítogdnak a következő lapelárusító helyeken:

Breuer Nővérek, Tere-körút és Podmaniczky-utca sarok.
Adler Leona, Lipót-körút.
Pesch József, Váci-körút 80.
Ösv. Véber Vimosné, Váci-körút 15.
Földmann Mórné, Marokkói-utca 1.
Mesch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.
Kürtty Kálmáné, Harmincad-utca 1.
Weitzemfeld Jakab, Király-utca 1.
Redlich Szidónia, Király-utca 59.
Bonda Józsefné, Andrássy-ut 50. Oktogon.
Deutsch Miksné, Andrássy-u. 38.
Schaeffer Mórné, Dob-utca és Károly-körút sarok.
Seprenyi V., Dobány-nagyöze, Kerepesi-ut 1.
Orf. Hallada Anna, Múzeum-körút 10.
Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálvin-tér sarok.
Deutsch Julia, József-körút 50, Baross-utca sarok.

kát, melyet a feleségéről és Laráról terjesztették, válogatott indított. A monakói bíróság már el is választotta őket. Így ért Lázló de Lara intendantsági dícsősége véget.

KÖZGAZDASÁG.

Állami járadékunk a világgiacon.

Budapest, június 10.

A nagy állami konverziók nemcsak a pénzügyi hatás és eredmény szempontjából bírnak fontossággal hanem a pénzügyi statisztikának is bő anyagot szolgáltatnak. Adataikból kitűnik a tőkevárandóris folyamatok és az állami kötvényekbe fektetett tőkék elosztásának módja. Mindez sok tekintetben direktívákat nyújt és utmutatóul szolgál a követendő pénzügyi politikák illetőleg és megmutatja a helyes utat a gazdálkodás ütvésztőjében. Eredményeiből olyasféle tanulságokat és következtetéseket lehet levonni mint a meg-megújuló népszámlások egybevetéséből adataiból, melyek a népesség fejlődésének törvényeire vetnek világosságot, és ezek alapján a társadalmi és gazdasági életet mindig helyesebb és helyesebb mederbe irányítják.

A most befejezett nagysikerű milliárdos konverzió adataiból máris örvéndetes képet alkothatunk. Eképpen elsősorban jellemző, hogy állami kötvényeink birtoklásában bizonyos tendenciával bíró érthető és üdvös eltolódás állott be. Mig tíz év előtti összeállításokban a szomszédos Ausztria volt főhitelezőnk, amely államadósságunk 61%-ával rendelkezett, addig örömmel lehet konstatálnunk, hogy a konverzióra történt bejelentéseknél Ausztria ma már csak 24%-kal jelentkezik. Azon aknamunka tehát, melyet odaát állami kötvényeink ellen titkosan folytattak és a sok nyílt izgatás, melynek az volt a célja, hogy állami hitelünk megrendítse, némileg sikerrel járt ugyan, de valóságos károsodást még sem okozott, mert Európa nyugati országai, melyek tíz év előtt államadósságaink 16%-át bírták, az átszerelésnél 43%-kal mutakoztak most be. Sőt ami a helyzet fölöttébb javulását jelenti, hazánkban is 10%-al emelkedett az államadósságok birtoklása az utóbbi évtizedben: 22%-ról 32%-ra.

Ez első pillanatra is kimagasló adatok meggyőzőnek bennünket azon feltevéseinkről, hogy amily mértékben csökkent államhitelünk a szövetséges Ausztriában épp oly mértékben szilárdult meg és terjeszkedett mindentel a pénztörzásokban biztos és gazdag művelt nyugati államokban. E jelenség nem lehet eléggé megbecsülni. Ez a jelenség lazítani fogja azt a terhes függő viszonyt, mely köztünk és Ausztria közt azáltal sörvődött, hogy Béccsel pénzügyi műveleteket kellett végeznünk, mert Ausztria hitelezőnk volt. Most bebizonyosodott, hogy Ausztria már sokkal kisebb arányban hitelezőnk, mint ahogy ók azt velünk elhitetni szerették volna.

A konverzió ezen jelenségeiből és tanulságaiból tehát, hogy állami kötvényeink mindinkább a világgiacon — Páris és London — felé törnek utat, az irányadó tényező máris leismerték a helyes következtetéseket. Eszerint nagyon jelentőségtejesnek és elismeréseméltónak kell betudni azt a célváltást igyekezett, amelyet most koronajáradékunk kotrózása tekintetében a világgiacon kifejtettek. Kiszámíthatatlanok azon erkölcsi és gazdasági előnyök, amelyeket a magyar járadékunk a külföldön való forgalomba hozatala eredményezhet. Eltekintve attól, hogy az osztrák pénzügyi függetlenítjük magunkat, elérjük azt, hogy a külföldi arany- és érméinket még a végleges befejezés előtt, már is szentesíti, hogy állami hitelünk egyenlő sorba került más nagy államokéival és nem eléggé mérlegelhető — last but not least — az a hatás sem, mely az által, hogy Nyugat-Európa hitelezőnké válik — ami lélektenilag is indokolta van — jobban érdeklődik hazánk gazdasági és politikai viszonyai iránt.

Természetes, hogy e láncszem átal a gazdasági és érzelmi érdekek között is bensőszerű válhatnak. E gazdasági érdekek mellett még azon előny is háramlik, hogy az új birtokosnak biztos állami kötvényeknél a jövedelmezőség szempontjából kisebb igényei vannak és így magasabb áron is birtokába kívánják jutni. E körülmény hathatósan fog közreműködni járadékunk árképződésénél és nagyon valószínű, hogy a kotrózás esetén a járadék ismét elérje a pari-árfolyamot. Másrészt megemlítendőnek tartjuk azt is, hogy az új tulajdonosnál a vásárlói intenció inkább fog a tőkebelektetés természetével bírti és így vásárolás pénzügyi pillanatokban nem fogják úgy a piacra dobni, mint azt az üzérkedési céllal vásárolt kötvényeknél tapasztalhattuk, miáltal ismét a rohamos és érzékeny árdepressziók nem fogják az árképződést befolyásolni.

Bár osztokunk ama helyes gazdasági elméletben, hogy legszerencsésebb az az ország, melyben az

államkölcsönöket az anyaország lakossága nyújtja, tudjuk jól, hogy ez az állapot nálunk a tőkeszegénység miatt egyhamar nem fog beállni és sajátos gazdasági viszonyainknál fogva, csak utópia marad. Utalva viszont tehát hitelügyeinket a külföldi pénztörzásokból meríteni: állampapírjaink tőrfogalása a nyugati világgiacon, államhitelünk megsziárlatásában és üdvös gazdasági jelenségekben fog hazánkban visszatükröződni.

Valószínűnek tartjuk, hogy azon eltolódási processzus, mely állampapírjainkat Ausztriából a nyugati országok felé irányítja, még kedvezőbben fog alakulni a legközelebbi jövőben és az említett hivatalos cote Páris és Londonban csak előmozdíthatja e folyamatot.

Mindezek az újabb tőrfoglalások csak újabb diadalt jelentenek a magyar pénzügyek történetében.

Hegedűs Dezső.

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása június hó 7-ikén a következő volt: Bankjegyforgalom 1.394.950.000 korona (— 1.475.000 K.) Érc-készlet: 1.429.492.000 korona (+ 2.984.000 K.) Váltóárca 210.325.000 korona (+ 132.000 K.) Lombard-üzlet 43.849.000 korona (81.000 K.) Adómentes bankjegyártalék 425.637.000 korona (+ 24.795.000 K.)

Az olasz pénzügyminiszter a kereskedelmi szerződésekről. Luzzatti olasz pénzügyminiszterrel ma a *Neue Freie Presse*ben vezetőik jelent meg, amelyben a kereskedelmi szerződések megújításáról nyilatkozik. Az olasz pénzügyminiszter azt hiszi, hogy a nagy nehézségek dacára, a tárgyalások nem fognak oly rosszul végződni, mint az első, homályos kezdetben látszik. A fődolog az, hogy a mostani szerződések addig maradjanak érvényben, amíg újakat pótolhatunk. Egyetlen állam sem fogja a szerződésekét folyó évi december 31-ig felmondani, még Svájc sem fogja a szerződések meghosszabbítását elmulasztani. Luzzatti a *borvámaklausuráról* is nyilatkozik s azt javasolja, hogy hosszabbítsák meg a szerződés egy esztendővel s időközben keressenek új formulát a borvámra. Ausztria-Magyarország és Olaszország közt létre kell jönnie a vámegyezménynek s aminek létre kell jönnie, arra majd megtalálják a módot is.

Borkereskedők értekezlete. A verseczi borkereskedelmi kongresszus szervezői vasárnap a Drechsler vendéglőben értekezletet tartottak.

Az értekezlet egyhangulag kimondta a verseczi borkereskedelmi kongresszus megtartásának szükségét és elogadta a Molnár Lipót által javasolt kongresszusi programot, melynek legfontosabb pontja a Magyarországi Borkereskedők Országos Szövetségének a megalakulása. Az értekezleten képviselve voltak: Abeles Dávid, Bohján Károly és Artur, Dietzl József, Gruber L. és fia, Haaz Ignác és társa, Krómer F. utóda, Meilinger M. J. és fia budapesti bornyakereskedő cégek, továbbá Czeil Frigyes és fia Medgyesről, Jankovits Hugó Pécsről, Neumann Ignác és társa Pécsről, Leopold Károly utóda Szegedről, Schuk Vilmos Villányról, Schlesinger Ignác Komáromból, Teuthy B. József Segesvárról, Wolf Lipót fia Kis-Martonból, Hoffmann Sándor Verseczről. Jelenvoltak még: Dr. Szilágyi Gyula, Gerő Gyula és Schwartz Adolf Budapestről. A megjelenteken kívül az országnak sok tekintélyes borkereskedője levéllel üdvözölte az értekezletet.

Az Államvasutak bevétel. A Magyar Királyi Államvasutak február havi bevétel a végleges megállapítás szerint összesen 14.987.376 korona volt, ami a múlt év február havához képest 259.328 koronával kevesebb. A csekkben és az áruszállítási bevételéknél tapasztalható, amennyiben az idén 400.000 koronával kevesebb volt a bevétel; a személyforgalomnál ellenben mintegy 140.000 kcorona többlet mutatkozik. Az év eleje óta február hó végéig volt az összes bevétel a folyó évben 32.235.396 K. (+ 454.000 K. = 1.4%), ami a tavalyi rossz termés és az általában kedvezőtlen üzleti viszonyok mellett főleg annak tulajdonítható, hogy valószerűleg az enyhe tél folytán, nagyobb volt a személyforgalmi bevétel s ennek 701.156 K.-nyi többlete bőven fedezte az áruforgalom 235.456 K.-nyi hiányát.

Turóc-Szent-Mártonból írják: Jobbára csehek-ből álló részvénytársaság itt cellulóz-gyár építéséhez fogott 500.000 korona alapítókéval, de a főszolgabíró az ipartelepre vonatkozó engedélyt megtagadta, mivel az országos halászi felügyelő véleménye szerint a szulfid-cellulóz gyártása nemcsak a Turóc, hanem a Vág halászatát is veszélyeztetné, különösen pedig a Vág egyik különlegességének, a galocának teljes kipusztulását vonná maga után. A gyár további építését azonban a részvénytársaság felelőségére és veszélyére megengedte a főszolgabíró.

Hajózás. A Duna-Gőzhajózási Társaság közli, hogy a vasuti forgalomban érvényes összeállított menetjegy-szelvények a hajózás tartama alatt a Duna-Gőzhajózási Társaság alábbi személyszállító hajóin is érvényesek: *Passau—Lincz—Lincz—Bécs—Bécs—Pozsony, Bécs—Marchegg*, illetve *Bécs—Erzék Pozsony—Budapest, Budapest—Bécs, Budapest—Zrnony, Budapest—Orsova (Vaskapu) között.* A menetjegy-szelvények az utazás

megkezdése előtt a Duna-Gőzhajózási-Társaság személyszállító pénztárainál rendes hajójegyekkel ósér-
lendők ki. A II. vasutasztályú (zöld) menetjegyek az I. hajóosztály használatára, a III. vasut osztályú (barna) menetjegyek pedig a II. hajóosztály használatára jogosítanak. A hajókon egy-egy menetjegy után 25 kilogramm szabadpoggyász vehető.

A newyorki tőzsde. *New-Yorkból* jelentik június 9-iki kolettel: A mai értéktőzsdén is túnyomó volt a kedvetlenség. Azt hiszik, hogy a spekuláció a részvénypiacon való tevékenysége tekintetében várakozó álláspontra helyezkedik, amíg el nem válik, hogyan fog a délafrikai békekötés az itteni piacon levő idegen tőkére visszahatni. Alapjában azonban szilárd volt az irányzat a vetésekre kedvező időjárásra, a bányamunkások sztrájkjának befejezéséről szóló hírekre, amelyek azonban megerősítésre szorulnak és egyéb általános kedvező jelenségekre. Részvényforgalom 180.000 darab.

Helyreigazítás. A *Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság* múlt évi üzletérőlől, lapunk május 8-iki számában megjelent közleménye hiba eszszott be. A részvénytársaság közgyűlését nem június 18-án, hanem június 30-án tartja meg.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest*ben pénzben 39.— korona, áruban 89.50 korona. *Bécsben* a kontingentált készáru pénzben 37.80 korona, áruban 88.20 korona.

Vásárosarnok. (*Vámos és Brusz* hatósági közve-títők üzleti jelentése.) A mai hetivásár, minthogy kevés áru került a piacra, esendés és közepes leolvasó volt. Emliítésre méltó üzlet egy cikkben sem fejlődött és az árak nagyjában változatlanok, csakis tojásban és új burgonyában volt némi áremelkedés. A mai nagybani jegyzések: *Husfélék:* Vidéki marhahus eleje 70—80, hátúja 74—90 korona 100 kilogrammonként, megölt borjú bőrben hosszan mérve, sulyelőnás nélkül 68—80 fillért jegyeztek kilogrammonként. *Vaj I.* rendű szövetkezeti édes tejszínből készült teavaj ¼ kilós darabokban 2.—2.20, egyéb jegyű ¼—½ kilós darabokban 1.80—2.—, jó iriss főzvaj 1.40—1.50 koronát jegyzett kilogrammonként minőség szerint. *Tojásban* szilárd az üzlet, ma elsöndű iriss telt alföldi tojás 55.—56.50 gyengébb minőségű és erdélyi árú 55.— koronával nyert elhelyezést eredeti ládánként. *Hazai új burgonya* 10.50—12.— koronát jegyzett métermázsánként vagonvételben. A *spárga* árak egyre hanyatlanak az idénynek megfelelően, ma szőlő spárgát 40—60, középserűt 20—30 és vékony levespárgát 4—12 fillérral adtuk kilónként. *Triesszi cseresznye* 52 és ropogós görzi 60 fillérral nyert elhelyezést kilónként.

Vetőmagvak. (*Mauthner* Ödön tudósítása.) Minél inkább közeledünk az aratáshoz, annál gyerebben jönnek a rendelések a jelenleg megvethető magvakra. Kivételt ez alól ismét *muharmag* képez mely az elmúlt héten meglehetősen nagy mennyiségben vásároltolt és pedig úgy a gazdák, mint a viszontelárusítók részéről. Tekintve hogy két nagyobb tétel urasági áru is jött forgalomba, ismét nagyobb készlet áll rendelkezésre kitűnő, magas csiraképességgel bíró magból.

Vörösherepag, valamint néhány *fűmagfaj* egy pár kisebb maradékot kivül, mi azonban számba sem vehető, elfogyott. — Amerikából egy *vörösherepag*, mint *komocsmag* őszi szállításra jóval olcsóbban ajánlatik, mint az itteni jelenlegi jegyzések. Vajjon ennek nem-e az a célzata, hogy lanyha hangulatú időszakok elől, a felőli jelenlegi véleményt mondani nem lehet.

Jegyzések nyers-árúért 50 kilónként Budapestben érvé: *lucernmag* 68.—75.— K., *lennag* 17.—18.— K., *muharmag* 13.—14.— K., *muharmag* (régi mag) 8.—9.— K., *lófogó-tengeri* 8.50—8.75 K., *vörösköles* 8.—8.50 K.

Borjuvásár. 1902. évi június hó 10-án. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: *Béldői* élő borju 1203 drb., leltő borju — db., bécsi borju — db., — db., névvelkmarha 12 darab, bárány élő — darab, leltő bárány — darab, *Arjegyzések.* — *Béldői* élő borju I. rendű 70—88 l.-ig, kivételés 90 l., II. rendű élő borjúért 60—68 l.-ig, I. kilónként, leltő borju I. r. — l.-ig, II. r. — l.-tól — l.-ig, kivét. I. kilónként levonás nélkül. *Rugott borjúért* 52—68 l.-ig. *Növendékmarha* — l.-tól — l.-ig, I. r. — l.-ig, középminőségű 45½—53 l.-ig, alárendelt — l.-ig, I. kilónként. *Bárány élő* — k., leltő bárány — k. kivételésen ár — k.-ig páronként. — Élénk irányzat mellett az árak 5—6 fillérral kilogrammonként emelkedtek.

Közvágóhidai sertésvásár. (Hivatalos jelentés.) Készlet 103 darab. Erkezett 608 darab. Összesen 711 darab. Eladtak 643 darabot. Maradt 68 darab. Mai árak: *Oreg* elsőrendű sertés: — korona, másodrendű — korona, silány 70—74 korona. *Fiatal* nehéz 86—92 korona, középsúlyú 80—88 korona, könnyű 70—84 korona. *Hussertés* könnyű 68—74 korona. *Süldő* — korona 100 kilogrammonként élőszulban, minden levonás nélkül.

A budapesti gabonátőzsde.

Budapest, június 10.

Kedvező hangulat és jobb vételkedv mellett 25.000 métermázsas buza került forgalomba 5—7½ fillérral magasabb árakon.

Más gabonamétekbén csekély volt a forgalom és az árak változatlanok maradtak.

Eladottat:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80 k. 9 K. 80 l., 100 mm. 79 k. 9 K. 80 l., 100 mm. 79 k. 9 K. 70 l., 100 mm. 78 k. 9 K. 60 l., 100 mm. 77½ k. 9 K. 60 l., 200 mm. 77 k. 9 K. 60 l.

Hódmezővásárhelyi: 2000 mm. 76-5 k. 9 K. 50 f.
Fejérmeyei: 200 mm. 78 k. 9 K. 65 l., 1050 mm.
 76 6 k. 9 K. 65 l., 200 mm. 75-5 k. 9 K. 30 f.
Festmezevidéki: 850 mm. 77-3 k. 9 K. 50 f.,
 2650 mm. 77 k. 9 K. 55 f., 1000 mm. 76-7 k. 9 K. 45
 f., 950 mm. 76-7 k. 9 K. 40 f., 100 mm. 77-5 k. 9 K.
 10 f. hibás, 900 mm. 76-5 k. 9 K. 47 1/2 f., 100 mm.
 77 k. 9 K. 47 1/2 f., 100 mm. 76 k. 9 K. 45 f.,
 850 mm. 76-5 k. 9 K. 45 f., 500 mm. 74 k.
 9 K. 10 f.
Felsőmagyarországi: 1000 mm. 75-7 k. 9 K. 40 f.
Bánási: 1800 mm. 76-5 k. 9 K. 50 f.
Becskereki: 1800 mm. 76-5 k. 9 K. 50 f.
Bécsi: 600 mm. 75 k. 9 K. 35 f.
Szerb: 2000 mm. 76-7 k. 9 K. 20 f.,
Román: 1700 mm. 75-5 k. 9 K. 17 1/2 f.
Raktáraru: 2400 mm. 76-5 k. 9 K. 85 f., 600
 mm. 76-3 k. 9 K. 85 f.
Mind három hónapra.
Rozs: 300 mm. 7 K. 35 f.
Arpa: 200 mm. 6 K. 02 1/2 f., 100 mm. 6 K. — f.,
 400 mm. 5 K. 90 l.
Zab: 200 mm. 7 K. 35 f., 100 mm. 7 K. 15 f.
Tengeri: 1000 mm. 5 K. 11 f., 100 mm. 5 K.
 10 fillér.

Készpénzfutás mellett.
 A kassza hivatalos jegyzése a budapesti ár-
 és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50
 kilogrammonként, — A minőség hektoliterenként és
 kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogramm		Kilós	Kilogramm	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Tiszavidéki új	76	9.25	9.35	40	9.50	9.65
"	77	9.20	9.45	51	—	—
"	78	9.30	9.55	52	—	—
"	79	9.40	9.69	—	—	—
Fehérmeyei	76	9.15	9.29	20	9.45	9.55
"	77	9.20	9.40	31	—	—
"	78	9.25	9.45	32	—	—
"	79	9.30	9.50	—	—	—
Festvidéki	76	9.15	9.25	30	9.45	9.55
"	77	9.20	9.40	31	—	—
"	78	9.25	9.45	32	—	—
"	79	9.35	9.60	—	—	—
Bánási	76	9.10	9.25	30	—	—
"	77	9.15	9.40	31	—	—
"	78	9.20	9.45	32	—	—
"	79	—	—	—	—	—
Bécsi	76	9.15	9.35	30	—	—
"	77	9.20	9.45	31	—	—
"	78	—	—	—	—	—
"	79	—	—	—	—	—

Egyéb gabonafajták		Kilós	Kilogramm	
			K-tól	K-ig
Rozs	új elsőrendű	70-75	7.85	7.45
"	másodrendű		7.25	7.85
Arpa	takarmány	90-94	6.15	6.24
"	égetni való	90-94	6.75	6.76
Zab	sörözőre való	90-94	7.00	7.10
Tengeri	bánási	30-41	—	—
"	másod		—	—
Repe	káposzta		—	—
"	bánási		—	—
Köles			4.60	5.00

A határőrszolgálat folyamán a következő kötések
 történtek:
 Októberi buza 1902. 7.91—3.03—8.—
 Októberi rozs 1902. 6.63—6.69—6.67—6.66
 Októberi zab 1902. 5.78—5.80
 Júliusi tengeri 1902. 5.12
 Aug. tengeri 1902. 5.19—5.20
 Májusi tengeri 1903. 5.13
 Augusztusi repe 1902 11.70.
 Déli egy óraker a következő záróárakat állapi-
 tották meg hivatalosan a tőzsdén:
 Októberi buza 1902. 8.— 8.01 ..
 Októberi rozs 1902. 6.65 6.66 ..
 Októberi zab 1902. 5.79 5.80 ..
 Júliusi tengeri 1902. 5.10 5.11 ..
 Augusztusi tengeri 1902. 5.19 5.20 ..
 Májusi tengeri 1903. 5.10 5.12 ..
 Augusztusi repe 1902. 11.60 11.70 ..
 Déltőlán fél 5 óraker zárul:
 Buza októberre 1902. 7.96—7.97
 Októberi rozs 1902. 6.65—6.66
 Októberi zab 1902. 5.79—5.80
 Júliusi tengeri 1902. 5.13—5.14
 Augusztusi tengeri 1902. 5.20—5.21
 Májusi tengeri 1903. 5.11—5.12
 Augusztusi repe 1902. 11.60—11.70

A budapesti értéktőzsde.
 A kiegyezési tárgyalásoknál állítólag fölmerült
 nehézségek következtében, az előtőzsdén az árfolya-
 matok lemorzsolódtak, a forgalom csekély maradt. Dél-
 ben magasabb Berlinre nevezetesen Osztrák- és
 Magyar Hitelezésények örvendtek jobb keresletnek,
 zárlat felé azonban az irányzat ismét ellanyhult. A
 helyi piacon Közuti részvényekben sürgős kínálat
 volt észlelhető.
 Előtőzsde. Osztrák hitelezésény 688.75—690.25,
 Magyar hitelezésény 709.—. Államvasuti részvény
 705.75—709.— korona.
 A déli tőzsdén a következő értékekben volt for-
 galom: Koronajáradék 97.85 százelek. Magyar hitel-
 bank részvény 709.25—710.50. Jolzálogbank részvény
 488.—488.50. Leszámitóbank részvény 436.50—
 437.50. Osztrák hitelezésény 688.50—691.—. Rima-
 murányi vasmű részvény 517.50—518.—. Adria hajó-
 zási részvény 429.—431.—. Közuti vaspálya rész-
 vény 614.75—616.—. Déli vasuti részvény 7125—
 72.50. Államvasuti részvény 704.75—707.50 korona.

A 4 órai zárlatok maradt:
 Osztrák hitelezésény 689.25, Magyar hitelezés-
 vény 709.—, Leszámitó 436.50, Rímamurányi vasmű-
 részvény 517.50. Osztrák-Magyar államvasuti rész-
 vény 705.25. Közuti vasut 614.75. Villamos vasut
 311.— korona.

A budapesti terménytőzsde.
 A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak
 megfelelően alakultak az árak és végül a termény-
 üzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következők ár-
 folyamatok állapította meg:
 Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 46.—54.—
 korona, vörös aprószemű 35.—40.— korona, vörös
 erdélyi ——— korona, vörös bángási ———
 korona, középszemű 42.—46.— korona, nagyszemű
 43.—52.— korona. Disznózsír: budapesti 63—63.50
 korona, vidéki ——— korona. Táblaszalonna:
 légszáritott vidéki ——— korona, városi 4
 darabos 54.—54.50. korona, 3 darabos 56.—56.50
 korona, füstölt ——— korona. Szilva: boszniai,
 szokás szerinti minőség ——— korona, 120 da-
 rabos ——— korona, 100 darabos ———
 korona, 85 darabos ——— korona, azonnali szál-
 litásra. Szerbiai szokás szerinti minőség ———
 korona, 100 darabos ——— korona, 85 darabos
 ——— korona. Szilvai: slávoniai ———
 korona, szerbiai ——— korona, azonnal való
 szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.
 Bécs, június 10. (A Budapesti Napló telefon-
 jelentése.) A külföldi mértékadó piacok gyengülést
 jelentettek. Az itteni tőzsdén folyó határőrszolgálat
 dulas állott be. Takarmányárak alig változtak. Buza
 május-júniusra 9.42—9.50, őszre 8.17—8.23, rozs
 őszre 7.—7.03, zab május-júniusra 7.35, őszre
 6.14—6.16, zárlatok buza május-júniusra 9.54—9.53,
 őszre 8.24—8.22, zab őszre 6.15 K.

A bécsi értéktőzsde.
 Az előtőzsdén jó irányzat uralkodott.
 A déli tőzsdén tovább tartott a kedvező han-
 gulat.
 Zárlat kedvtelen.
 Bécs, június 10. (Magyar értékek zárlata.) 4%0-os
 aranyjáradék 120.70. Íszai és szegedi kölcsön sorsjegy 163.—
 Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.—, Magyar keleti vasuti
 állami kötvény 119.25. Magyar leszámitó- és pénztárlatbank
 —. Rímamurányi vasműrészvény 514.50. Magyar ko-
 ronajáradék 97.85. 4%0-os Magyar földterem. kötvény 97.70.
 Magyar hitelbank részvény 708.—, Magyar nyerevény köl-
 csön sorsjegy 205.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény
 380.—, Magyar keres. bank —, Magyar cukoripar —.

Bécs, június 10. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3%0-os
 papírjáradék 101.65. 4%0-os osztr. aranyjáradék 120.90. 1860-os
 sorsjegy 153.—, Osztrák hitelesítésjegy 439.—, Angol-osztrák
 bank —, Bécsi bankjegyesület 456.—, Osztrák-magyar
 bank 1597. Déli vasut 72.—, Dunagőzhajózási részvény
 905.—, Dohányrészvény 296.—, Cseászár és királyi arany
 11.30. Német bankváltók 117.32. 4 2/3%0-os ezüst járadék 101.55.
 Osztrák koronajáradék 99.70. 1894-iki sorsjegy 212.—,
 Osztrák hitelintézet részvény 689.—, Unionbank 543.—,
 Osztrák Lánderbank 425.—, Osztrák-magyar államvasut
 704.75. Elbavölgyi vasut 452.50. Alpezi bányarészvény 414.—,
 20 frank arany 19.07, Londoni váltó 240.55 Bécsi tramway
 Lít B. —, Bécsi Tramway Lít A. 284.—, Lipót kőb 390.—,
 Nyugodt.

Bécs, június 10. (A Budapesti Napló tudósítójának
 telefonjelentése.) A déltőlani magánforgalomban a zárlatok a
 következők voltak: Osztrák hitelezésény 688.75, Magyar
 hitelezésény 708.50. Angol-Osztrák bank 281.—, Bécsi bank-
 jegyesület 456.—, Union bank 543.50. Lánderbank 425.50.
 Osztrák-magyar államvasut részvény 704.50. Déli vasut 72.75
 Elbavölgyi vasut 453.—, Északnyugati vasut részvény —,
 Dohányrészvény 296.—, Rímamurányi vasmű 516.50. Alpezi
 bányarészvény 414.50. Májusi járadék 101.70 Magyar korona
 járadék 97.85. Török sorsjegyek 108.50. Német birodalmi
 márká 117.40—38. Napoleonkor 19.07.

Külföldi értéktőzsde.
 Berlin, június 10. (Zsebes tudósítás.) A mai tőzsdén
 szilárdabb volt az irányzat. A szilárdaság kiinduló pontja a
 kohórézvények emelkedése volt. A bányártekek kedvező
 hatott a lapoknak az a jelentése is, hogy a szén-szindikátusok
 nál júliusra a szénredukció leszállított tervezik. Bankok
 eleinte nem voltak egységesek, de később megszilárdultak.
 Járadékok nyugodtak. Hajózási részvények eleinte gyöngék,
 később javultak. A második órában is szilárd volt az irány-
 zat, de az üzlet szűk keretben mozgott. Magánkamatláb 2/8%
 Berlin, június 10. (Zárlat.) 4 2/3%0-os papírjáradék
 101.75. Osztrák aranyjáradék 120.90. Elbavölgyi vasut
 —. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák-magyar állam-
 vasut 151.25. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltó 85.75.
 Magyar vasuti beruházási kölcsön 100.30. Alpezi bányá-
 részvény —. Disconto-Commandit 187.90. Általános vilá-
 mosági Edison 187.25. Gelsenkircheni 173.60. Laura-kőb
 207.25. 4 2/3%0-os ezüstjáradék 101.75. 4%0-os magyar arany-
 járadék —. Osztrák hitelezésény 688.75. Déli vasut 19.—,
 4%0-os új orosz kölcsön 96.70. Török dohányrészvény —,
 Olasz járadék 102.75. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust
 175.50. Harpeni 178.—. Az irányzat szilárd.
 Berlin, június 10. (A Budapesti Napló tudósít-
 ójának távirata.) Esti forgalom. 4%0-os magyar aranyjáradék
 —. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák hitelezésény
 216.75. Osztrák-magyar államvasut 151.25. Déli vasut 19.—,
 Északnyugati vasut —, Elbavölgyi vasut —, Orosz bank-
 jegy készpénz 216.30. Buschtelhadri —. Orosz bankjegy
 —. (Ultimo.) Lombard —.
 Párizs, június 10. (Zárlat.) Osztrák-magyar állam-
 vasut 701.—, 4%0-os osztrák aranyjáradék 103.30. Osztrák
 Lánderbank —, 3%0-os francia járadék 101.97. Ottoman-
 bank 566.—, 3 1/2%0-os francia járadék 102.70. Alpezi bányá-
 részvény —, Déli vasut —, 4%0-os magyar arany-
 járadék 103.60. Párisi bankrészvény 1059.—, Olasz járadék
 103.45. Francia tőzsezt. járadék 100.80. Osztrák földhite-

intézet részvény 1315.— Török dohányrészvény 322.—.
 Az irányzat javult.
 Frankfurt, június 10. (Zárlat.) 4 2/3%0-os papír-
 járadék 101.80. 4%0-os osztrák aranyjáradék 102.95. Magyar
 koronajáradék 98.20. Osztrák-magyar bank 115.60. Déli vasut
 19.10. Elbavölgyi vasut —, Londoni váltó 204.07.
 Bécsi bankjegyesület 116.—, Villamos részvény 124.—, 3%0-os
 magyar aranykölcsön 86.—, 4 2/3%0-os osztrák járadék 101.80.
 4%0-os magyar aranyjáradék 101.55. Osztrák hitelesítésjegy
 216.40. Osztrák-magyar államvasut 151.50. Északnyugati
 vasut 110.30. Bécsi váltó 81.33. Párisi váltó 811.05.
 Unio bank —. Alpezi bányarészvény 208.—. Az irányzat
 szilárd.
 Frankfurt, június 10. (A Budapesti Napló tudó-
 sítójának távirata.) Arnyokom januárja. Esti forgalom
 Osztrák hitelezésény 216.75. Német bank —. Disconto
 187.90. Berini kereskedelmi bank 159.10. Gelsenkircheni
 173.50. Harpeni 178.10. Laura-kőb —. Olasz járadék
 —. Csendes.
 Hamburg, június 10. (Zárlat.) 4 2/3%0-os ezüst-
 járadék 101.60. 1860. sorsjegy —, Déli vasut 18.85. 4%0-os
 osztrák aranyjáradék 102.75. Osztrák hitelezésény 216.65.
 Osztrák-magyar államvasut 151.—, Olasz járadék 102.65. 4%0-os
 magyar aranyjáradék 101.60. Az irányzat nyugodt.

**Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi
 csarnok jelentése.**
 Junius 10. A sertésüzlet irányzata változatlan.
 A) Hízott sertések ára: L A Magyar elsőrendű:
 Öreg nehez (páronként 400 kilogramm feletti súlyban)
 98—100 fillérg. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm
 terjedő súlyban) — fillérg. Fialat nehez (páronként 320
 kilogramm feletti súlyban) 105—107 fillérg. Fialat közép
 (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 104—106 fillérg.
 Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súly-
 ban) — fillérg. — II. Magyar szedeit: Nehez
 (páronként 280 kilogramm feletti súlyban) — fillérg.
 Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérg.
 Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban)
 320 kilogramm feletti súlyban) — fillérg. Közép (páronként
 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Közép — fillérg.
 Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban).
 — fillérg. IV. Romániai eredetű (Stachl).
 Nehez (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban)
 — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban)
 — fillérg. — V. Szerbiai: Nehez (páronként 280
 kilogramm feletti súlyban) 104—106 fillérg. Közép (páron-
 ként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 102—104 fillérg.
 Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 100—102
 fillérg.
 Sertéslétszám 1902. június 8. napján volt
 készlet 48.690 darab. — 1902. június 9. napján felbonta-
 tott 610 darab. 1902. június 9. napján elszállított 701
 darab. 1902. június 10. napjára maradt készletben 46.699
 darab.

Vizálla.

	Jun. 10.	Jun. 9.	Jun. 10.	Jun. 9.
Enn Duna	Schöding	2.85	2.85	2.85
	Passo	3.00	3.01	3.00
	Lina	1.68	1.81	1.70
	Bécs	1.60	1.74	1.60
	Pozony	3.55	3.67	3.40
	Komárom	4.38	4.48	4.64
	Budapest	4.12	4.20	4.14
	Páls	4.90	4.96	4.90
	Mohács	5.17	6.01	5.40
	Gombos	0.49	0.84	0.41
	Újvidék	4.70	4.85	4.75
	Fancsova	4.80	4.80	4.80
	Orova	4.37	4.40	4.40
	Magyarfalva	0.68	0.60	0.60
	Zseliz	1.28	1.26	1.26
	Trencsén	0.89	0.88	0.88
	Szered	0.98	1.02	1.02
	Sz-Gottárd	0.90	1.24	0.90
	Szvár	1.89	1.96	1.89
	Győr	3.58	3.64	3.60
	Dráva	2.90	2.18	2.16
	Zákány	1.00	1.36	1.00
	Barta	3.82	3.70	3.70
	Reszk	3.30	3.20	3.20
	M-Szardab	1.90	2.20	1.90
	Zagyab	1.90	1.96	1.96
	Szilcsk	3.12	3.20	3.20
	Mitrovica	2.40	4.58	2.40
	Dele	0.60	0.60	0.60
	Szatmár	0.60	0.42	0.42
	N.-Majány	0.60	0.40	0.40
	Latoros	0.20	0.24	0.24
	Loborva	0.50	0.50	0.50
	Ung	0.20	0.11	0.11
	M-Sajgot	0.65	0.65	0.65
	Tekenas	0.65	0.65	0.65
	V-Namany	1.70	0.68	0.68
	Tokai	3.40	3.40	3.40
	Tisza-tud	3.40	3.40	3.40
	Szolnok	4.64	4.64	4.64
	Csongrad	5.14	5.40	5.40
	Szeged	6.89	6.89	6.89
	Török-Bécs	5.40	4.47	4.47
	Titl	0.00	4.91	4.91
	Barda	0.65	0.65	0.65
	Óndeva	0.92	0.92	0.92
	Topolya	0.92	0.92	0.92
	Bodrog	1.64	1.70	1.70
	Sajó	2.00	1.80	1.80
	H-H-Nemeth	0.44	0.49	0.49
	Bereetty	0.08	0.06	0.06
	B-Ujfalva	0.02	0.06	0.06
	Csonca	0.19	0.12	0.12
	N-Várd	0.25	0.24	0.24
	Bélnyes	0.60	0.68	0.68
	Tanka	0.16	0.14	0.14
	Zákány	0.40	0.45	0.45
	Borojevo	0.02	0.02	0.02
	Béke	1.24	1.42	1

Megérteit. A magyar királyi igazságügyminiszter a fehértemplomi királyi törvényszéknek ideiglenesen alkalmazott Kauten Miklós aljegyzőt ebben az állásban végleg meg-erősítette.

Pályázat. A királyhalmi, vadászerei, liptó-újvári és görgény-szent-imrei m. kir. erdőőrí szaksikolákba — melyek- nek tanfolyama két évre terjed, — a folyó év október havá- ban kezdődő tanfolyamra — részint saját költségen — több ta- nuló vették föl.

Napirend.

Naplár. Szerda, június 11. — Római katolikus: Barnabás ap. — Protestáns: Barnabás. — Görög-orosz: (május 24.) Teadózia. — Zsidó: 6. Síván. Schabuath. — Nap két: 3 óra 47 percek. — Nyugszik: 7 óra 43 per- cök. — Hoid két: 9 óra 50 percek délelőtt. — Nyugszik: 11 óra 23 percek este.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. Nemzeti Múzeum. Képtár és néprajzi kiállítás (Csillag- utca 15. sz. a.). Nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. — Többi társi 1 korona belépőtől mellett tekinthetők meg. Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 óratól este 7-ig. Belépődíj 50 fillér. Országos Képtár az Akadémiában délelőtt 9—1-ig. Iparművészeti múzeum és az iparművészeti társulat ál- landó kiállítása d. e. 9—1 óráig. Technológiai iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72. sz.) délelőtt 9-től 1 óráig. Földtani intézet múzeuma nyitva délelőtt 10—1 óráig Belépődíj 1 kor. Közlekedési Múzeum a Városligetben délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 2—6-ig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-kört 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig. Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig. Múzeumi könyvtár délelőtt 9 óratól 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 óratól 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyitvadás könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 10 óratól 1 óráig.

Magyar kereskedelmi múzeum könyvtára és tudakozó osztálya (Váci-kört 32. sz.) délelőtt 9 óratól 12-ig és délután 3—6 óráig.

Az új országház kupolacsarnoka és lépcsőháza, dél- előtt 9-től este 6 óráig, 1 korona belépődíj mellett.

Mentőegyesület helyiségei Markó- és Súlyom-utca sarkán, reggel 8 óratól este 6-ig.

Egyetemi füvészkert az Üllői-úton délelőtt 7 óratól 12 óráig és d. u. 2 óratól 7 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereske- delmi szakkönyvtár és kései mintatár: V. kerület Váci-kört 32. szám alatt. Hívtalanos árak: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmiforté- nyi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az új tervezésű árukat is eszközöl) a városi ipari par- csarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirendelések központi ügy- vezelőisége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci- kört 32. szám alatt.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, június 10.

A levegőnyomás eloszlásában lényeges változás nem mutatkozott, úgy hogy Európa időjárása is megtartotta jellegét. Hazánkban az idő változóképpen és a hőmérséklet alig változott. Esők a Duna-Tisza közén és jobbra Kelet-Magyar- országban voltak. Zivatarok az Alföld déli részén fordultak elő. Reggel sok helyről ködöt jelentettek.

Küldés. Hőemelkedéssel változóképpen idő várható helyen- kívül, főleg az ország nyugati felében — esővel (zivatarral).

Most jelent meg! Az „ATHENAUM” irodalmi és nyomdai rész- vénytársulat kiadásában most jelent meg! Állami népoktatás. Irtá: HALÁSZ FERENC. — Ára 4 korona. HALÁSZ kultuszminiszteri osztályának jelen 21 ívre terjedő munkájával könyvet, világos előadásban, könyvet átközlendőt csoportosítással, és nemzeti népe- velés fontosságát; az állami népoktatás célját, feladatát és fejlődését; a népoktatásnak a gyakorlati életre való kihatá- sát és a későbbi tanulmányokhoz való kapcsolódását; az állami elemi iskolák elhelyezését, de különösen annak hatását a magyarság megerősítésére, kiképzésére és a nép művel- lésére. Ezen nagyarábú munka 2 része oszlik: — Az I. rész tartalma: Nemzeti érdekek és népoktatás. — Az állami népoktatás fejlődése 1809-ig. — Ezer új állami népoktatás. — Népoktatás és gyakorlati élet. — Képződés. — Hűség és egyetemes. — Az állami népoktatás elhelyezése. — Az állami népoktatás hatása. — Magyar beszéd. — Imi- olvasni tudás. — Az állami népoktatás kifejlesztése. — Az állami népoktatás szervezése. — Az II. rész tartalma: Az állami elemi népoktatás, a velők kapcsolatos gazdasági ismétlő-iskolák és késő- órák kiépítése. — Az állami elemi népoktatás tanítók (tanítónők) népoktatás kiépítéséről. — A gazdasági ismétlő-iskolákhoz kinevezett gazdasági szak- tanítók és tanítónők népoktatás, a kinevezési idő sorrend- jében. Kapható az „Athenaeum” r-társulatnál Budapestben, VII. ker., Kerepesi-út 54. sz. és minden könyvkereskedésben.

Magyar Könyvtár. Szerkesztő Radó Antal. Kiadja Lampel F. (Wodianer F. és fiai) os. és kir. udv. könyvkereskedése. Budapest, Andrassy-út 21. szám. Egy-egy szám ára 30 fillér. Minden füzet egyenkint is kapható. Verses művek. (Ijra és epika.) Arany iskolai kiadás. Válo- logatott balladái. (11—12.) Toldi. (69—70.) Toldi estjeje. (87—88.) Toldi szerelme. Szemelvények. (102—105.) Kisebb költeményei. Szemelvények. (74—75.) Az első lépés. Józsa ördöge. (101.) Katalin. Keveháza. Szent László füve. (121—122.) Buda halála. (137—139.) Vojtina Ars poetikája. (144.) Ábrányi Emil. Márciusi dalok és egyéb költemények. (85.) Balassa Bálint. Válogatott köl- teményei. (183.) Berzsenyi Dániel. Válogatott versek. (3.) Csokonai Dorottya. Vig eposz. (10.) Coppée. A kovácsok sztrájkja. — Radó Antal. (4.) Faludi Ferenc. Versei. (249.) Gvadányi. A peloskei nőtárs. (79.) Heine költeményeiből. Endrődi Sándor. (182.) Kalevala. Részlet. Vikár B. (209.) Kisfaludy Károly. Válogatott költeményei. (19.) Kisfaludy Sándor. Válogatott regéi. (125.) Kölcsey Ferenc. Válogatott ver- sei. (95.) Lenau verseiből. Feleki Sándor. (262.) A kurucvilág költészete. (42.) Magyar népballadák. (52.) Magyar népdalok. (150.) Ovidius költeményeiből. Paul- vies. (192.) Teljes jegyzék ingyen kapható minden könyvkereskedésben.

Titkos betegségek szakorvosa gyamat, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyó- gyulást hozhat szenvedőknek, 20 éves kóránál és magán- gyakorlati tapasztalataival legja legjobban ajánlható Dr. CZINCZÁR J. egyetem. orvosudor gyógyít férőknél és nőknél foglalkozni szar nélküli műtétenemü bármily régi kórú Nemi betegségeket ugymint hucyosfolyást, hólyag- és vizeleti bajokat, bujakörv sebeket, syphilit, önfertőzéstől eredő idegbajokat, a legmakacsabb, hőrbebetegségeket és szépséghibákat továbbá Nemi gyengeségi állapotokat (impotentia) meglepő biztos eredménynel gyorsan a legújabb módon. Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-út 14. sz. l. e. Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig. Külön váróterem. Külön be- és kijárat. Levelekre rögtön válasz.

BLUZOK. Egyedül kizárólag BLUZÁRHÁZ Zoltán Dezső, Király-utca 30. sz. Fehér ajnort batistából 1.50-60, saphir kemény sport gallérral 1.25, selyemből 4 frttól. Szalag és csipke kiegészítéssel a járulék 10.—. Olajfestett selyem blouz 7.50. Saját műhely! Szabott árak! Vidékre csak utasítással, nyak, mellbőség és ujjahozza ele- genős méretű. Még nem felelt árulak visszavétel. Június 8-ától, augusztusig vasár- és ünnepnapok zárva.

Titkos betegségek gyógyítására és specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi ta- pasztalatai alapján Dr. FABINYI J. v. kórházi orvos, specialista gyógyít legrövidebb idő alatt biztos sikerrel fertőző és nőknél: hucyosfolyást, hólyagbajokat, bujakörv sebeket, syphilit, ennek következményeit, makacs borbajokat és az önfertőzéstől támadt idegbebetegségeket. Melegpő az eredmény férfiul gyengeségnél (impo- tentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknek. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógy- szerok. Lakás: Budapest, Erzsébet-kört 12. sz. (Dohány-utca sarkán, I. emelet). Bejárta a lépcsőnél. Külön váróterem Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Mint Budapest legjobb, leg- tartósabb és legelegánsabb lábbelijének készítőjeként alábbi gár céget ajánljuk, tessék meggyőződni erről s az eredményről minket értesíteni, miután nagy fogadásról van szó. Nőknek: Fekete v. barna bőrből, fűző ... 3.30 Fekete v. barna bőrből, gombos ... 3.50 Fekete v. barna lezár. box, Derby ... 3.50 Lakk, keztyű v. chevreux-bőrből, fűző ... 3.60 Lezár. csigás 2.40. Lezár. csigás ... 2. Fekete v. barna hízel-cipő szegelt talppal ... 1.20 Uraknak: Borjúbőr, engos, egy darabból ... 3. Borjúbőr, becsa, olgáns ... 3.20 Keztyűbőr, chevreux v. lakk ... 3.40 Fekete v. sárga, fűző ... 3.20 Fűzőcípő, fűző v. barna bőrből, elől engos ... 1.30 Több 100 ábrás árjegyzékem ingyen és bérmentve küldöm. Nem tetsződ kívánatra kérésre. Vidéki rendelésnél elegendő a láb harisnyában egy papír- lapra körírta jelölni. BUDAPEST, Agulár David VII., Erzsébet-kört 6 N.

Megleppő kedvező árral alapon és hivatalos za- varás nélküli gyógyít minden titkos betegséget és annak következményeit, sok évi kórházi és magán- gyógyít tapasztalatai alapján és Jacot, Ullmann, Gijon, Dixey est. legújabb gyógyászati alkalmatársak mellett, a nemi és bőrbetegségek előnyösen ismert specialitája Dr. Füredi Váci-utca 12, volt kórházi oszt. főorvos, járást. katoná- és kor. betegségek, pőztári főorvos, a os. és. meddő-érend lovagja est. — Képző eredménye különben idült bajok 1, olgengyűlt fertőzéstől, ideg- és hátrányos, ugyisente min- denemü bír- és nő bajoknál. Górcsói és vegyi viz- szegés. Levél után, biztos gyógyászat; gyógyas- terekől kívánatra gondoskodik. Külön k. és bejárta, hi- gyeknek elküldötté váróterem. Rendel: 9—4-ig és este 7—8-ig IV., Váci-utca 12.

ZICHY MIHÁLY legkitünőbb alkotásait magában foglalja a következő pompás díszmü: ZICHY MIHÁLY ÉLETE ÉS MŰVEI. Nagyalaku (48x36 %) pompás díszmü, a művész legkitünőbb alkotásából. A művész életrajzával és a képek magyarázatával. 49 pompás, szebbnél szebb műlappal, melyek mindegyike külön-külön egy-egy nagy értékkel bíró műretek. A páratlan fénynyel kiállított pompás díszmü ára díszkötésben 90 korona. Megjelent az Athenaeum irod. és nyomdai r-társ. kiadásában. Kapható a kiadóhivatalban Budapest, VII. kerület, Kerepesi-út 54, és minden könyvkereskedésben.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles közönséget folytató azon negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható. Rendelő-intézet Budapest, Andrassy-út 24. az Opera mellett. TITKOS BETEGSÉGEKET hucyosfolyásokat és sebeket, az önfertőzéstől tá- madt, az elgyengült férfere, magümelek, a bujakörv utókövetkezményeit, nőknél feherfolyást, bármény- nyire idülték is, valamint mindazon női betegsége- ket, melyeknek a magyarság egyik főokozója és borbetegeket gyógyít új gyógymódszer szerint, biz- tos sikerrel, gyorsan és alaposan Dr. Garai Antal orvos, sebész, szemész és szülész-tudor, volt orvosi. kir. oszt. főorvos. RENDEL: naponta d. e. 10 óratól egész délután 4 óráig, este 7 óratól 8 óráig. Díjazott levelekre legnagyobbat ügyellenemmel válaszolhatk és gyógyszerokról is gondoskodik lez. Nőknek külön váróterem. Ugyanott megjelent és a szerző: Dr. GARAI ANTAL- nál megrendelhető SZERZŐI JEGYZÉK 2 (2r és 1-ik kötetben) megjelölés a nemi betegségeket és más- lez. országi gyógykezeléshez című könyv, volt ára 2 fr 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lez szilárd, 1 írt beállítás mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvéttel.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1902. június hó 11-én.

Fedóra.

Opera 3 felvonásban. Szövegét Sardou V. drámája nyomán írta Colautti Arthur. Fordította Várady S. Zenéjét szerzte Giordano Umberto.

Személyek:

Fedóra	Kramer	Borov, orvos	Váradi
Olga grófnő	Szoyer	Lorek	Szendrói
Ipanov Lorisz	Burrian	Lazinszky	Mányai
D. Siriox	Beck	Grets	Kornai
Bouvel báró	Mihályi	Desiré	Dainoki

Kézde 7 1/2 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. június hó 11-én.

Yvette.

Színmű 3 felvonásban. Guy de Maupassant novellája után írta Pierry.

Személyek:

Sorvigny	Dezso	Don Ramirer	Ivánfi
Savai	Gyenes	Briquetot	Molnár
Obardi	Hegyesi	Aubry	Pálfi
Yvette	Török I.	Dumonchel	Gabányi
Markovics	Gál	Dumonchel	Györgyné
Pietranera	Körösmezői	Eulalie	Ligeti
Pietraneranó	Paulayné	Yv	T. Vizvári
Brochné	Nagy H.	Pommeanné	Vizváriné
Kaitsinné	Szaosvayné	Félszemű	Rózsahegyí

Kézde 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. június hó 11-én.

A postás fiu és a huga.

4 felvonásos boház, énekekkel. Irta: Buchinger Bernát. Magyar színr alkalmazta Sziklai és Faragó.

Személyek:

Dr. Csipkés	Hidvégi	Bodroghi Géza	Palásthy
Báró Szalánzi	Boross	Szinai Imre	Borbély
Vankai Endre	Szilágyi	Felhő Muki	Sziklay
Almay Milka	Margó	Klária, a huga	Ledofszky
Bajkerti Lili	Sziklayné	Szöke Ernő	Mátrai
Merényi Ákos	Delli	Mankóczy S.	Iványi

Kézde 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. június hó 11-én.

Délután 3 órakor mérsékelt hullárrakkal

A Vigszínház színesszékölája növendékeinek előadása

A fősvény.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta Molière.

Este:

A berlini Deutsches Theater vendégjátéka.

Henschel fuvaros.

Kézde 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. június hó 11-én.

A Vigszínház személyzetének vendégjátéka.

Ocskay brigadéros.

Eredeti történeti színmű 4 felvonásban.

Irta Horczag Ferenc.

Személyek:

Ocskay László	Fenyvesi A. palóc	Szerémy
Tisza Ilona	Csillag T. Udvari kamarás	Bárdi
Tisza Jutka	Negródi Szörényi	Balassa
Fybor, vikarius	Hegedűs Taries	Dayka
Ozrógy	Kazalický Ocskay	Tapolcai
Jávorka	Góth Czeglédi	Mátrai
Lili	B.Lenkei Hamza káplár	Rónaszéki

Kézde 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. június hó 11-én.

Utazás Dél-Afrikában.

Irta Hopp Ferenc.

Kézde 1/8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. június hó 11-én.

A trapezunti hercegnő,

vagy: egy komédiás-család története.

Operette 3 felvonásban.

Kézde 7 órakor.

VÁROSLIGETI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. június hó 11-én.

Gyöngyi Lásó vendégfelléptével.

Házasodjunk!

Eredeti énekes boház 3 feiv. Irta Dr. Guthi Soma.

Kézde 7 órakor.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Csütörtök	Bajazzók Szreelmi kaland	Yvette	Eloven órák	Kin-Fu	A Postás fiu és a huga
Péntek	A bűvös vadász	Yvette	A magános emberek	A zsába	A postás fiu és a huga
Szombat	Az álarcos bál	A bögre A fősvény	A segédtanár	Az órnagy ur	A postás fiu és a huga
d. n. Vasárnap este	Bánk-bán	Fry Pál	Romény	Katalin	A postás fiu és a huga

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagyzenekar 17.

Kitűnő szellőztetés

Kellemes hűvös hely

Előadás kezdése fél 9-kor.

Szenzációs alkör

Emperors of Music

és a juniusi nagy program.

Ujdonaság:

KELETI ÁLOM

ballet 3 képből, Holzer J.-tól.

A szezon vége június 12-én.

A kávéház téli kertjében reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangverseny.

CIRKUSZ GARRÉ OSZKÁR

(az állatkertben).

Ma szerdán, június 11-én, este 7 1/2 órakor

„MAFFIA.”

Nagy fantasztikus rabló-nemzetek, ujdonságokkal gyalog és lovon, balletekkel 3 részben, melyben közreműködik **200 személy**

I. rész: az erdőben a rablónyitán
II. : a hegycsúcson. A halálos lovaglás.
Nagy végjátékkal.
Les Rajnast a sampion-lobogórnások. William Oleschansky kedves leányával Lory K. a-nál, excentrikus buziak ariszták. Azonkivül fellépnek el-Grangó művészek és művésznők, valamint Garré Oszkár igazgató az ő szabad időmunkáival.

Ős-Budavára.

Nyitva esti 6 óráttól reggel 4 óráig.

Pompás kivilágítás.

A nagy színpadon a 10 kreol női szépség. Mas Andros francia duett, Los Aquilleros spanyol dal-és táncospart, Schäfer a világ legérősebb embere és még csak néhány napig

STUART

a fenomenális hőgöyztető, valamint a kitűnő új juniusi műsor.
Ingyenes légtornaszat kezdete esti 4 órakor.
Amerikai lovadás. Kitűnő zenekarok.
Fontaine lumineuse.
Bélepődij 60 fillér.
Kedvezményes jegyek minden tőrszékben.

Szenzációs találmány!

Összerakható, kézilátékában ágy, mely nappal egy kis társz szabadalmaztatott ágy, kába helyzetű és ágy fele kényelmes ágy. Ez az ágy főtűslegessé teszi az ág neműt. Szék lakásokban megbeszélhetetlen. Vendég, gyor-nek-és családokbaktban, valamint kirándulásoknál kiküldetel. Kapható
Freudiger Műzes és fia magyar ág. fehérisz rücsimű gyárban Budapest, VI. Leudon-n. 6. Vízszent-álművek közelében és megfelelő kedvezményesen részeseink. - Telefon 29-75. Árjegyzék és leírás kívánatra bérmentve.

Buziás Temesmegye, vasuti állomás.

GYÓGYFÜRDŐ IDÉNY május 15. — szept. 15. Magyarország legszépségsavdusabb vasas forrásaival bíró specifikus gyógyhely szív- és nőbántalmaknál.

Szívbeteggek

részére rendszeres Scholt-tele gyógymód és gép- (Zander) gimnasztika.
DR. MAHLER GYULA ur a szívbajok szakorvosának vezetésé alatt. A fürdőre vonatkozó fűtőlátogatással szivesen szolgál és prospektust küld a fürdőigazgatóság Buziáson.

Mesés Olcsó Arak !!

Kérjen saját érdekében nagy képes árjegyzéket kerékpár és alkatrészokról. Beiföld Gábor és Társa BUDAPEST. V. Il. József-körút 21. sz

Dr. RENNER VIZGYÓGYINTÉZETE

bejáró betegek számára. Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)

Az intézetben gyógykezelés alá vétetnek különféle ideg-és gerincbajok, álmatlanság, szédülés, ideges gyengeségi állapotok, a gyomor és belek renyhédsége, ideges szív-bántalmak stb. — Alkalmazásban levő gyógyeszközök: A tudományos vizsgyógyítómód összes eljárásait kivül, szénasavas fürdők (munkázati eljárás, szívbajok számára), fény-fürdők (elhibozásnál és csúszs bántalmaknál), és elektromozás minden faja (galvanizáció, faradizáció, franklinizáció), masszázsa (tervoslag vagy vibrációs alakban, vagy elektro-masszázs) stb. Árak mérsékelték. Prospektus kívánatra.

LUSER L.-fele TURISTA-TAPASZ

Hírosan és gyorsan ható ser-tyukus, szénolós és talp, valamint a sarok bőrkeményesét, tö-nyába mindenemű bőrelszárusodás ellen. A hatásért csúlla val- lástik.

Készponti szétk. raktár SCHWENK L., gyögyz., MÉJOLING-BÉCS. Csak akkor valódi, ha minden haszn- alást utatás és minden tapasz a mellétes védőgyögyel és alárissal el van látva, ezért is erre ügyelni kell! I doboz ára 1.30 kor. vidékre 1.00 kor. előzetes befizetés mellett bérmentve.

Magyarországi főraktár: Török József gyögyz. Budapest, Király-utca 12. é. Andrássy-út 29.

ÉN ZT

SORSJEGYEKRE ÉRTEKPAPIROKRA (visszatérhető tészes szerinti kisebb részekben is) bármily összeget igen olcsón ad

Kováry Ármín bank- és váltó-üzlet székelyes. Szécs. IV. k. Ferenc-tele 9 Gróf Özlányi-palota.

FISCHER JÁNOS FIAI

kőfaragómesterek

• Első hazai márvány- és gránitfűrészelő és csiszoló gyára • Szeged

Budapest VII., Rottenbiller-utca 17. szám. Saját gyártmányú márvány és gránit szíremlékek legolcsóbb gyári raktára. Butormárványlapok és burkoló lemezek a legjobb hazai és külföldi márványfajokból.

© Kálvária-utca 3. szám. Építkezéshez szükséges mindenemű kőfaragó munkák, Sirszobrok és szalonfigurák valódi fehér carrarai márványból. Árjegyzékek és minták kívánatra ingyen.

Kind és Herglotz

vegyészeti gyár

fők: Budapest, V., Visegrádi-utca 4.

Ajánlják gyártmányaikat és pedig: „Original-Antirost“ (rozsa ellen védőfesték) legtartósabb és rozsa ellen védő fekete mázolófesték vas-, stb.-nek. „Original-Flammentod“ (tűz ellen védő festék) tűz és vihar elleni mázoló-festék, mely fat, követ, ércet stb.-t tűzvész ellen védelmez. Használati utasítás és ajánlatok kívánatra bérmentve.

STANDARD életbiztosító-társaság

Edinburghban (Angolhon.) Alapított 1825-ben.

Magyarországi fők: Budapest IV., Kossuth Lajos-n. 4.

Évi bevétel	30,000,000
Kiutalt nyereményrészek	170,000,000
Vagyon	240,000,000
Halálesetek folytán kifizetve	494,000,000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei: Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad vilákkötvények. A kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámasztatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborúbiztosítás népfelkelők részére. Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

